BUDAPEST, 1940 LXII. ÉVFOLYAM, 211. (20.237) SZÁM KEDD, SZEPTEMBER 17

Előfizetési ára 1 hóra 2 pengő 50 fillér. Két hóra 5 pengő. Negyedévre 7 pengő 50 fillér. Félévre 15 pengő. Egy évre 30 pengő. Egyes szám ára hétköznap 8 fill., vasárnap 12 fillér (a pályaudvarokon is)

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség: Vilmos császár-ut 78. Telefon 112-295. Főkiadók: Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295. Erzsébet-körut 1. Tel. 135—296. Szinházjegy- és utazási iroda: V., Vilmos császár-ut 78. Tel. 112-295.

Horthy Miklós szózata Kolozsvárott Erdély csodálatos történelmi vasárnapján

Erdély fővárosa leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a kormányzói párt

Horthy Miklós: „Huszonkétévi keserves megpróbáltatás után valóravált, amiben bizni nem szüntem meg soha egy percre sem“ — Köszönet két hatalmas barátunknak: Németországnak és Olaszországnak — „Kövessék az ünneplést a munka hétköznapjai“ — Gróf Teleki Pál: „Itt fogadjuk meg Főméltóságoddal együtt, hogy az ezeréves hivatásban fogunk élni“ — Gróf Bethlen György: Az ősi Erdély hagyományait megőriztük

A kormányzói pár ünneplése Szászrégenben és Marosvásárhelyt

A kormányzó Kolozsvárott a következő szózatot intézte Erdély visszatért országrészeihez:

— Boldogan köszöntöm Kolozsvárról Erdély visszatért országrészeit.

— Huszonkétévi keserves megpróbáltatás után valóra vált, amiben bizni nem szüntem meg soha egy percre sem. És most, amikor végre valóban itt állhatok a szabad Erdély szabad földjén, olyan mélyen meghat ennek a történelmi pillanatnak a nagyszerüsége, hogy érzelmeim kifejezésére alig találok méltó szavakat.

— A jelen öröme összefolyik lelkemben a mult bánatával és feltámad benne a kérdés: hogyan is szakadhatott ránk magyarokra ez a szenvedés? Tiszta lélekkel felelem rá a történelem itélőszéke előtt: Nem a mi hibánkból! Minket sorsunk ideállitott Kelet és Nyugat mesgyéjére, hazánk századokon át a romboló világtörténet országutján örökös harcok szintere volt és mialatt Európa más boldog népei békés munkában gyarapodhattak és erősbödhettek, a magyar örökös harcokban vérzett, pusztult és fogyott.

Őseink a nemzetiségeknek minden szabadságot megadtak

— Közben beszivárogtak idegen nemzetiségek, hol mert ellenség elől kellett menekülniök, hol mert itt reméltek boldogulást. Őseink nemcsak befogadták őket, hanem minden szabadságot is megadtak nekik s ezeket a szabadságjogokat törvényileg is biztositották számukra. Elnyomatásról ebben a hazában nem panaszkodhatott joggal senki, — mégis ez szolgáltatott hazug ürügyet arra, hogy megcsonkitsák, feldarabolják és megalázzák ezeréves hazánkat. Nem fegyver fosztott meg területeinktől, hanem az ugynevezett békeszerződés.

— De fátyolt akarunk boritani ezekre a szomoru emlékekre. Ennek a felszabadult földnek a szenvedése véget ért, talán valami jó is marad utána. Hiszen tudjuk, hogy a tulságos jólét, a semmittevés, a teljes gondtalanság puhit és zülleszt testileg, lelkileg. Az elnyomás, a szenvedés és a küzdelem viszont megedzi az embert, növeli ellentálló erejét és ébren tartja benne a hazaszeretetet. Hiszem, hogy felszabadult véreink, akik ezeken a boldog napokon ujjongva szórták virágaikat bevonuló katonáink elé, ilyen megerősödött, megacélosodott testtel és lélekkel térnek meg annak a hazának a keblére, amelynek hű fiai voltak a legsulyosabb időkben is. Hogy a visszatérés a lángbaborult Európa közepén vér nélkül történhetett meg, ezért most is és itt is hálás szivvel mondok ujból köszönetet két hatalmas barátunknak: Németországnak és Olaszországnak.

Jöjjenek a munka hétköznapjai

— Egy szomoru korszaka a magyar történelemnek lezárulóban van. Kövessék az ünneplést a munka hétköznapjai. Mindenki vegye ki részét a munkából, a nem magyar anyanyelvüek szintén, mert aki kifogásra nem ad okot, az boldogulhat nálunk is. Velük szemben a megbékélés szelleme és a jó bánásmód fog érvényesülni, mert ugyanazt a sorsot várjuk a határokon tul maradt testvéreink részére is. Amit igérünk, megtartjuk, mert a mi fajunk uri felfogása nem engedi, hogy valaha is letérjünk az igazság egyenes utjáról.

— Gondolatban ma itt van minden magyar.

Akik most nem tértek vissza

— Őszinte, mélyen átérzett szeretettel gondolunk azokra a testvéreinkre, akik most nem tértek vissza az ősi honba. Kérem őket, tartsanak ki és folytassák békés munkájukat. Sorsuk felett őrködünk. Valljuk ugyan, hogy erős megpróbáltatásoknak vannak e napokban kitéve, de hisszük, hogy kálváriájuk haladéktalanul véget ér. Hisszük, mert enélkül a magyar-román viszony jobbrafordulása lehetetlen volna, de hisszük ezt természetesen a Magyarországon élő románság érdekében is.

— Ismerem az erdélyi faj kemény, ellenálló, küzdőképes tulajdonságait, ezért teljes bizalommal tekintek az ott felnőtt ifjakra is, akiket az uj sorsfordulón a nagy nemzeti céloknak odaadó szolgálatára hivok fel a haza és egész Európa javára. Isten áldása kisérje nemzetünket egy boldog, dicső jövő felé.

Végül a kormányzó néhány meleg szóval köszönetét fejezte ki az elhangzott üdvözlésekért.

Erdély ünnepe

Kolozsvár, szeptember 16.

Már hajnalodik, mikor a különvonat, mely államférfiakat, politikusokat és ujságirókat visz a kolozsvári ünnepre, megáll a történelmi Erdély területén, hogy — Nagyvárad után először — megpihenjen, mielőtt nekivág az utnak, mely néhány óra multán elvezeti Erdély fővárosába. Kolozsvárra utazunk, s mintha csak e hajnali pillanatban érzékelnők teljesen és először ennek az utnak valóságát. Az éjszaka és az utasok szive tele van emlékkel és várakozással. „Csángók is vannak őseim között“ — mondja csendesen a magyar szellemi élet egyik előkelő képviselője, aki huszonkét esztendeje nem járt Kolozsvárott, szülővárosában, s most, a hazatérést és viszontlátást megelőző órákban halkan és bensőségesen kezd beszélni a csángók sorsáról, nyelvükről, szokásaikról, arról a vad, titokzatos kötésről és ragaszkodásról, mely e maroknyi magyar törzs fiait, kik még az ősmagyar nyelvet beszélik, időn és elnyomáson tul kötözi az egyetemes magyarsághoz. Mindenki igy utazik ezen a vonaton: hazatér a magyarság mélyebb értelméhez, akkor is, ha származására nem erdélyi. Mert a táj, melynek hegyei, sebesvizü folyamai között siet most a vonat, a magyarság legtitkosabb öntudatát és emlékeit őrzi. A csángókról szólva eszembe jut, hogy néhány év előtt e százhuszezernyi csángó-magyarok egyik kis küldöttsége eljutott Pestre, s akik vezették és vendégelték őket, meghatottan meséltek e zarándokok magatartásáról. Vezetőjük, a csángópap köszöntőjében egy arany szivről beszélt, afféle parányi amulettről, melyet édesanyja holtáig viselt, — ezt az apró, arany szivet a pap később egyszer egyetlen vagyontárgya, hegedüje kulcsnyilásába ejtette, s aztán, hegedülés közben, „az apró sziv mindig ott zörgött a hegedüben“. Ezt a jelképet és hasonlatot mondotta el a csángó-pap, s a maga szerény, szükszavu módján gyámoltalanul elmesélte még, hogy a csángók lelkében is igy ketyeg-zörög örökké a magyarság tudata, mint a régi hegedüben a parányi aranysziv. A hasonlat kezdetleges, tudom, s lehet, hogy irodalmi patika-mérlegen nem nyom sokat. De most éjszaka, mikor Erdély földjén gurul a vonat, teljesen megértem.

Kolozsvár esőben fogad, a város zsufolt: menekültek és a honvédség csapatai töltik meg az utcákat és a környéket. A regáti fényüzésre emlékeztetően kényelmes taxi bevisz a hajnali fényben derengő város főterére, a diadalkapun át, felvirágozott, lobogókkal ékesitett házak között. Közel két év előtt igy érkeztünk Kassára. Az ünnep boldog és felszabadult hangulata azonos, de ez a pillanat, Kolozsvár nagy ünnepének hajnali pillanata, mégis különbözik a kassai bevonulás légkörének hangulatától: két történelmi év van mögöttünk, sokat tanultunk, sokat tapasztaltunk. Akkor csak örülni tudtunk, ma örömünk telitve van a felelősség tudatával is. A belvederei döntés minden természetes következménye e pillanatban már elemi, köznapi valóság. A Romániához csatolt erdélyi magyarok sorsáról nem éppen kedvező hirek keringenek a városban; e hireket persze a megfelelő fenntartással kell fogadni, s mint a Kormányzó néhány óra multán elhangzott szózatában mondotta, remélni kell, hogy „az odaát maradt magyarok kálváriája haladéktalanul véget ér". Egy kereskedés kirakatában az „aradi menekültek ügyeit intéző bizottság" hivja fel jelentkezésre a hontalanokat. A tordaiak sorsáról kezd beszélni minden idevaló, sietősen, mert ez nyomja legközvetlenebbül á kolozsváriak szivét. A városban egyébként teljes a rend, mindent kapni, a magyar utánpótlás első pillanattól tökéletesen működik. S Szent Mihály temploma előtt, Mátyás király terén, már felállitották és zöld fenyőgallyakkal övezték az ünnepség emelvényeit.

Kolozsvár népe a korareggeli órákban már az utcákon áll, a szemergő esőben keres egy kapualjat, lépcsőnyi emelvényt, ahonnan láthatja majd, órák multán, a diszszemlét és az ünnepséget. Milyen a város? Aki először látja, nem mondhat mást, csak annyit, hogy a várost nagyságában és méltóságában a huszonkétéves román uralom sem tudta megsérteni. De bizonyos az is, hogy nem fejlesztették e két évtizedben Erdély fővárosát. A Bánffy-kastély történelmi fölénnyel néz a térre, a régi házak ablakaiban értékes szőnyegek, de a városkép mindenestül egy várakozó, mesterségesen megállitott, s ha nem is elhanyagolt, de inkább csak megmentett, mintsem fejlesztett város körvonalait mutatja. Kolozsvár azt művelte e két évtizedben, amit Sieyés abbé, aki a kérdésre, mit cselekedett a francia forradalom és a terror éveiben, bölcs fölénnyel felelte. *„J'ai vécu."* (*„Voltam."*) Igen, Erdély fővárosa „volt" ez évtizedekben, befelé fordult, tulélni akart, megmaradni, s ez sértetlenül sikerült neki. Történelmi tapasztalattal, évszázados, hangos és csöndes siculicidium-okból leszürt bölcsességgel várta a tragikus közjáték végét, s tudta, hogy nem vár sokáig. „Volt", a szó megmaradni akaró és tudó élettapasztalatával. Kolozsváriak mesélik, hogy a megszálló regáti románság minden becsvágya volt, társadalmi kapcsolatot találni Erdély arisztokratáival és patriciusaival: de csak sarcolni és kinozni tudta ezeket, meghóditani soha.

Milyen a város? Első benyomásom ez: főváros, szerepe van. Ezt a szerepet tudatosan viseli, mindent ehhez méretezett. Történelmi szerepszerüsége ezen a vasárnapon teljes öntudattal mutatkozik meg. Tizenegykor kezdődik az ünnepség. Horthy Miklós kormányzó és hitvese megjelennek Kolozsvár főterén és elfoglalják helyüket a diszemelvényen. Körülöttük államférfiak, katonák, politikusok, a történelmi, a felelős Magyarország. Az utcákon Kolozsvár és Erdély népe. Láttam ezt a népet a vonatablakból, hajnalban, amint megejtően csiricsáré, tarka és gazdag viseletében sietett az országuton a város felé, ünneplőjét magára öltve, hogy ott lehessen, megtisztelhesse jelenlétével ezt a pillanatot és helyzetet. Ennek a népnek életében ez a legnagyobb pillanat. Most itt állanak, némán, a kalotaszegiek, s akik besiettek a feleki határról, s mind a többiek, akik hazatértek és akik átmenekültek, ünnepi vagy köznapi gunyájukban, a szemekben azzal a különös fénnyel, amelyet ritkán tud csak az emberi lélek kisugározni. Várnak valamire... Évszázados, évezredes tapasztalatuk van a várakozásban. De most bizalommal várnak. S mikor elhangzanak az üdvözlő beszédek, mikor megszólal a tér fölött a Kormányzó szava, különös nyugalom árad el a lelkekben. Egy ember beszél, aki hosszu életében mindent látott már, veszélyt és napsütést, háborut és békét. Egy ember beszél, aki a megnagyobbodott, országgá gyarapodott, hatalommá erősödött Magyarországot épitette és jelenti. Ennek az embernek fogadalmi szavai mögött a valóság történelmi biztositékát tudta huszonkét év előtt minden magyar. Amit igért, valóság lett az évtizedekben, amit most mond, valóság a jelenben. Az arcokban feloldódik a feszültség. Erdély e pillanatokban csakugyan hazaért.

Amig az ünneplő beszédek hangzanak, a baloldali emelvényen elhelyezkedett kolozsvári és erdélyi őslakos közönség arcát figyelem. Mind itt vannak, akinek módja volt eljönni. Az arisztokraták, Erdély történelmi nevü főurai, régi, husz éve nem szellőztetett díszmagyarjaikban, a patriciusság szerény és tisztes feketében, az egész megkinzott, elszegényedett, megsarcolt erdélyi magyar származási és értelmi vezetőség. Nézem az arcokat, s minden arcban nagy fáradtságot látok, a nagy feszültséget követő kimerültség jeleit. Az emberek, Erdélyben, hamar öregedtek e husz esztendőben. Az ember élt, dolgozott, mentett, amit lehetett, alkotott, amenynyire engedték, befelé fordult, őrzött valamit. Az egyik egy díszmagyart, a másik egy nemzetiszin pártát, a harmadik egy zászlót, s valamennyien a magyarság tudatát. Most nem kell titkolni többé ezt a tudatot, s az arcok csodálatosan felengednek, a fáradt és görcsös feszültség lassan eloszlik, a vonások kitisztulnak. Kolozsvár főterén dübörögni kezd a kövezet a magyar hadsereg diszlépésének sulya alatt.

Ez a hadsereg: a biztonság. A laikus is megérti ezt. Két éve most látok először nagyobbszabásu diszszemlét, s a kassai bevonulás emlékeihez mérem, amit látok. A fejlődés oly szembeszökő, hogy minden lélek eltelik büszkeséggel és nyugalommal. Ami két év előtt nagy igéret volt és nagy erőfeszités, ma valóság. Ez a hadsereg ma katonai valóság Európában: rengeteg történt e két év alatt. A gépi része. Az ágyuk, a motoros alakulatok. A gyalogság és a lovasság ruházata, felszerelése. Az emberek öntudata, akik e ruhát és e felszerelést viselik. Mindez kitárul a kolozsvári szemlén. A külföldi katonai attasék arcát figyelem: ezek a szakértők egyre komolyabban, egyre feszültebben szemlélik a felvonulás egyes fordulatait, a fegyvernemek változatait. A kolozsváriak, az erdélyiek arcát nézem: először mosolyognak, aztán sugároznak ezek az arcok. Sokan könnyeznek, mint ahogy az sirja el magát, aki életveszélyből menekült meg, s végre megérti, hogy erős karok ölelik magukhoz, végre csakugyan megvédi őket valaki.

Márai Sándor.

Országos Hódoló Díszünnepség Kolozsvárott a kormányzói pár előtt

— A Pesti Hirlap kiküldött munkatársának telefonjelentése —

Kolozsvár, szept. 16. Vasárnap rendezték meg Kolozsvár főterén *vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó és a Főméltóságu Asszony tiszteletére Kolozsvár hazatérése alkalmából az Országos Hódoló Diszünnepséget.* És mingyárt állapitsuk is meg, hogy *ilyen ünnepséget még aligha rendeztek Magyarországon!* Megható, felemelő, lelkesitő, felejthetetlenül szép parádé volt.

Szeptember 11-én, szerdán délután lépték át Kolozsvár határait honvédeink. Szeptember 11-én délutántól kezdve készült Kolozsvár népe arra, hogy kellő disszel fogadhassa Magyarország kormányzóját. A Mátyás király-tér uj képet kapott. A zászlóerdő közé diadalkaput, a hires kolozsvári nagytemplom oldalán pedig hatalmas diszemelvényt ácsoltak. Kicserélték, felfrissitették még a kocsiutat is: az elkopott aszfalt fölé szépen elsimitott, puha homoktakaró terült. A kolozsváriak vasárnap már a hajnali órákban talpon voltak. Mindenki igyekezett magának jó helyet biztositani, hogy láthassa a kormányzót és a Főméltóságu Asszonyt. A Mátyás király-térre csak névre szóló jeggyel lehetett bejutni, az élelmes kolozsváriak közül azonban sokan jegy nélkül is jelen voltak a Mátyás király-téren lezajlott ünnepségen. Mert, aki tehette, a környező házak ablakaiban, erkélyein helyezkedett el, sőt nagyon sokan — a háztetőkön rendeztek be maguknak jó nézőhelyet. A diszemelvénnyel szemben például egy kétemeletes ház tetején felszedték a háztető cserepeit, hogy a padláson összegyült mintegy százötven főnyi tömeg jól elláthasson az ünnepség szinhelyére.

A feldiszitett Kolozsvár

A kolozsváriak valósággal versenyeztek, hogy ki disziti fel szebben, izlésesebben, érdekesebben a házát, a kirakatát. Az egyik ház homlokzatára óriási piros tulipánt szereltek fel. A tiz méter hosszu virágszáron egy nyiló tulipánfej és a virág szirmai között a kormányzó hatalmas arcképe volt látható. Egy másik ház oldalán a kormányzó életnagyságu portréját jobbról-balról három fából faragott testőr őrizte. Volt olyan ház is, amelynek egész oldalát virágcsokrokkal és füzérekkel diszitették fel: ezer és ezer szegfü között ragyogott a kormányzó és a Főméltóságu Asszony fényképe. Itt is, ott is életnagyságu Hitler- és Mussolini-képeket lehetett látni. A kirakatokban mindenütt csupa nemzeti szin. Egyik-másik kirakat valóságos kis kiállitás volt. Egy nagy divatáruház élőképet varázsolt a kirakatába: *magyarruhás leányok folytonosan virágot szórtak a kormányzó arcképe elé.* Azon az utvonalon, amerre a kormányzói pár elvonult öt méter magas, virággal diszitett zászlótartókat állitottak fel, de virággal szórták tele a kocsiutat is.

A magyar katona ünneplése

Szerdán délután érkezett a Mátyás király-térre a 2. honvéd hadsereg parancsnoka, vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy, szerda délutántól péntek estig tartott a katonai bevonulás. Három napon át, szinte éjjel is ott állt a járdák szélén Kolozsvár népe és lelkendezve köszöntötte a honvédeket. A kolozsváriak határt nem ismerő örömére jellemző, hogy *szeptember 11-től 14-ig, a katonai bevonulás ideje alatt a magyar gyalogostól, huszártól, tüzértől, repülőtől, a kerékpáros vagy motorizált ezredek katonáitól a kolozsvári vendéglőkben, kávéházakban, cukrászdákban és füszereseknél pénzt nem fogadtak el, ingyen szolgálták ki honvédeinket.*

A magyar katona ünneplése vasárnap még lángolóbb lett. Vasárnap már nem hosszas és nehéz meneteléstől fáradt és poros, hanem délcegen haladó, csillogó és ragyogó katonai alakulatok tüntek fel Kolozsvár minden részében. A nagy katonai parádé ugyan csak délelőtt 11 órakor kezdődött, de már a kora reggeli órákban a honvédség csapatai elfoglalták kijelölt helyüket Kolozsvár falai között.

Ezerszinü ruhákban felvonul a környék népe is

Itt is, ott is felcsendült a katonazenekar játéka, de saját zenekaruk vezetése alatt felvonultak a különböző kolozsvári csoportok és a környékbeliek is. Jöttek szines népviseletbe öltözött leányok; egyszerre ezer leány dalolt szép erdélyi nótát. Jöttek eredeti népi ruhákba öltözve a környékbeli kisgazdák, iparosok. A menet élén rezesbanda játszott. Jöttek a frontharcosok csoportjai, jöttek a hadigondozottak. Zenekar játszott a kolozsvári és környékbeli tüzoltók többszáz főnyi csoportja élén is. Azután az aradi, a temesvári, a bánsági menekültek ezreinek áradata keltett feltünést.

Voltak csoportok, amelyek öt percenként szavalókórussá alakultak át. Dalárdák járták be az utcákat és vig nótákat énekeltek. Közben minduntalan felharsant a menetelő gyalogos és lovasszázadok kürtje, vagy a motorosok dübörgése reszkettette meg a levegőt.

Ott állt az utcák szegélyén a kalotaszegiek csoportja, ott várták, lesték a kormányzói pár érkezését a bánffyhunyadiak, virággal telt kosarakat szorongattak a kezükben a palatkai és a papfalvai asszonyok, a babuciak pedig magukat virágozták fel annyira, hogy minden szem megakadt rajtuk. *Nem lehet azt elmondani, nem lehet azt leirni, hogy ezen a vasárnap reggelen milyen szép, milyen érdekes és látványos volt a kolozsvári utca.*

A kormányzói pár megérkezik Kolozsvárra

Ünnepélyesen feldiszitették a kolozsvári pályaudvart is. A kétemeletes állomásépületet földigérő nemzetiszinü zászlók takarták be. Kétoldalt a tengelyhatalmak hatalmas zászlóját lengette a szél. A pályaudvar perronján már jóval 10 óra előtt elhelyezkedett a diszszázad, zászlóval és zenekarral. Kevéssel 10 óra után megérkezett a pályaudvarra vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy, hadseregparancsnok törzskarával, ott voltak ekkor már *Hlatky Endre* és *Pap József* kormánybiztosok is. Pontosan 10 óra 15 perckor futott be a kormányzói különvonat, felcsendült a Himnusz és a vonatból leszálló kormányzó vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy jelentését fogadta. A Főméltóságu Ur után a Főméltóságu Asszony szállt ki a vonatból. Vitéz *Bartha Károly* táborszernagy és *Werth Henrik* gyalogsági tábornok, a honvédvezérkar főnöke is a kormányzói különvonaton érkezett Kolozsvárra. A kormányzó meghallgatta a parancsnokló tábornok jelentését, ellépett a diszszázad arcéle előtt, majd fiának, vitéz *Horthy Istvánnak,* a MÁV elnökének köszöntését fogadta, akit épp ugy, mint *Horthy Istvánnét,* nagy szeretettel ölelt át. Vitéz *Horthy István* és felesége ugyanis már szombaton este megérkeztek a kincses város falai közé.

Mindenki ott volt az ünnepségen

Közben a Mátyás király-téren lezárták a katonai, csendőri és rendőri kordont. Igaz, hogy ekkor már mindenki ott volt az ünnepségen. Névsort adni a megjelent előkelőségekről nem is lehetne. Gróf *Teleki Pál* miniszterelnök és felesége már jóval 10 óra előtt megérkezett. Őt is épp ugy, mint gróf *Csáky Istvánt* és feleségét, továbbá *Erdmannsdolff* budapesti német és *Talamo* márki budapesti olasz követet a tömeg hatalmas éljenzéssel köszöntötte. Megérkezett *József Ferenc* királyi herceg és *Anna* királyi hercegasszony, majd megjött *Katalin* hercegasszony, *Albrecht* királyi herceg felesége (*Albrecht* királyi herceg ezredével a Székelyföldön tartózkodik).

A kormányzói páholytól balra az első sorban *József Ferenc* királyi herceg, *Anna* királyi hercegasszony és *Werth Henrik* gyalogsági tábornok, a honvédvezérkar főnöke foglalt helyet. A második sorban ült gróf *Teleki Pál* miniszterelnök és felesége, továbbá *Tasnádi Nagy András,* a képviselőház elnöke és felesége, valamint báró *Radvánszky Albert,* a felsőház alelnöke. A harmadik sor szélén *Hóman Bálint* és felesége kapott helyet. Ebben a sorban ültek a kormány tagjai feleségükkel. A negyedik sorban gróf *Bethlen István* ny. miniszterelnök és a volt kormányelnökök helyezkedtek el. Külön tribünszakaszokban kaptak helyet a titkos tanácsosok, az államtitkárok, a felsőházi tagok, a képviselők, a különböző állami hivatalok és intézmények vezetői.

A kormányzói páholytól jobbra az első sorban *Albrecht* királyi herceg felesége és vitéz *Bartha Károly* táborszernagy, honvédelmi miniszter, a második és harmadik sorban pedig a táborszernagyok, gyalogsági és lovassági tábornokok, a különböző hadtest- és hadosztály-parancsnokok ültek. *A magyar honvédségnek 1920 óta valamennyi főparancsnoka jelen volt a kolozsvári ünnepségen.* A német és az olasz követ, velemint a budapesti külképviseletek követi rangot viselő vezetői a miniszteri tribünön helyezkedtek el.

Az ünneplő tér gyönyörü képe

A Mátyás király-téren öt óriási tribünt állitottak fel. A tribünökön délelőtt tiz órakor már mozdulni sem lehetett. A férfiak diszmagyarban, zsinóros magyar ruhában, zsakettben vagy fekete ünneplőben jelentek meg. Voltak, akik frakkot öltöttek fel, voltak, akik Ferenc József-kabátban érkeztek az ünnepség szinhelyére. A

Katonatisztek díszes egyenruhái között feltüntek a külföldi katonai attasék érdekes formaruhái. Öreg kolozsvári frontharcosok régi tiszti egyenruhájukat öltötték magukra, ugyhogy a magyar honvédség gyalogos és lovas tisztjeinek szinte valamennyi formaruházata képviselve volt.

A hölgyek pedig még jobban kitettek magukért. Gyönyörü női diszmagyarokat lehetett látni! Csupa csipke, csupa selyem, csupa himzés volt egyik-másik női diszruha. Hosszu uszállyal, érdekes pártával, szines köténykékkel, sok-sok szalaggal.

Gyönyörü volt ez a kép! Ennyi szép asszony és leány, ennyi diszmagyaros férfi talán még sohasem volt együtt Erdély földjén.

— Csak az időjárás is emberelné meg magát! — mondogatták aggodalmasan a kolozsváriak. A kora reggeli órákban ugyanis még esett az eső, később is borus volt az égbolt. A nap sehogy sem akart előkerülni a fellegek közül. Mig végre szétszakadtak a felhők és hirtelen pompás napsugár aranyozta be a teret. Olyan váratlanul jött a napsütés, hogy a közönség egyszerre tapsolni kezdett a... *napnak.*

A rendezők munkája

A nagyszerü ünnepségen a rendezői tisztet karszalagos kolozsváriak, továbbá vezérkari és csendőrtisztek látták el. De többször maga gróf *Teleki Pál* miniszterelnök is intézkedett. Lelépett a miniszteri emelvényről és hol *Kelemen Bélának,* az uj kolozsvári rendőrfőkapitánynak, hol a helyszinen felállt csendőrkarhatalom parancsnokának, hol pedig a vezérkari tiszteknek mondott valamit, de még *Pluhár Istvánt,* a rádió bemondóját is felkereste, hogy ellássa utasitásával.

A diszes közönség pontosan betartotta a rendezők előirásait. Érdekes, hogy a kolozsvári ünnepség szinhelyére senki sem érkezett későn, senkinek sem volt különleges kivánsága, mindenki meg volt elégedve a rendezők munkájával, mindenki segitett abban, hogy a fényes hódoló ünnepség minél jobban sikerüljön.

A kormányzó megérkezik a Mátyás király-térre

Pontosan fél 11 órakor kürtjel hangzott fel, vezényszavak szelték át a levegőt, a Rákóczi-uton közeledett már a kormányzói pár gépkocsija. Az éljenzés, az üdvrivalgás mindig erősebb és erősebb lett, lassan átdübörgött a Mátyás király-térre. Tizezrek vették elő zsebkendőjüket, magasra emelték kalapjukat és éljenezték, ünnepelték a kormányzót.

A kormányzói gépkocsi befordult a Mátyás király-térre. A kormányzó altengernagyi diszruhát viselt, mellét sok kitüntetés, csillag és nagykereszt diszitette. A Főméltóságu Asszony fekete női diszmagyart öltött fel, csak a kötënye volt fehér csipkéből és a fekete pártájának a szalagja volt fehér. Az első gépkocsiban ők ketten ültek vitéz *Koós Miklós* tábornok, első szárnysegéd kiséretében. A második gépkocsiból vitéz *Horthy István* és felesége, gróf *Edelsheim-Gyulai Ily* szállták ki. A kormányzót gróf *Teleki Pál* miniszterelnök fogadta és köszöntötte, majd a miniszterelnök kezet csókolt a Főméltóságu Asszonynak. Azután a kormányzói pár helyet foglalt a disztribünön. Az első két karosszékben ült a kormányzó és a hitvese. Mögöttük vitéz *Horthy István* és felesége, valamint az első szárnysegéd, a következő sorban pedig *Uray István* titkos tanácsos, a kabinetiroda és vitéz *Keresztes Lajos* tüzérségi tábornok, a kormányzó katonai irodájának főnöke foglaltak helyet, mig a kiséret többi katona ér polgári tagja a disztribün hátsó soraiban helyezkedett el. A disztribün szélén testőrök álltak kivont karddal, mozdulatlanul. Köröskörül a nagy téren pedig az éljenzés rivalgása csak nem akart csillapodni.

— Éljen Horthy Miklós! Éljen a magyar honvéd hadsereg! — kiáltotta szüntelenül tizezer és tizezer torok. A tribünön, a házak ablakaiból, a háztetőkről mindenki kalapját, kendőjét lengette a kormányzói pár felé.

A kormányzó szemmeláthatólag meghatottan nézett körül, a Főméltóságu Asszony is elfogodóttan tekintett szét a térségen, percek multak, az ünneplés egyre fokozódott.

Végül gróf *Teleki Pál* miniszterelnök felállt helyéről, a kormányzó elé lépett, maga elé igazitotta a háromlábu mikrofont és beszélni kezdett. Mikor a megafonon át a közönség meghallotta a miniszterelnök hangját, hirtelen csend támadt a nagy téren, most ugyanis mindenki a miniszterelnök üdvözlő szavait akarta hallani.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök üdvözlő beszéde

Gróf *Teleki Pál* miniszterelnök Erdély történelmi ünnepnapján a következő üdvözlő beszédet mondotta:

— Mint Magyarország ez idő szerinti első tisztviselőjének, enyém a kötelesség és e cimen a magasztos jog is, hogy elsőként köszönthessem ebben a törénelmi pillanatban és ezen a történelmünk mgeszentelte helyen *Magyarország országvisszaszerző kormányzóját* és a visszatért országrészek népét és szent földjét együttesen egyben, egységben köszöntöm.

— Köszönjük Főméltóságodnak, köszönöm az egész nép nevében, hogy eljött közénk Szegedre bátran és erős hittel, köszönjük, hogy kitartott élünkön erős bizodalommal és vezet bennünket. Köszönjük e föld magyarságának azt, hogy kitartott itt apáink sirja fölött azon a földön, amelyet mi műveltünk és munkálni akarunk és abban a levegőben, amelyről azt akarjuk, hogy gyermekeink szivják magukba.

— Az egész magyarságnak, széles e világon, ideszáll most minden gondolata, hol fájdalmas, hol ujjongó örömmel. *Az egész magyarság kebelére öleli ezt a visszatért magyarságot, de magához öleli azokat a népeket is, amelyek e magyarsággal együtt ezen a földön éltek, azokat, akiknek apái, nagyapái itt éltek.* Én ismerem ezt a népet, Főméltóságu Uram, ez a nép jó. Öregje visszavárta, fiatalabbja pedig meg fogja tanulni, hogy a magyar haza a legigazabb, a legjobb anya. *Némelyek vétkeztek ez ellen a magyar anya ellen; ezeket a vétkeket megbocsátjuk és jó, de szigoru szülők is leszünk.*

— Ennek az országrésznek visszatértével, Főméltóságu Uram, még teljesebbé válik az a reánk szállott ezeréves kötelesség, *az ezeréves hivatás a Dunamedencében.* Itt fogadjuk Főméltóságoddal együtt, hogy ebben az ezeréves hivatásban fogunk élni, ugy, ahogy magyarhoz illik.

— És most szóljanak közülünk, erdélyiek közül azok, akik ittmaradtak és akik minden megpróbáltatáson át megőrizték ezt a földet. Mondják el ők annak kifejezését, ami bennük él és amit mi, erdélyiek, ebben a pillanatban érzünk.

A miniszterelnök beszédét szünni nem akaró éljenzés fogadta. A tömeg ujból kitörő lelkesedéssel éljenezte a kormányzót, a miniszterelnököt, gróf *Csáky Istvánt,* éljenezte *Hitler Adolf* vezért és kancellárt, *Mussolini Benito* olasz miniszterelnököt.

Gróf Bethlen György a kormányzó előtt

Gróf *Bethlen György,* az *Erdélyi Magyar Párt* országos elnöke drágakövekkel diszitett, szines diszmagyarban lépett a kormányzó elé. Papirlapot vett elő és olvasni kezdte üdvözlő beszédét. A meghatottság azonban minduntalan urrá lett rajta, reszketett a keze és könnyes lett a szeme, mikor igy szólt Magyarország kormányzójához:

— Édes anyanyelvünk gazdag kincstára igen szegény ahhoz, hogy szavakat találjak benne mindazon érzelmek és gondolatok elmondására, amelyeknek, mint a drága hazához visszatért területek magyarjainak szószólója, kifejezést kivánok adni.

— Amidőn a trianoni elszakadás után először hódolhatunk Szent István koronája előtt, ebben, a szivünket és lelkünket csordultig örömmel eltöltő pillanatban első szavunk a *hála szava.* Alázatos és imádságos érzéssel köszönjük a Mindenható Istennek, hogy adott nekünk életerőt ahhoz, hogy midőn esti és lelki üldöztetéseket és sanyargatásokat elszenvedve itt állunk műveltségünkben és földi javainkban leszegényedetten, örömmel és büszkén mondhatjuk, hogy *az ősi Erdély hagyományait megőriztük, sőt a szenvedések acéltüzében megedzett magyar mivoltunk mélyebb és gazdagabb lett.*

— Mély hódolattal és tisztelettel köszönti tehát minden magyar ez ősi város történelmi falai között megjelent Kormányzó Urunkat és főméltóságu hitvesét — csendült fel a megafonokon át gróf *Bethlen György* hangja.

Az *Erdélyi Magyar Párt* szónoka ezután a magyar kormány tagjait köszöntötte, majd a Németbirodalom és Olaszország nagy államférfiait ünnepelte. Azután igy folytatta beszédét:

— A jelen pillanat nagy történelmi jelentősége őszinte nyiltságra kötelez. Hangot kell tehát adni afelett érzett őszinte fájdalmunknak is, hogy *az uj határvonal elválaszt minket sok-sok magyar testvérünktől, akikkel közös sorsban együtt éltük át az elmult két nehéz évtizedet. Üzenjük nekik, hogy kezüket a jogi határokon keresztül sem eresztjük el, üzenjük nekik, ne csüggedjenek, ne veszitsék el hitüket és tartsanak ki az ősi rögön...*

Mikor gróf *Bethlen György* beszédében idáig ért, az óriási tömeg ujra éljenezni kezdett. A magyar népet, a magyar nemzetet, a magyar honvédséget éljenezte. Valósággal szavalókorusok alakultak, amelyek nagy erővel kiáltották: *„Horthy, Csáky, Teleki — magyar itten mindenki!“ „Horthyt, Csákyt, Telekit — minden magyar szereti!“*

Az erdélyi hölgyek hódolata

A kormányzói diszemelvény előtt közben diszruhás hölgyek jelentek meg. Gróf *Betlen Györgyné* és báró *Mannsberg Margit* hatalmas orchideacsokrot nyujtottak át a Főméltóságu Asszonynak, mig *Vásárhelyi Jánosné* és *Mikó Lőrincné* a kormányzónak kedveskedett gyönyörü fehér szegfücsokorral. Ebben a pillanatban ismét tizezer és tizezer szempár szegeződött a kormányzói párra. A kormányzó és hitvese ugyanis felállottak helyükről és boldogan, lebilincselő közvetlenséggel köszönték meg az erdélyi hölgyek virágos üdvözletét...

Az erdélyi egyházak képviselői

Először *Sándor Imre* püspöki helynök, a római katolikus egyház képviseletében üdvözölte a főméltóságu párt. A református egyház képviseletében *Vásárhelyi János* püspök mondott üdvözlő beszédet. A református püspököt *Ugron István* titkos tanácsos, az osztrák-magyar monarchia egykori belgrádi és varsói követe, valamint gróf *Bánffy Miklós* ny. külügyminiszter, mindketten, mint az erdélyi református egyház világi főgondnokai kisérték a díszemelvény elé. Az unitárius egyház szónoka *Kiss Elek* püspökhelyettes volt. *Molitorisz Pál* besztercei evangélikus főesperes a német lutheránus egyház képviseletében köszöntötte a kormányzót. A német nyelvü üdvözlést *Járosi Andor* teológiai magántanár, az erdélyi magyar lutheránus egyház képviselőjének beszéde követte. *Hosszú Gyula* görögkatolikus püspök lila püspöki ruhában lépett a mikrofon elé, hogy a görögkatolikus román egyház nevében kifejezze hódolatát Magyarország kormányzója előtt.

A közönség nagy érdeklődéssel figyelte a szónokokat. A beszédeket a megafonok tisztán, jól érthetően továbbitották. Gyakran zugott fel közben az éljenzés. Mikor *Colan Miklós* püspök, a román görögkeleti egyház képviselőjének üdvözlő szavaira került a sor, hirtelen különböző jelmondatok váltották fel az eljenzéct.

A szónokok hosszu sora...

Már több, mint egy órája folytak az üdvözlések. Az egyházak képviselői után *Zudor Nándor* a tüzharcosok és a hadigondozottak nevében, *Clemens Robert* a Magyarországhoz most visszatért területek német lakosságának nevében, *Sári Béla* az erdélyi magyar ifjuság nevében, *Szilágyi András* — amint a megafon bejelentette — az erdélyi *„földrészek“* képviseletében, *Rátz Mihály* az iparosság megbizásából, végül *Pálfi Tibor* az erdélyi magyar munkások képviseletében mondott üdvözlő beszédet. Rövid, tömör, de igen érdekes tartalmu ünnepi szónoklatok voltak ezek.

A kormányzó válasza

Amikor az utolsó szónok is elhagyta a diszemelvényt, a mikrofont a Főméltóságu Ur felé forditották. Vitéz *Koos Miklós* tábornok, első szárnysegéd több lapból álló, gépelt kéziratot nyujtott át a kormányzónak, aki lehuzta kesztyüjét, majd kezében a kézirattal a mikrofon elé állt. Áhitatos csendben kezdte meg a kormányzó beszédét, amelyet lapunk vezető helyén közlünk. Több, mint tiz percig beszélt a kormányzó. Mikor egy-egy mondata után ujra és ujra felharsant az éljenzés vagy tapsban tört ki a tömeg, mozdulatlanul állt a mikrofon előtt és türelmesen megvárta, mig ujra csend lesz a téren. *Midőn a kormányzó a román fennhatóság alatt maradt magyarok sorsáról beszélt és hangoztatta, hogy Magyarország és Románia nem müködhetik békésen együtt, ha a Romániában élő magyarokat akárcsak a legkisebb bántódás is éri, olyan nagy volt a lelkesedés, hogy a kordont hirtelen meg kellett erősiteni, nehogy a tömeg áttörje és körülfogja a kormányzói diszemelvényt. Mikor pedig a kormányzó befejezte beszédét, perceken át zúgott feléje az éljen, a taps, a sok-sok tizezer főnyi közönség egy emberként éltette Magyarország államfőjét.*

A kolozsvári dalárdák egyesitett kórusa ezután rázenditett a Himnuszra. Mindenki énekelt és harsogva zengett a napsütésben ragyogó ég felé minden magyarok fohásza: *Isten áld meg a magyart...*

Megindul a diszmenet

Az ünnepség első fejezete véget ért. Vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy, hadseregparancsnok, a kormányzó elé lépett, engedélyt kért, hogy a második honvéd hadsereg csapatai a Főméltóságu Ur előtt elvonulhassanak.

Amig a csapatok éle a Mátyás király-tér elé érkezett, a Kormányzó és a Főméltóságu Asszony a diszemelvényen helyet foglaló előkelőségekkel beszélgettek. A kormányzó a budapesti német és olasz követet kereste fel, azután a külföldi katonai attasék csoportjához lépett. Mindenkihez volt egy kedves szava, mindenkit kitüntetett a díszemelvényen megszólitásával.

A kormányzó nem beszélgethetett sokáig az előkelőségekkel, mert a Mátyás király-tér sarkában a tömeg ujra éljenezni kezdett, kürtök harsantak fel, a katonazenekar rázenditett az Erdélyi-indulóra: megkezdődött a díszmenet.

A diszmenet élén vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy lovagolt. A parancsnokló tábornokot vezérkara követte, mig a tábornok szárnysegédei között léptetett pompás pej lovon *Hory András* titkos tanácsos, rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter, aki most mint huszárszázados parancsőrtiszti szolgálatot teljesit.

Egy-egy tábornok vezette a különböző hadosztályokat. A hadosztályok keretén belül gyalogezredek, huszárosztályok, tüzérezredek, hidászak, trének és különböző alakulatok meneteltek. Az egyik hadosztályt követte a másik. Jöttek a ludovikások, jöttek a pilótaezredek. Talán még délceg huszárainkat sem fogadta olyan kitörő éljenzés, mint *mikor az ejtőernyősszázadok lépdeltek el a kormányzó előtt.*

Szemben, a kormányzói diszemelvénynyel már három katonazenekar állt fel, hogy felváltva játssza az indulókat, amikor ujabb katonazenekar tünt fel. A Főméltóságu Ur ott állt a legelső sorban, mögötte vitéz *Keresztes-Fischer Lajos* tüzérségi tábornok, vitéz *Koos Miklós* tábornok szárnysegéd, vitéz *Bartha Károly* táborszernagy, honvédelmi miniszter és *Werth Henrik,* a honvédvezérkar főnöke állott, mig jobbján, pár lépésre a kormányzótól, vitéz *Jány Gusztáv* altábornagy, hadseregcsoport parancsnok várta a kormányzó rendelkezését.

A „bőrmellényesek“ sikere

Nemcsak az ejtőernyős-századoknak jutott ki a nagy ünneplésből, hanem hatalmas éljenzés és taps fogadta az ugynevezett *„bőrmellényeseket“* is. A harminc és feles ágyukkal felszerelt motorizált tüzérség ugyanis külön traktorral vontatta az ágyu talpát, az ágyu „bölcsőjét“ és az ágyucsövet, mig a hármasfogatot különleges gépkocsikon helyetfoglaló, bőrmellényt viselő tüzérek követték. Végül a nehéztüzérség következett.

Teljes két óra hosszat tartott, mig a honvéd hadsereg különböző alakulatai elvonultak a legfőbb hadur előtt. A diszmenet büszkeséggel tölthetett el mindenkit, aki látta honvédeinket menetelni, mert mindenki meggyőződhetett ezuttal is, hogy honvédségünk kitünően van felszerelve, a csapatok nagyszerüen fegyelmezettek és kitünő hangulatban vettek részt a nagyszabásu ünnepségen.

A kormányzó visszatér különvonatába

A diszmenet után a kormányzó ujból fogadta vitéz *Jány Gusztáv* hadseregparancsnok jelentkezését, majd vitéz *Bartha Károly* honvédelmi miniszterhez és *Werth Henrik* vezérkari főnökhöz fordult. Mindhármuknak legmagasabb megelégedését fejezte ki a diszszemle alkalmával látottak felett. A kormányzói pár azután elköszönt gróf *Teleki Pál* miniszterelnöktől és feleségétől, *Tasnádi Nagy Andrástól* és feleségétől, báró *Radvánszky Alberttől* és a kormány tagjaitól, majd a közönség kitörő éljenzése között gépkocsijába szállt. A folyamőrség zenekara rázenditett a Himnuszra, a diszemelvény előtt felsorakozott csendőrszázad feszesen tisztelgett, nagybányai vitéz *Horthy Miklós* és a *Főméltóságu Asszony* elhagyta Kolozsvár főterét. Ugyanazon az utvonalon, amerre jöttek, hajtattak vissza a kolozsvári pályaudvarra és beszálltak a kormányzói különvonatba, ahol elfogyasztották ebédüket. Közben a különvonat utnak indult, hogy a kormányzó a Székelyföldön is megkezdhesse szemléjét.

Az ünnepség a késő éjszakai órákban végződött

A kolozsvári ünnepségnek azonban csak a késő órákban volt vége. Amikor a kor-

„A lelkesedésen és örömkönnyeken túl, gondoljunk azokra is, akik a felszabadult területeken támogatásra szorulnak“

Horthy Miklós

mányzói pár elhagyta a Mátyás-teret, megkezdődött a különböző helybeli, környékbeli és vidéki csoportok felvonulása. A tribünök előtt vonultak el zeneszóval, énekelve. A fővárosból érkezett előkelőségek — élükön gróf *Teleki Pál* miniszterelnökkel — sokáig nézték a díszes ruhákban felvonuló tömeget. A nagytemplom tornyában az óramutató már négy órát mutatott és még mindig jöttek az erdélyiek, hogy ünnepeljenek, daloljanak, örömüknek kifejezést adjanak.

Mátyás király szobra körül a vasutaszenekar helyezkedett el. A térzene délután négy órakor kezdődött és csak este tiz órakor ért véget, mert a zenekarok másfél óránkint váltották egymást. A nagy tér körül hullámzott a korzó közönsége, a közeli vendéglőkben és kávéházakban a cigányzenekarok magyar nótákat huztak, bizonyára folyt volna a pezsgő is, ha nem lett volna szesztilalom.

Felejthetetlenül szép volt Kolozsvár ezen a napon. Akik az ősi falak között láthatták a kincses város ünnepét, ezt sohasem fogják elfelejteni.

Kelemen Ernő.

Megkezdődtek a besszarábiai németek kitelepitési munkálatai

Berlin, szept. 16. (Német TI) A besszarábiai németek kitelepitését irányitó német bizottság szombaton Galacnál átlépte a román-szovjetorosz határt. A munkálatokat közvetlenül a kitelepitési bizottság megérkezése után megkezdték Besszarábia különböző helységeiben. A bizottságot több gőzhajó vitte át szovjetorosz területre, ahol *Lorenz* védőosztagos főcsoportvezető, a német közvetitőközpont vezetője, a „Jupiter“ gőzös fedélzetén fogadta *Veretennikov* őrnagyot, a szovjet kormány képviselőjét. Tolmácsolta a Német birodalom üdvözletét és annak a reményének adott kifejezést, hogy a két áttelepitési bizottság a német-szovjetorosz kapcsolatok szellemében surlódások nélkül fog együttműködni.

Október elsejéig kiüritik a románok Dél-Dobrudzsát

Szófia, szept. 16. (Német TI) **A bolgár-román bizottság hétfőn Dobricsban megkezdte a crajovai szerződés végrehajtásának előkészitő munkáját. A bizottság feladata valószinüleg nem ütközik nagy nehézségekbe, minthogy az uj határ csaknem teljesen megegyezik az 1912. évi határvonallal. Az átvétel a crajovai szerződésben megállapitott négy szakaszban történik. Október 1-én reggel 9 órakor a román bizottság tagjai elhagyják Dél-Dobrudzsát, miután az előző napon az utolsó román katona is kivonul a tartományból.**

Szászrégen és Marosvásárhely lelkes szeretettel ünnepelte a kormányzói párt

Virágszőnyeggel hintették be a teret és a főutat A csapatok diszmenete

Szászrégen, a rabságból felszabadult ősi székely város ünnepi díszben, lelkesülten várta Magyarország országvisszaszerző kormányzóját. A nagy ünnepre zászló- és virágdiszbe öltözött a város. A teret és a főutat, ahol a díszmenet bevonult, virággal hintették fel. Magyar ruhába öltözött leányok és asszonyok szórták a virágot minden talpalatnyi helyre. A környező községekből egymásután érkeztek többszázfőnyi küldöttségek.

Féltiz óra után izgalom fut végig a tömegen. Távolról feltünik a gépkocsisor. A díszszázad vigyázba merevedik, amikor megérkezik az első, majd a többi gépkocsi. Hatalmas éljenrivalgás tör fel. Meghajtják a zászlókat, a férfiak leveszik kalapjukat, a nők kendőt lobogtatnak és *leirhatatlan lelkesedéssel éljenezve, ünneplik az első gépkocsiból kiszálló kormányzói párt.* szászrégeni elnöke mondta el az első üdvözlő beszédet.

A zenekar rázendit a himnuszra. A Kormányzó kiszáll a kocsijából, fogadja a vezénylő tábornok jelentését és ellép a díszszázad előtt. A *Főméltóságu Asszony* — aki fekete ruhában van — az emelvény előtt álló díszruhás hölgyek csoportjához megy és azok kiséretében vonul fel a diszpáholyba. A díszszázad tisztelgése után a Kormányzó is elfoglalja helyét a díszpáholyban.

Az üdvözlő beszédek

Dr. *Zágoni Szabó Béla*, a Magyar Párt szászrégeni elnöke mondta el az első üdvözlő beszédet.

— Mámoros örömmel köszöntjük magunk között a legelső magyar embert, aki visszaadta nekünk a haza földjét, a hazát, az életet (Hosszantartó lelkes éljenzés), aki országlásával megteremtette rendithetetlen alapjait a magyar jövendőnek. Mély hálával és szeretettől tuláradó örömmel köszöntjük azt a végtelen megtiszteltetést és örömet, amelyet a Főméltóságu Ur és a Főméltóságu Asszony városunk lakosságának magas megjelenésével szerzett.

— Városunk és a környező falvak lakossága ünnepélyes, erős szóval fogadja, hogy a reá váró kemény munkát, harcot dicsőséges kormányzója vezetése alatt el fogja végezni, meg fogja harcolni a csorbitatlan szentistváni Magyarországért.

Szünni nem akaró éljenzés közben zug a kiáltás: *Mindent vissza!*

Merza István róm. kat. esperes hódolatteljes tisztelettel üdvözölte a kormányzót. Adja a Jóisten — ugymond —, hogy nemzetünk kincse, Őfőméltósága a Kormányzó Ur, országgyarapitó munkásságának gyümölcsét még sokáig láthassa.

Kis Lajos ref. esperes igy beszélt: Az uj honalapitás első része Főméltóságod által elvégeztetett. Isten segitse az uj honalapitás második részének elvégzésére is. Isten éltesse sokáig Főméltóságodat, a Főméltóságu Asszonyt és családját. (Lelkes éljenzés.) Éljen a vitéz honvédhadsereg! Éljen az ezer esztendős Magyarország. (Hosszantartó éljenzés.) Egy hölgy a nőszövetség nevében népies motivumokkal diszitett párnát nyujtott át a Főméltóságu Asszonynak.

A németajkuak hüségnyilatkozata

Nikolaus Henrik luteránus esperes németnyelvü beszédében ezeket mondta: Megigérjük, hogy *magyar hazánk iránt hűek leszünk.* Ez a haza századokig védett bennünket. Mi feltétel nélkül jöttünk e hazába, hogy védjen bennünket. Népünk 800 évig együtt működött a magyarsággal és e nagy történelmi eseményben teljes szivvel részt veszünk. Imádkozunk az Istenhez, hogy védje meg e hazát és annak vezérét. (Lelkes éljenzés.)

Zilahi Éltető Dánielné a szászrégeni magyar asszonyok nevében üdvözölte a kormányzói párt. A Főméltóságu Asszony, a magyar asszonyok mintaképe előtt kifejezte mély hódolatát.

A kormányzói pár barátságosan elbeszélgetett a megjelent előkelőségekkel és küldöttségekkel. A tömeg lelkes éljenzésben tört ki, amikor *a kormányzó felemelte és magához ölelte az egyik kisfiut.*

A csapatok a lelkes tömeg szüntelen üdvrivalgása közben vonultak el diszmenetben Magyarország kormányzója előtt. Azután a különböző magyar és szász népviseletbe öltözött küldöttségek elvonulása következett a kormányzó előtt. Közben megeredt az eső és a kormányzó katonásan állta az eső verését, amig az utolsó küldöttség is elvonult előtte. Mosolyogva szemlélte a szinpompás ruhákba öltözött leányküldöttségek elvonulását.

Felhangzott a Himnusz és a kormányzói pár a lelkes tömeg éljenzése közben gépkocsiba szállt és folytatta utját.

Marosvásárhelyen

A Székelyföld fővárosa, Marosvásárhely is lázas készülődéssel várta a nagy pillanatot, amikor szemtől szembe láthatja a felszabaditó magyar honvédség legfelsőbb hadurát, *Horthy Miklóst* és a kormányzó hitvesét.

Fél 12 után *tomboló lelkesedés közben érkezett meg a főméltóságu pár gépkocsija.* A feltörő éljenzés nem szünt meg mindaddig, mig a kormányzói pár helyet nem foglalt a diszemelvényen.

A Hiszekegy eléneklése után elsőnek dr. *István Mihály*, a Magyar Párt helyi vezetője üdvözölte a város nevében a kormányzói párt. „Boldog a szivünk és örömkönnyekkel tele szemünk, — mondta többek között —, mert a város falai közt láthatjuk legfőbb urunkat, aki elinditotta és bölcs vezetésével irányitotta azt a nehéz és fáradtságos munkát, amelynek eredményeként Észak-Erdély az idegen uralom alól felszabadult. Hogy a munkában odaadással, székely akarással résztveszünk s hogy utódainkat is ilyen szellemben neveljük, ezt ünnepélyesen fogadjuk.“

Percekig tartó éljenzéssel ünnepelték a kormányzót és hitvesét. *Jaross Béla* pápai prelátus a római katolikus egyház nevében mondott üdvözlő beszédet. — „Mindennél boldogabb e pillanat — mondotta —, amikor felszabadulásunkat Főméltóságodnak könnyes szemmel megköszönhetjük. Teljessé teszik boldogságunkat, hogy a Főméltóságu Kormányzónénak, Magyarország nagyasszonyának az esendő magyar nép édesanyjának gyermeki hűséggel, lelkesedéssel és szeretettel hódolhatunk.“

A mámoros lelkesedéssel feltörő éljenrivalgás után *Farkas Jenő* esperes a református egyház képviseletében üdvözölte a Kormányzót. Áldott legyen az Úr — mondta — és legyenek áldottak mindazok, akik végrehajtói voltak Isten ez előre elrendelt tervének. Áldott legyen a Főméltóságu Ur, a Főméltóságu Asszony, Magyarország nagyasszonya, a kormány, a vitéz magyar hadsereg és a bennünket segitő nagy barátaink. *Halmágyi Sándor* esperes az unitárius egyház nevében az unitáriusok hódolatteljes szeretetét tolmácsolta. Az evangélikus egyház lelkésze ezeket mondotta: Felbuzdul a lelkünk, mert közénk jött legfőbb vezérünk, az Istentől elküldött államfő, aki bölcs kormányzásának eredményeként vérontás nélkül tudta visszaszerezni ezt a területet és akit egész Erdély örömmámorban ünnepel.

Báró *Apor Józsefné* a magyar asszonyok hódolatát tolmácsolta, majd a tüzharcosok szónoka beszélt.

Kedves jelenet következett most. *A volt haditengerészek járultak a kormányzó elé,* hogy kifejezzék hódolatukat vitéz vezérük előtt. A kormányzó különös meghatottsággal fogadta volt haditengerészeinek üdvözlését.

A tömeg lelkesen énekelte a magyar imádságot. Utána percekig éltette a kormányzót, Hitlert, Mussolinit és a magyar honvédséget. A közönség lelkes éljenzése között vonultak el díszmenetben a csoportok a kormányzó előtt.

Hazajöttek . . .

(Nagyvárad)

Különleges engedélyem birtokában, elfogódott lélekkel jelentem meg a Nyugati pályaudvar csarnokában. Elfogódott lélekkel, mert huszonegy év után először indulok utnak utlevél nélkül azzal a gyorssal, amelynek hátulsó kocsijaira most akasztják fel a *„Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár“* feliratu táblákat. A korai idő ellenére nemcsak az utas sok már jóval az indulás előtt, hanem a kisérő is, főleg asszonyok, akik az uj, eddig talán nem is ismert szolgálati helyre kirendelt férjeiket kisérték el a pályaudvarra. Itt vasutasok, pályaőrök, altisztek, amott pénzügyőrök, másutt polgári utasok... Léptennyomon hallja az ember Kolozsvár—Nagyvárad neveit emliteni...

Berettyóujfaluig semmi sem történik. Csak bensőmben érzek valami meleg elfogódottságot.

Az egyik állomáson vonatom egy hazafelé induló, motorizált tüzérséget szállitó, felvirágzott vonattal találkozik. Az egyik tartalékos megismer, lekapja a sapkáját és ugy üdvözöl. Megkérdi, hova megyek és mikor felelek rá, büszkén kivágja:

— Mi is ott voltunk hatodikán a bevonulásnál.

Biharkeresztes, a régi határállomás!

Magyar zászlók, rengeteg virág mindenütt.

Mikor a vonatunk elindul, mindenki az ablakoknál áll. Hát bizony látnivaló bőven akad odakint.

Amott, jobbkézre tőlünk, ahol az országut a vasuttal körülbelül egy kilométeren át párhuzamosan halad, egy emeletes, jellegzetesen román stilusban vagy inkább izlésben épitett ház áll. Egy turistaház, amelyben egy héttel ezelőtt vitéz *Náday* altábornagy vezetése alatt a mi delegációnk az emlékezetes nagyváradi találkozó után a románokkal tárgyalt. Tovább szalad a vonat és látnivaló is mind több akad. Felfedezzük az ugynevezett Carol-vonal egyes részeit. Egyre sürübben látunk dombocskákat, amelyek a vasuti vonal felé eső oldalukon begyepesitett domboknak tünnek fel, valójában azonban mindegyik egy-egy kis betonerőd, amelyek közt ötszörös tüskés drótakadályok huzódnak. Másutt, elég sürün, széles vizesárkok. Amott egy futóárok huzódik az országut felé, melyet itt felrobbantottak, majd ismét másutt az országut egyik szakaszán rögtönzött fahid. Lehet ugy tizenöt méter hosszu. Ezt már a mieink készitették, közel Biharpüspöki vasuti állomáshoz.

A földeken mindenütt munkás kezek szedik vagy szednék a burgonya és a bab termését, mondom sok helyütt szednék, ha már előttük mások fel nem szedték volna, mert bizony megtörtént itt is, ott is, hogy a kellő élelemmel el nem látott román katonák éjnek idején nemcsak a lábas jószágot, hanem a földből és a földről mindent elvittek, aminek hasznát vehették és megették.

Biharpüspökin, a vasuti állomáson kék-sárga-piros árbocon hatalmas magyar nemzetiszinü zászló leng; az állomás főépületén magyar felirás adja tudtul, hogy ez már nem Episcopia lui Bihor.

Nagyvárad

Nagyvárad! Dél van, amikor a vonat az állomásra befut. Magyar mozdonyok, magyar vasuti kocsik, magyar személyzet, nagyrésze még egyenruha nélkül. Még sok román vasutas egyenruhát is látni. A bérkocsis már ismeri annak az utcának a régi magyar nevét, ahova menni akarok, bár csak hatéves gyermek volt, amikor utoljára magyar nevén nevezték. „Balra hajts“ ismét! A városi villamosokon még a C. F. O. M. betük, de a kocsik már a baloldalon haladnak.

Nemzetiszinü zászlók mindenütt. **Ezt ugy kell érteni, ahogy irom. Van olyan ház is, amelyiken nyolc-tiz zászló is leng, mert a román uralom alatt minden boltos az üzletek bejárata mellé román zászlót volt köteles tüzni ünnepélyes alkalmakkor, ami pedig itt elég gyakran akadt.** A lakóházak ablakaiban krepp-papirból készitett piros-fehér-zöld girlandok, az ablakokban sok helyütt, a kirakatokban pedig lépten-nyomon Kormányzó urunk arcképe látható virágok között.

A város maga rendkivül élénk. Mindig is az volt, de e napokban valahogy kikivánkozik az emberek öröme az utcára. Kivétel nélkül mindenki, férfi, nő, gyermek, magyar nemzeti szinekből összeállitott kokárdát visel, ki a mellén, ki a gomblyukában, ki a sapkáján, vagy a kalapján. Feltünő sok az aranyrojtos magyaros nyakkendő s a serdülő ifjuság fején magyaros diáksapkákat látni, mert a beiratások — jóllehet a tanitás általában október elsején kezdődik — már mindenfelé folynak.

Sok az üres lakás. Láttam olyan hirdetést egy házon, amely a lakást azonnali kiadásra hirdeti. Valóságos népvándorlás volt itt a bécsi döntés után. Éjjel-nappal, teherautón, szekéren, talyigán, szóval minden elképzelhető jármű igénybevételével igyekeztek el innen azok, akiknek megvolt rá az okuk. A polgárőrség, amely fegyvertelenül önzetlen és igazán kitünő szolgálatot végzett és amelynek két tagját a kivonuló román katonák agyonlőtték, feloszlott, csak egy ötven tagu különitménye maradt fenn. Ezek a derék fiuk a pénzzel, okmányokkal és minden értéket jelentő ingókkal elszökött adóhivatali közegeket teherautón üldözőbe vették, mindent elszedtek tőlük és mindent visszahoztak Nagyváradra.

Ilyen eset különben több volt.

A militarizált tüzoltóság parancsnoka, egy román százados például a város pénzén vett drága, értékes tüzoltó szereket, létrákat, autókat, fecskendőket, már felrakatta, hogy elszállitsa, amikor a városi vezetőség egyik derék tagja kijelentette, **hogy ő pedig ez esetben nem adja ki a szobrokat. Igy aztán minden visszakerült, Mária királyné szobrát a szinház elől, Ferdinánd lovasszobrát a Szent László-térről, valamint Mosoiu generális szobrát pedig leszedték talapzatukról és elvitték valahova Romániába.**

Az emlitett lovasszobornak otthagyott talapzata előtt volt felállitva s áll még ma is az emelvény, amelyen szeptember 6-án Kormányzó Urunk előtt hódolt a felszabadult Várad és környéke.

El lehet képzelni, milyen futás volt itt az átadást megelőző napokban. Mindazok, akik kissé forrónak találták a levegőt, de különösen akik csak a közelmult hetekben hozták meg a Lázár-házban hirhedt határozatukat, hogy Váradot, „amely tiszta román föld“, nem hagyják és nem adják, gyorsan elszeleltek.

Mindenki őszinte csodálattal és büszke örömmel nézi pompás és nagyszerüen fölszerelt hadseregünket, a derék magyar fiukat, amint fegyelmezetten, önérzetesen, nótával az ajkukon vonulnak át Erdélyen...

És a magyar rendőrök!

Finom, udvarias, előzékeny fiuk, ma még puskával vállukon látják el a szolgálatot, kivéve azokat, akik egyes forgalmas helyeken a közlekedést irányitják. Jóindulat, előzékenység és nagy türelem jellemzi őket csak ugy, mint csendőreinket. A bevonulás alkalmával történt, hogy egy csendőr ismételten felhivta a közönséget, főleg az ifjuságot, vonuljanak kissé hátrább, mert az utat is elfoglalták. Nem ment, a közönség nem akart visszahuzódni.

— Hát ha nem mennek — szólt a csendőr — akkor itthagyom magukat és hazamegyek, ahonnan jöttem!

— Nem, nem, ne menjen, jók leszünk — hangzott kórusban és azzal szépen visszahuzódtak addig a vonalig, amelyet a csendőr kijelölt részükre.

Az üzletek feliratai, cégtáblái nagy változáson mentek át. Azt hiszem, a cimfestők jól fognak keresni. Sok helyütt a régi eldugott táblák, feliratok kerülnek elő. A városi villamos vasut megállói is a régi „N. V. V. megállóhely“ feliratu tábláikat kapták vissza. A város ügyeinek vezetése természetesen ma még katonai kezekben van. Vitéz *Rajnay Károly* tábornok a várospatancsnok, aki az impozáns városháza polgármesteri helyiségeiben ütötte fel főhadiszállását, hogy onnan őrködjék Nagyvárad, Szent László városa boldog magyarjainak nappali és éjjeli nyugalma felett.

Zempléni.

Megkezdődtek az olasz hadműveletek az egyiptomi határon

Az olasz csapatok áttörték az angolok első védelmi vonalát és elfoglalták Sollumot – Olaszország nem Egyiptom függetlenségére tör, csak az angol katonai erőket akarja megsemmisiteni

Göring résztvett a London fölötti légi harcokban

Mialatt a magyar nemzet a kolozsvári ragyogó történeti napot ünnepelte, tovább dörögtek fokozódó hevességgel az uj világháboru szörnyü hadigépei. A belga és francia partokon, a La Manche-csatorna mentén, a londoni háztenger felett rettenetes és izgalmas harcokat vívtak a gépmadarak egymással. A németek egész vasárnap támadták az angol fővárost, az angol repülők Berlint bombázták. Eközben megmozdult Libiában az olasz haderő. Olaszország már régen készülődik. A mult héten többször jelentettük, hogy az olasz csapatok két oldalról is fenyegetik az Egyiptomban levő angol haderőt: nyugatról Libia felől és délről Szudán felől. Az olasz jelentések szerint a libiai és az egyiptomi határ összeszögelésénél egy angol megerősitett hely az olasz csapatok birtokába jutott.

Olaszország megmozdulása

Többizben megemlékeztünk már arról, hogy az olasz külpolitika egyik legfőbb célja a Földközi-tenger — a „Mare Nostrum“ fölötti teljes hegemónia megszerzése s a Ducénak ezt hangoztató kijelentései sokszor keltettek kellemetlen hatást az angol szigetországban. Mussolini egyik beszédében azt mondotta, hogy az olaszok: „sajátitsák el a szigeti mentalitást, hogy szemük hozzászokjon a világuralmi arányokhoz“. Az elmult tizennyolc esztendő folyamán az olaszok igen erősen megvetették a lábukat Afrikában, s az olasz uralomnak ma Libia a legfőbb támaszpontja. *Joachim v. Kürenberg* kitünő német politikai iró, a Földközi-tengerről szóló munkájában szép és eleven leirást nyujt arról a nagyszerü kulturmunkáról és katonai tevékenységről, melyet az olaszok Libiában véghezvittek. Alábbi adataink az ő könyvéből valók.

Az abessziniai háboru alatt az olaszok nagy csapatokat vonultattak fel Libiában s ezzel nem kis mértékben járultak hozzá ahhoz, hogy Angolország nem zárta le a Szuezi-csatornát, hanem átengedte az olasz katonai szállitmányokat. Nagy-Britanniának Egyiptomban — az uj világháboru kitörése előtt — két gyalogos hadosztálya, két tüzérosztaga, egy páncélos hadosztálya és némi lovassága volt. Ezeket a csapatokat azonban Palesztinából könnyen meg lehet erősiteni. Ugyancsak meg lehet erősiteni a jeruzsálemi és a haifai gépekkel az egyiptomi légi haderőt. A Libiában állomásozó olasz csapatok erejét — Kürenberg szerint — az angolok is, meg a franciák is rendszerint tulbecsülték. Eredetileg harmincezer katona állomásozott Libiában, ezt a számot később nyolcvanezerre emelték. Ez volt a helyzet közvetlenül a világháboru kitörése előtt. Mekkora ma a libiai olasz hadsereg és mekkora hadseregük van az angoloknak Egyiptomban? Ezt senki sem tudja. Az olasz hadsereg valószinüleg sokszorta nagyobb a békebeli nyolcvanezer főnél. Az angolok — mint többizben jelentettük — nagyon megerősitették az elmult hetekben egyiptomi hadseregüket, és jelentékeny haderőik vannak Palesztinában, s ezeket bármikor átvihetik a repülőflottával együtt Egyiptom védelmére. A libiai sivatag, ahonnét az olaszok megkezdték a támadást Egyiptom ellen, óriási, kétmillió négyzetkilométer terület. Ötvenszer akkora, mint Svájc. Egyiptomot ezen a homoktengeren keresztül megtámadni katonailag igen nehéz feladat. Az emlitett német iró könyvében olvassuk, hogy *Graziani* tábornagy (aki most a hadműveleteket intézi) *Dzsarabub várostól lefelé Bardiáig négyszáz kilométer hosszuságu tüskésdrótakadályt huzatott,* nyilvánvalóan azért, hogy a sivatagon keresztül az Egyiptomot támadó olasz csapatokat hátba ne kerüljék.

Libia és Egyiptom határán csupán egy egészen keskeny tengerparti sáv az, amelynek politikai, hadműveleti és gazdasági szempontból gyakorlati jelentősége van. Ennek a fontos területnek forgópontja Sollum, amely önmagábanvéve jelentéktelen kis helység volna, ha nem feküdnék a Sollumi-öböl középpontjában. A Libia és Egyiptom közötti határ itt csak rövid darabon követi a terep természetes alakulatát, tovább délre nyilegyenes vonalként szerepel a térképen, pontosan követi a keleti hosszusági kört, mutatván azt, hogy csupán elméleti határvonal a kietlen, lakatlan sivatagban. A sollumi kikötőt és környékét 1911-ben még Törökország engedte át Egyiptomnak. A tripoliszi hadjárat ezt az államközi aktust nem módositotta, sőt Olaszország az 1925. évi egyiptomi-olasz határszerződésben elismerte Sollumot egyiptomi tulajdonnak.

Az olasz csapatok vasárnap átlépték az egyiptomi határt és három fegyveres oszlopban benyomultak Egyiptom területére. A benyomulás a libiai tengerpart közelében történt és a csapatok rövidesen megszállták Sollumot, melyet az angol csapatok kiüritettek.

Kairóban vasárnap a kora esti órákban váltak az események ismertté, és rögtön összehivták az egyiptomi minisztertanácsot. Az ülésen maga Faruk király elnökölt. Politikai körökben ugy tudják, hogy a minisztertanács rendkivül fontos és döntő jelentőségü határozatokat hozott.

Több izben megemlitettük, hogy Egyiptom rendkivül nehéz helyzetben van. Az 1936-iki szerződés értelmében háboru esetén köteles Angolországnak átengedni összes utait, vasutait, repülőtereit. Az angolok már éltek is ezzel a jogukkal és hadseregük valósággal megszállta Egyiptomot. Egyiptom megszakitotta annakidején a diplomáciai kapcsolatokat Olaszországgal, anélkül azonban, hogy megüzente volna a háborut. Kérdés, nem határozza-e el magát az egyiptomi kormány hadüzenetre, most, amikor az olasz csapatok átlépték az ország határát.

Maga *Faruk* király és a mostani egyiptomi kormány nem titkolták, a Duce többszöri figyelmeztetése ellenére, angol-barát érzelmeiket. Van még egy másik ismeretlen tényező is. Nem tudjuk mekkora és mennyit ér az egyiptomi hadsereg. Igy nem lehet megállapitanunk, hogy az egyiptomi hadüzenet esetén mekkora erőkkel kerülnek szembe az olasz csapatok. Az a pont, ahol az olasz csapatok az egyiptomi határt átlépték, jó hatszáz kilométernyire fekszik a tulajdonképpeni Egyiptomtól: a Nilus völgyétől. Tehát hosszu ideig tartó hadjáratra van kilátás egy hadviselés szempontjából rendkivül nehéz homoktengeren keresztül.

A német-angol légiháboru

Hetek óta olvassuk a német és olasz jelentésekben, hogy az Angolország elleni német támadás küszöbön áll.

Az Angolország elleni légi offenziva az elmult negyvennyolc órában teljes erővel folytatódott, miközben többször került sor elkeseredett légi csatákra, részben a La Manche-csatornánál, részben pedig az angol főváros fölött. A harc vasárnap egész nap tartott s a németek folytatták légitámadásaikat hétfőre virradó éjjel is, amelyek a hétfői nap folyamán megismétlődtek.

A Farinacci-féle megállapitásnak ellentmond az a hirünk, hogy a brit hadvezetőség lázas ütemben folytatja a minden pillanatban várt német megrohanási kisérlet elleni védekezés előkészitő munkálatait.

A romániai helyzet

Romániában vasárnap végbement a napokkal azelőtt bejelentett rendszerváltozás és mint hivatalosan jelentik, az ország „nemzeti légionárius állam“ lett. Az Antonescu tábornok által kinevezett uj román kormányba belépett *Horia Sima*, a Vasgárda parancsnoka, mint helyettes miniszterelnök. A külügyminiszter *Mihail Sturza* lett. A kormány tagjai közül hét légionista van, s meglepően sok közöttük a teljesen ismeretlen nevü uj ember. Antonescu még vasárnap kiáltványt intézett Románia népéhez, melyben hangsulyozzá, hogy *az egész népet a tisztaság szellemének kell áthatnia.* Kijelenti Antonescu, hogy pártatlan lesz, gyülölettől mentes, és nem oszt igazságtalan csapásokat. Meg kell kezdeni — mondja a kiáltvány — a nép minden erkölcsi, politikai és katonai erőinek egyesitését.

A vasárnap végbement rezsimváltozásban Románia egypártrendszeren nyugvó tekintélyállam lett. Ez a rendszer lényegében a fasizmussal és a nemzeti szocializmussal azonos. Románia szakitott a parlamentárizmussal, amelynek a nemzet életében multja, hagyományai, mélyebb gyökerei egyáltalában nem voltak.

A német-angol légi háboru

Gázműveket, kikötő- és dokkberendezéseket, hajógyárakat találtak el a Londont bombázó német repülők

Berlin, szept. 16. (Német TI) A véderő főparancsnoksága közli vasárnap délután:

A légi erő kötelékei szeptember 14-én és a 15-ére virradó éjszaka is folytatták megtorló támadásaikat Közép- és Dél-Anglia hadászatilag fontos célpontjai ellen, bár az idő felhős volt. A támadások sulypontja London volt. A brit főváros területén találatok érték hajóépitő üzemeket és kikötőépitményeket.

London fölött több légi harc keletkezett amelyből a mi vadászrepülőink kerültek ki győztesen.

Irországtól északra sikerült elsüllyeszteni egy 8000 bruttóregisztertonnás kereskedelmi hajót.

Egyesével szálló ellenséges repülőgépek Belgiumban és Hollandiában, valamint Nyugat-Németország határvidékén bombákat dobtak kisebb helységekre.

A légvédelmi tüzérség öt, vadászrepülőink huszonöt ellenséges gépet lőttek le. Öt repülőgépünk nem tért vissza.

A hétfői jelentés

A véderő főparancsnoksága közli hétfőn:

Szeptember 15-én és a 16-ára virradó éjszaka igen rossz időjárási viszonyok mellett tovább folytattuk London ellen a megtorló repüléseket. Harci repülőgépek dokk- és kikötőberendezéseket támadtak meg, a bromleyi gázműveket nagyméretü bombával találták el, egy olajraktárt felgyujtottak és Woolwichban, valamint más városrészekben találatokat értek el a pályaudvarokon, valamint hadászatilag fontos ipari berendezéseken. Ezeknek a támadásoknak során heves légi harcokra került sor. A doveri és a portlandi kikötőberendezéseket — ahol egy olajtelep kigyulladt —, valamint a southamptoni repülőgépgyárakat bombákkal árasztottuk el.

Az ir, valamint a skót és az angol keleti partoknál több hajókiséret ellen végrehajtott támadás során sikerült két kereskedelmi hajót összesen 18.000 bruttóregisztertonna tartalommal elsüllyeszteni, egyet felgyujtani és egyet sulyosan megrongálni. Egy másik 8000 bruttoregisztertonnás kereskedelmi hajót az éjszaka a Csatornában elsüllyesztettünk.

Az angol repülőgépeknek azt a kisérletét, hogy az elmult éjszaka a birodalom fővárosát megtámadják, meghiusitottuk. Nyugat-Németország néhány városában bombák estek lakónegyedekre. Ez alkalommal egy helységben több ház összeomlott és egy iskola kigyulladt. Két polgári személy meghalt, többen megsebesültek.

Az ellenség összes vesztesége vasárnap 79 repülőgép volt. Negyvenhárom repülőgépünk hiányzik.

Londonban a mindennapi élet mindjobban a föld alá költözik

London, szept. 16. (MTI) **Vasárnapra virradó éjjel első izben volt hosszabb, órákig tartó csend, amióta London ellen nagyobb erővel megindultak a német légi támadások. Az éjjel a német légi támadásoknak csupán egy része irányult London ellen s igy az angol főváros kevesebbet szenvedett.**

A gyakori nappali riadók minduntalan megakasztják a város életének ütemét s a mindennapi élet mindjobban a föld alá költözik. A hivatalokban, a törvényszékeken és a rendőrbiróságokon már berendezték a földalatti munkahelyeket. A légi riadó jelére a templomokból a házassági szertartást félbeszakitva, a násznép az óvóhelyre vonul. Még hangversenyeket is tartanak a föld alatt, női fodrászok pincehelyiségeket rendeznek be. A kutyák és lovak részére óvóhelyeket épitenek. Hogy az utcai forgalmat tehermentesitsék, a Temzén hajójáratokat inditottak.

Az utóbbi időben Londonban már százak életét mentették meg vérátömlesztéssel. A tengerparti városokban a tenger felől menekülő sirályok már a riadójel felhangzása előtt jelzik a közelgő támadást.

Az angolok céltalan lőszerpazarlása

Berlin, szept. 16. (Német TI) **Az angol légelháritásnak azzal az uj módszerével kapcsolatban, hogy a támadó németek közeledése esetén London városát áthatolhatatlan tüzfüggönnyel vegyék körül, itteni semleges katonai szakértők rámutatnak az ezzel járó lőszer- és pénzpazarlásra. Csupán az első éjszakán több mint félmillió gránátot lőttek ki körülbelül hárommillió font értékben. Ezekhez a valóban elpocsékolt értékekhez hozzá kell még számitani az ágyucsövek rendkivül erős kopását és**

a lövegek elhasználódását. A lőszer és a lövegek ily nagymérvü elhasználását a Brit birodalom sem engedheti meg magának, sem pénzügyileg, sem anyagilag, különösen ha Nagy-Britannia a győzelem legjobb esélyét hosszu háboruban látja. A most alkalmazott módszer nagy pazarlást jelent és amellett eredményessége kétséges is, hiszen a németek mindeddig semmikép sem voltak kénytelenek támadásaikat abbahagyni.

Valamennyi angol vadászgépet London fölé vonták össze

A német légihaderőnek az angol főváros ellen intézett vasárnapi támadásai során sok szivós lég harcra került sor, mivel az angolok nyilvánvalóan valamennyi vadászgépüket London fölé vonták össze. Ezt a megállapitást megerősiti az az állitás is, hogy a németek Liverpool elleni támadásnál alig fejtettek ki vadászrepülőgép elhárítást. Az angol vadászok szokatlan és meglepő összevonása ellenére ismét sikerült a német harci repülőgépeknek négy sulyos támadásban London fölött halált és pusztulást szórni. Összefüggő tüzek a londoni dokkokban — ahol különösen az Albert- és az Indian-dokkot érte találat — fénylő tüzek Woolwichban, szétrombolt vizművek, villanyüzem és egy telitalálattal elpusztitott szivattyuállomás tanuskodik arról, hogy *a német bombák teljesitették feladatukat.*

Göring London fölé repült

Mint ismeretes, *Göring* birodalmi tábornagy északfranciaországi hadiszállásáról személyesen irányitja a német légierők támadásait Anglia ellen. Göring vasárnap éjjel *London fölé repült* a JU 88-as uj mintáju német bombavetőgépen. *Ő maga ült a kormánykeréknél.* Nagyobb repülőgépvédelmet elutasitott, csupán azt engedte meg, hogy gépét két rombológép kisérje, az egyik jobbról, a másik balról mögötte. A birodalmi tábornagy visszatértekor látszott rajta, hogy *erős benyomást tett rá a német támadások rendkivüli hatása.* Visszatérése után ezeket mondotta:

— Örülök, hogy ilyen erős fegyverré tettem légierőmet. Lengyelországban, Norvégiában és a nyugati harctéren a döntő csapást vele mértük az ellenségre, de Anglia ellen vivott harcunkban is *a légierő lesz legélesebb kardunk.*

Rövid külpolitikai hirek

Vasárnap La Speziában ünnepély keretében leleplezték Constanzo Ciano tengernagynak, a világháboru hősének, a külügyminiszter atyjának bronzszobrát. Az ünnepségen részt vett a spoletói herceg, felső Thirrenia kerületi parancsnoka, gróf Ciano külügyminiszter, továbbá a fasiszta párt titkára, több államtitkár, a szenátus és a képviselőház sok tagja, továbbá több katonai és polgári hatóság vezetője.

A washingtoni kongresszus elfogadta a sorozási törvényjavaslatot. A törvényjavaslat, amelyet Roosevelt elnök elé terjesztettek aláirás végett, az ipar mozgósitásáról is intézkedik és felhatalmazást ad a kormánynak, hogy bérbevegye a gyárakat, ha ennek szüksége mutatkoznék. Kevéssel a sorozási törvényjavaslat elfogadása után Roosevelt folyamodványt nyujtott be a kongresszushoz 1734 millió nemzetvédelmi póthitelre, beleértve a 25 milliós hitelt a sorozási terv végrehajtására.

A svájci lapok berlini jelentései szerint számos német mérnök tartózkodik Szovjet-Oroszországban. Feladatuk, hogy Szovjet-Oroszország déli részéből, különösen Ukrajnából, a Német birodalom felé irányuló szállitási lehetőségeket feljavitsák. A szovjetorosz vasutak teljesitőképessége alig emelhető és igy az a terv merült fel, hogy a viziutakat fogják jobban kihasználni. Különösen annak a csatornának kiépitéséről van szó, amely a Dnyeper és a Bug folyókat köti össze.

Vichyi jelentés szerint rövidesen 600 francia sulyos hadisebesült érkezik két vonaton a meg nem szállott övezetbe. Ezeket eddig a megszállott területen németek ápolták. A sulyos hadisebesülteket Dél-Franciaország különböző kórházaiban és szanatóriumaiban helyezik el.

A legutóbbi olasz bombatámadás Palesztina ellen egyedül Tel-Aviv-ban száznál több halálos áldozattal járt. Az egész ország területén most szervezik a polgári légvédelmet. Sorra épülnek a légvédelmi pincék és a lakosságot öles hirdetményekben szólitják fel arra, hogy légi támadás esetén ne tartózkodjanak az utcán, hanem vonuljanak az óvóhelyekre. A 111 halálos áldozat közül 104 zsidó és 7 arab nemzetiségü. A sebesültek száma 151, közöttük számos angol.

Tiz francia kereskedelmi hajóból álló hajókaraván — leszerelt katonasággal fedélzetén — uton Észak-Afrikából Marseillebe, aknára futott a Földközi-tengeren. Két hajó elsüllyedt. Ugy tudják, hogy a hajók legénységének és a szállitott katonaságnak javarészét megmentették.

Steinhardt moszkvai amerikai nagykövet az Egyesült Államokban eltöltött hoszabb tartózkodás után ismét visszatért állomáshelyére.

Olasz hadmüveletek

Az olasz csapatok elfoglalták az egyiptomi Sollum városát

Valahol Olaszországban, szept. 16. (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 100. közleménye:

Cirenaicában előretolt osztagaink átlépték a határt és heves harcokba bocsátkoztak ellenséges erőkkel. A harcokban légi erőnk is tevékenyen részt vett. Két ellenséges repülőgépet lelőttünk.

Maltaszigetén ujabb éjszakai bombázás alá vettük Valetta lőszertárát és Calafrana vizirepülőgép-kikötőjét.

A Földközi-tenger keleti részében repülőink ujból ellenséges hajóalakulatokat bombáztak. A repülőgépek mind visszatértek támaszpontjukra.

Az olasz főhadiszállás 101. közleménye:

Előörseink elfoglalták Sollumot és tovább nyomultak előre. Mintegy ötven ellenséges harckocsit és páncélgépkocsit elpusztitottunk. A visszavonuló ellenséges osztagok több raktárat felgyujtottak és igen sulyos veszteségeket szenvedtek légi erőnk hathatós tevékenysége következtében.

Egyik légi alakulatunk bukóbombázással támadást intézett a máltai Hal Far-repülőtér ellen és pontos találatokat ért el a légvédelmi berendezésekben és a hangárépületekben. Valamennyi repülőgép visszatért támaszpontjára.

A Földközi-tenger keleti részén gyorsnaszádaink elsüllyesztettek egy ellenséges tengeralattjárót. Egy olasz légi alakulat ellenséges cirkálót támadott meg és közepes átmérőjü bombával telibe találta.

Áttörték az angolok első védelmi vonalát

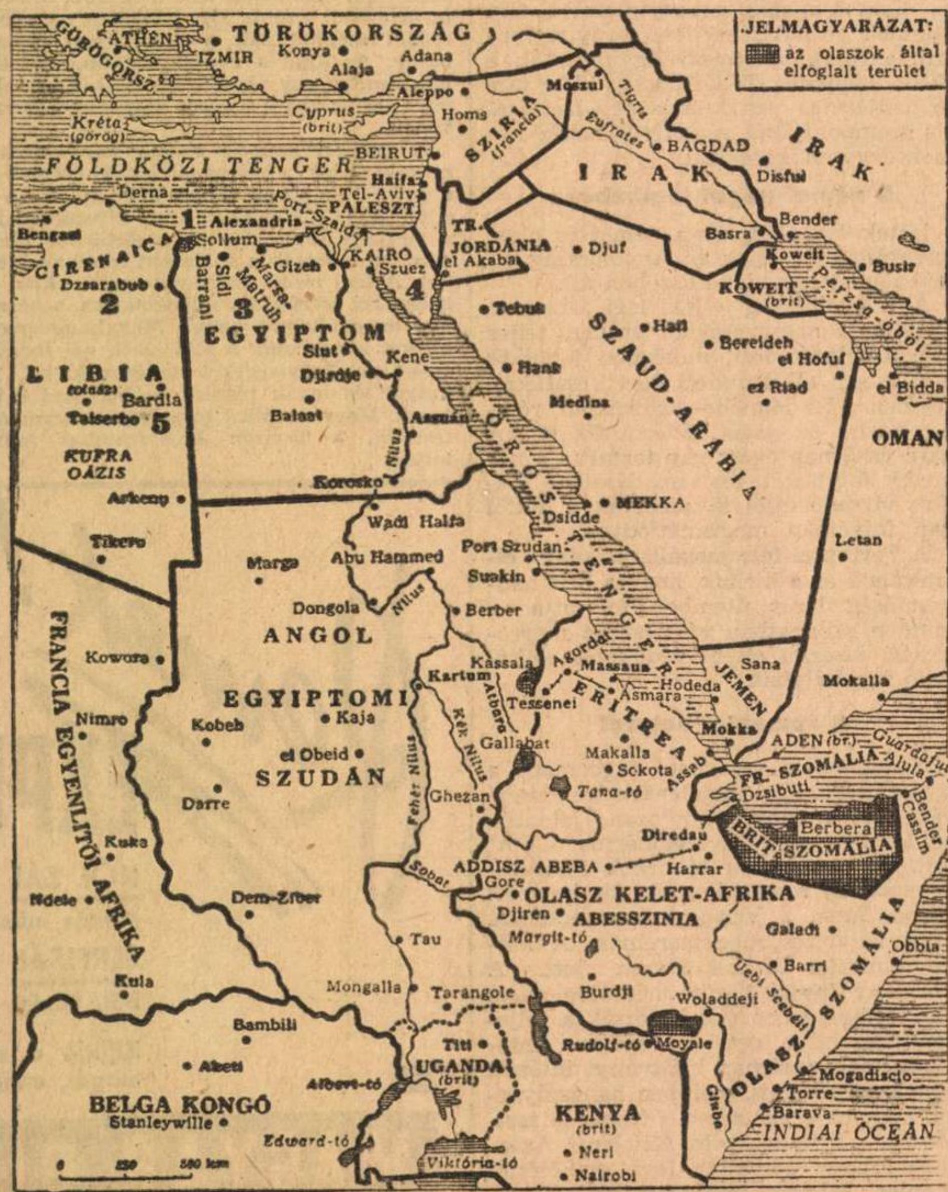
Róma, szept. 16. (MTI) Az egyiptomi határon megindult nagyarányu hadműveletek állnak az olasz közvélemény érdeklődésének középpontjában. A támadó hadműveletekről csak a hétfői hivatalos jelentés számol be az olasz jelentésekből megszokott tárgyilagossággal és szükszavusággal. Az olasz jelentések is hangsulyozzák azonban, hogy *heves harcok vannak folyamatban,* amelyeknek máris jelentős eredménye van *Sollum* (1) *elfoglalásával.* Rómában az egyiptomi hadművelettekhez politikai és katonai szempontból fűznek megjegyzéseket. *Politikai szempontból* utalnak arra, hogy a Duce junius 10-i nagy beszédében kijelentette, *Olaszországnak nincs szándékában Egyiptomot is belesodorni a háboruba.* Anglia olyan államon keresztül támadta Olaszországot, amely nem állt háboruban Olaszországgal. *Olaszország azonban nem engedheti meg, hogy Egyiptom területe az angolok számára támpont legyen Libia ellen* és ez a terület megszakitsa a közvetlen összeköttetést Olaszország és a keletafrikai olasz birodalom között. *Ugyanakkor ez a helyzet megsértését jelenti azoknak a nemzetközi megállapodásoknak, amelyek a Szuezi-csatorna semlegességét biztositják.* Ha tehát most Egyiptom területe belesodródott a háboruba, *ez nem Olaszország hibájából történt.* Olaszországot az egyiptomi nép iránt továbbra is az őszinte barátság érzelmei töltik el.

Illetékes olasz körökben nyomatékosan hangsulyozzák, hogy *nincs szándékukban hozzányulni Egyiptom függetlenségéhez* és az olasz és az egyiptomi nép között termékeny együttműködést akarnak létrehozni.

Katonai szempontból Sollum elfoglalása az angolok első védelmi vonalának áttörését jelenti. Ez a vonal megerősitett állásokból, drótakadályokból, géppuskafészkekből és aknamezőkből állott. Az angolok ezt a vonalat jelentős páncélkocsis alakulatokkal támogatták, amelyeknek nagyrésze Ford-gyártmányu páncélos gépkocsikból, ugynevezett sivatagi gépkocsikból állott.

Az angolok második védelmi vonala, amely felé az olaszok előrenyomulnak, *Sidi Barraninál* (3) kezdődik. Ez az elsőnél még erősebb. A harmadik, legerősebb vonal Marsa Matruhnál (3) huzódik. Az olasz csapatok jelenleg sziklás, steppés vidéken nyomulnak előre.

A Lavoro Fascista berlini tudósitója szerint a tengelyhatalmak jelenleg az angol birodalmi rendszer *három sarkpontját* feszegetik. Az egyik *London,* amelyet a német bombázók egyre jobban megfosztanak minden katonai jelentőségétől. A másik Egyiptom és Szuez (4), amely ellen nagy olasz támadás indult meg, a harmadik pedig Gibraltár, amelyre az érdeklődést *Serrano Suner* berlini utazása terelte rá. De nincs messze az a nap, amikor az angol védelmi rendszernek ez a harmadik főbenjáró fontosságu pontjára is sor kerül. A Piccolo haditudósitója hangsulyozza, hogy bár a tengelyhatalmak hadműveletei a legkielégitőbb módon haladnak előre, korai volna, hogy azoknak döntő szakaszáról beszéljenek. *A német hadvezetőség* is tisztában van azzal, hogy London katonai berendezéseinek elpusztitása vagy az angol királyi párnak vagy kormánynak elköltözése még nem jelentené a háboru végét. A harc ádáz és kemény lesz és ha nincs is kétség a végső kimenetel iránt, az ellenség ellenálló ereje még nem tört meg.



Tömegesen üdvözlik Herczeg Ferencet és a Reviziós Ligát

Az erdélyi országrészek visszacsatolása alkalmából *Herczeg Ferenchez,* a Reviziós Liga elnökéhez és a Ligához tömegesen érkeznek külföldről az üdvözlések.

Ettore Cozzani, a „L'Eroica" szerkesztője a következő levelet intézte Herczeg Ferenchez: „Ugyanazzal a lelkesedéssel, amellyel hazájának szomoru napjaiban mint iró, mint szónok és mint szerkesztő igyekeztem minden erőmmel részesévé válni annak a nagy munkának, melyet Önök a megcsonkitott Magyarország uj életre ébresztése érdekében végeztek, küldöm ma legbensőbb és legforróbb együttérzésemet, amelyet az Önök diadala belőlem kiváltott. Büszke vagyok rá, hogy Olaszországnak jutott osztályrészéül, hogy Mussolini szaván keresztül egyetemes visszhangot adhatott a magyarok jogos követelésének. Örökké tartson népeink barátsága és aranyozza be azt a római jognak szelleme. Ettore Cozzani."

Giacomo C. Bascapé egyetemi tanár levele Herczeg Ferenchez: „A nagy történelmi esemény alkalmából, hogy Erdély visszatért a magyar hazához, legyen szabad nekem is, aki csekély erőmmel 1928 óta küzdök az Önök igazságos ügye mellett, kifejezést adnom lelkes örömömnek. A Reviziós Liga ismeri és méltányolja Erdélyre vonatkozó könyveimet. A legnagyobb boldogságot kivánom a magyar nemzetnek és örvendek, hogy területszerzése vér nélkül történt. Giacomo C. Bascapé."

A sok levél közül meg kell emlitenünk dr. C. Sevens belga lapkiadó és ujságiró levelét, továbbá Thomas tanár levelét. Thomas volt az, aki a legsikerültebb munkát irta Romániáról, amelyben a legtökéletesebben mutatta be Nagy-Románia szerkezetének gyengeségeit és hibáit.

Sok levelet kapott külföldről Fall Endre, a Magyar Reviziós Liga ügyvezető igazgatója is. Igy többek között melegen üdvözölte Fall Endrét Antonio Scrimali neves olasz iró, aki két könyvet is irt Magyarországról, továbbá Cagliari város polgármestere, aki többek között a következőket irta: „Nagyon köszönöm „Jogunk Erdélyhez" cimü munkájának megküldését, amelyben mesterien fejti ki hazájának jogos igényét egy oly területre, melytől az ellenséges békeszerződés megfosztotta."

A szabadságtéri „Hazatérés Templomá"-nak felszentelése

A világháboru vérzivatara és Trianon után a magyar embernek ugyszólván semmije sem maradt, mint Istenbe és az isteni igazságosságba vetett hite és a feltámadás reménysége. Ez az Istenhez való fordulás lüktető vallásos életet teremtett, amelynek egyik megnyilvánulása volt az, hogy számos templom épült.

E templomépitő tevékenységnek fontos állomásához érkezett a budapesti reformátusság vasárnap, amikor a Szabadságtéren, Észak és Kelet szobrától néhány lépésnyire, *felavatta tizenkettedik templomát.* A templomépités nehéz és fáradságos munkájának oroszlánrésze dr. *Victor János* lelkipásztor és dr. *Csilléry Béla* főgondnok vállain nyugodott, akik a mai kedvezőtlen gazdasági és pénzügyi viszonyokon, anyagbeszerzési nehézségeken is keresztülküzdötték magukat. A templomot tervező *Dabasi Halász Géza* és *Győry Sándor* műépitészek nagy találékonysággal és művészi készséggel oldották meg a nehéz feladatot, hogy a templomot hatemeletes bérpaloták közé kellett beékelniök. A templom és imaterem belső berendezése *Bodon Károly* iparművész tanár és *Ohmann Béla* elgondolásai szerint készült. Erdély varázslatos épitő- és diszitőművészetének ihletében.

Az egyházi és világi élet előkelőségei és a hivek zsufolásig megtöltötték a felszentelésen az ezerszemélyes templomot és gyülekezeti termet. Dr. *Victor János* gyülekezeti lelkipásztor imája után *Szabó Imre* esperes tartotta meg nagyhatásu templomszentelési beszédét.

— Mi ugy szenteljük fel e helyet — mondotta *Szabó* esperes —, hogy soha semmi másra nem forditjuk, mint Isten neve dicséretére és imádására, kijelentett Igéje hirdetésére és szakramentumai kiszolgáltatására. Itt a „Hazatérés" templomának alapkövét rakták le két esztendeje s mire a fundamentumtól felérkeztek az oromzatig, e nemzedék imádsága teljesedésbe ment s a szétdarabolt magyar haza magyarlakta területeinek nagy része hazatért. Most már az üresen hagyott ablakokra fel lehet tenni a visszatért városok cimereit: Kolozsvár... Marosvásárhely... Székelyudvarhely... Legelső és legszebb emléke a mai napoknak és beszédes bizonyság a magyar református léleknek földi és mennyei hazánk iránt való buzgó szerelméről. Négyszáz esztendő óta mindig beolvasztani, kiirtani, eltörölni akarták a magyart, de Isten nem engedte. Most sem engedte. Nem neveli el idegen nép a magyar gyermeket janicsárnak. Nem más nemzetnek szül a magyar asszony. Hazatért a magyar vér a magyar vérhez, a magyar lélek a magyar lélekhez.

A szivbemarkoló beszéd mély hatást tett a hivekre.

Dr. Jáky Gyula.

Teleki miniszterelnök rádióüzenete az amerikai magyarsághoz

A magyar kormány igazságos, emberies és méltányos nemzetiségi politikát akar követni

Gróf *Teleki* Pál miniszterelnök Kolozsvárról a következő rádióüzenetet intézte az amerikai magyarsághoz:

— Kolozsvárról, Erdély fővárosából, a megnagyobbodott haza minden polgára nevében a történelmi órában meleg szeretettel köszöntöm *az amerikai magyarságot és mindazokat a nemmagyar származásuakat is, akik a Magyarországhoz most visszakerült területekről származnak.* Huszonkétéves kitartó munkánkat, az igazság és a tudás fegyvereivel vívott küzdelmünket, amelyben az amerikai magyarságnak és más egykori magyarországi nemzetiségi állampolgároknak is nagy részük van, ujra siker koronázta. Bizonyára valamennyi amerikai magyar lélekben együtt van velünk ebben a felemelő órában és velünk örvend a huszonkétéves igazságtalanság jóvátételén.

— A második bécsi döntéssel nemcsak egy fél emberöltőn át elszakított magyarok kerültek vissza Magyarországhoz, hanem idegen nemzetiségűek is. *A magyar kormány igazságos, emberies és méltányos nemzetiségi politikát akar ezekkel szemben követni,* olyan politikát, amely *európai,* azaz felvilágosult és modern és *magyar,* azaz méltányos és igazságos is egyszerre. Fennálló törvényeink, alkotmányunk keretében *a legszélesebb körben biztosítjuk számukra a jogi és politikai egyenlőséget, nyelvük szabad használatát a magánéletben, iskolákban és kulturális intézményeikben.* Magyarország ezekért a szabadságokért természetesen joggal és feltétlenül *megköveteli a nemzetiségeknek a magyar államhoz való igaz hűségét.* Azt várja tőlük, hogy jóakarattal működjenek közre nemcsak gazdasági és kulturális, de minden téren a magyar állam virágzásán sajátmaguk és az egész nemzet boldogulása érdekében.

— Az egész magyar nép nevében beszélek, amikor ez alkalommal is *hálánkat és köszönetünket fejezem ki a német és az olasz nép vezéreinek és kormányainak* azért, hogy a Trianonban Magyarországon elkövetett igazságtalanság jóvátételében mellénk állottak és végül vértelen döntéssel a magyarság millióit segitették visszajuttatni az anyaországhoz.

— Bizom abban, hogy az amerikai magyarság megérti és értékeli erőkifejtésünket, tovább támogat és kiáll igazunkért a világ szine előtt. És Magyarország nem volt — hanem lesz.



November elsejéig megkezdi müködését a kolozsvári egyetem

Hóman miniszter nyilatkozik Erdély kulturális helyzetéről és feladatairól

Hóman Bálint kultuszminiszter négynapos kolozsvári tartózkodása után a helyi sajtóban nyilatkozott a *kulturális feladatokról.* Kijelentette, hogy *a Ferenc József Tudomány Egyetem legkésőbb november 1-én megkezdheti működését.* Utasítást adott az egyetemi diákszociális intézmények sürgős felállítására. Az a célja, hogy az egyetemi ifjuság tulnyomó része internátusi elhelyezésbe jusson. Ami a *középiskolákat és népiskolákat illeti,* iskolai épületekkel a felszabadult terület eléggé el van látva. A *népiskolák* építése tekintetében Erdélyben is az állami támogatás rendszerére térnek. Magyar tankönyvek tekintetében nincs semmi fennakadás, a románnyelvü történelem- és államismereti tankönyv is rövidesen elkészül. *Igen olcsó tankönyveket fognak rendelkezésre bocsátani.* Az az álláspontja, hogy a középfoku oktatás terén minden *felekezet* visszakapja, ha vállalja, a román uralom idején fenntartott középiskoláját. A felekezeti iskoláknént átvett népiskolák továbbra is felekezeti iskolák maradnak. Azon a rendszeren, hogy a gör. kat. és gör. kel. román egyházakat román anyanyelvü állami iskolák felállitásával támogatták, nem óhajt változtatni. *A nemzetiségi iskolák kérdését a legteljesebb lojalitással kezeli.* Az erdélyrészi német közép- és népiskolák tovább folytatják működésüket.

Az átmeneti problémákat gondosan mérlegeli a tanterv és a kvalifikáció tekintetében. *Erdélyben nem fognak mereven ragaszkodni a mai kvalifikációhoz.* A visszatért országrészeken három tankerületi főigazgatóságot állitanak fel. Kijelentette a miniszter, hogy a tudományos intézeteket elég rendes állapotban vették át, de *nagy szükség van a magyar könyv- és folyóirat-anyag kiegészitésére;* ebben az irányban már lépést is tett. Sürgős feladat Mátyás király szülőházának külső restaurálása. Erdély sajátos irodalmi életének minden ügyét szivén viseli.

— A vallásügy terén — mondta a miniszter befejező szavaiban — *példaadónak tartom azt a nemes versengést és együttműködést, amelyet az erdélyi területen különböző keresztény hitfelekezetek magyar hiveinél látunk.* Sokan jöhetnek ide tanulni is Magyarországról. Meggyőződésem, hogy *a felekezeti békét e részben veszedelem nem fenyegeti.* Hiszem, hogy ebbe az egységes együttműködésbe a szászevangélikus egyház hivei is bekapcsolódnak, mint eddig s görögkat. és görögkel. részről sem merülnek fel zavaró momentumok. *Biztositani kivánjuk kulturális működésük szabadságát, népi műveltségük zavartalan fejlődését, de a leghatározottabban megköveteljük a magyar állameszméhez való fenntartásnélküli hűséget.*

Kozma Miklós kárpátaljai kormányzói biztosi programja

„A mai időkben odadobott gyeplőkkel kormányozni nem lehet"

Kozma Miklós, Kárpátalja ujonnan kinevezett kormányzói biztosa, vasárnap Ungvárra érkezett, hogy átvegye a kárpátaljai ügyek irányitását. A kormányzói biztost meleg fogadtatásban részesitették. *Ilniczky Sándor* főtanácsadó és *Siménfalvy Árpád* főispán üdvözlő szavai után *Kozma Miklós* hosszabb beszédet mondott. Hangsulyozta, hogy Kárpátalja sorsa épp ugy, mint bármely más országrészé, *a magyar sors függvénye.* Ez a gondolat lesz vezérlő eszméje kárpátaljai működésének. Ismertette ezután azokat az elveket, amelyeket Kárpátalja kormányzatában érvényesiteni fog.

— *Az ország határain tulnyuló politikát* — mondta többek között beszéde során —, egyedül a magyar kormány csinálhat. Aki ilyet mégis megkisérel, az idegen célok politikai ügynöke és *lakat alá való.* Nem kételkedem Kárpátalja népének hűségében, de ha akadnának, akik legelemibb állampolgári kötelességükről megfeledkeznek, azokkal szemben az államhatalom minden erejét érvényesitem. Minden vallási felfogást tisztelünk és hitéletében senkit meg nem háboritunk. *Felekezeti villongásokat türni nem fogok.* A honvédelmi kötelességek teljesitése első kötelesség. A közigazgatástól szakszerü, gyors, cselekvésekben megnyilvánuló működést várok. A tisztviselőktől a néppel való érintkezésben előzékenységet várok. A néppel való érintkezésben a hivatalnokok a *nép nyelvén* beszéljenek.

Azt fejtegette ezután Kozma, hogy a munkateljesités ma nem tekinthető egyéni ügynek, a többtermelés és a többteljesités parancsoló szükségessége. Az a kivánsága, hogy Kárpátalja népének rétege összhangban dolgozzék s *a jövőben szünjön meg minden vádaskodás.* A *zsidókérdésben* teljes mértékben érvényesiti a törvényeket, a rendeleteket és a kormány politikáját, de nem tür el esetleges egyéni akciókat. Kárpátalja gazdasági kérdései különösképpen érdeklik. Az uj időknek megfelelő, bevált módszert tovább kell fejleszteni. A jószándéku, komoly *ifjuságnak* első protektora akar lenni, *de nem türi, hogy közéletileg iskolázatlan gyerekemberek egy országrész közéletének nyugalmát zavarják.* A kormány politikáit és intencióit a maga módszereivel fogja érvényesiteni. Döntései előtt meghallgatja azokat, akikre a kérdés tartozik. A jó politikának és kormányzásnak fontos tényezői a nép jogos kivánságai, ezeket figyelembe is veszi, hangsulyozza azonban, hogy a mai időkben *odadobott gyeplőkkel kormányozni nem lehet.*

Végül arról beszélt a kormányzói biztos, hogy a nagy feladat és emlékei szólitották a Kárpátaljára, majd a kormányzó éltetésével fejezte be beszédét.

„Erdélyért!"

A Főméltóságu Asszony felhivása a magyar társadalomhoz

A Főméltóságu Asszony szózata Erdély visszakerült inséges lakosságának megsegitésére, mélységes visszhangot keltett a társadalom legszélesebb rétegeiben.

A magyarság, amely aggódó féltéssel és szeretettel kisérte figyelemmel az elmult huszonkét esztendő alatt elszakitott erdélyi testvéreink sorsát, most, hogy visszatértek hozzánk, szerető gondoskodással kész segiteni azokon, akik önhibájukon kivül szenvednek és nélkülöznek. Igen nagy azoknak a száma, akik a román uralom alatt vagyonukat, megélhetésüket elvesztették, mert a hatalom birtokosai gazdaságilag igyekeztek előbb meggyengiteni a magyarságot, hogy igy lelkileg is megtörjék.

Két év előtt, amikor a Felvidék egy része tért vissza hozzánk, ugyancsak megmozdult a társadalom szive. A Főméltóságu Asszony nemes felhivására akkor a magyarság minden rétege sietett adományát eljuttatni a „Magyar a magyarért"-mozgalom céljaira. Hétmillió pengőre volt szükség, hogy segitsünk hazatért magyar testvéreinken; most négyszer akkora a visszatért országrész, tehát a segitésnek négyszer akkora kötelessége hárul reánk, hogy letörölhessük a könnyeket a szükséget szenvedők arcáról. Bizonyos, hogy mindenki megfogja tenni a magáét és segiteni fog azokon a testvéreinken, akik még hosszabb ideig tartó rabság és gazdasági elnyomatás után térnek vissza az anyaország kebelére.

Az áldozat, amelyet a Főméltóságu Asszony szózata most kér a magyarság minden fiától, nem lehet áldozat, hanem önmagától értetődő nemes kötelességteljesités. Aki ad, bármily keveset is, azzal az érzéssel adakozik, amellyel testvér segit a testvéren.

„Nyujtsuk feléjük segitő kezünket — mondja a Főméltóságu Asszony klasszikusan szép és nemes felhivása —, hogy elfeledjék a megpróbáltatásokkal teli keserves két évtized minden szomoruságát és nélkülözését, érezzék, hogy valóban hazajöttek. Ezt kivánja a hagyományos magyar becsület! . . . Magyar szivünk egész melegével siessünk tehát azok megsegitésére, akiknek önhibájukon kivül mostoha a sorsuk."

*

A gyüjtés lebonyolitására bizottság alakult, amelynek neve: „Erdélyért" Országos Gyüjtőbizottság. Elnöke: gróf *Teleki Pálné,* ügyvezető alelnöke: *Bronts Gézáné.* A bizottság székhelye: Budapest, I., Szentháromság-utca 4. sz. A segitség készpénzben és természetbeni adományokban egyaránt lehetséges. A készpénzadományok a 63.600 számu „B. M. Erdélyért, letéti számla Budapest" elnevezésü postatakarékpénztári számlára fizethetők be.

Postatakarékpénztári befizetési lapok valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjénél és közigazgatási kirendeltség vezetőjénél dijtalanul igényelhetők, ezenfelül postahivatalokban és egyes dohánytőzsdékben is dijtalanul kaphatók. Pénzadományok az emlitett számlára bianco postatakarékpénztári befizetőlapon is befizethetők.

A gyüjtésben a *Pesti Hirlap* is résztvesz, hogy előfizetőinek és olvasóinak hatalmas táborát, amely más alkalmakkor is oly nemes áldozatkészséggel támogatott hasonló mozgalmakat, ennek a nagyjelentőségü nemzeti megmozdulásnak szolgálatába állitsa. A *Pesti Hirlap* egyik legközelebbi számához az adakozás technikai megkönnyitésére csekkbefizetési lapokat mellékelünk, amelyek segitségével az adakozók költségmentesen, közvetlenül a gyüjtőbizottság számlájára fizethetik be adományaikat.

Előfizetőink és olvasóink közvetlenül is eljuttathatják adományaikat a *Pesti Hirlaphoz.* Azok, akik természetbeni adományokat ajánlanak fel, *ezt az elhatározásukat előbb levélben közöljék a Pesti Hirlap kiadóhivatalával.* Az adományozók közvetlenül az „Erdélyért" Bizottságtól kapnak majd értesitést arról, hogy a felajánlott természetbeni adományt hova küldjék.

A Pesti Hirlap gyüjtése az erdélyi inségeseknek

A *Pesti Hirlap* kiadóhivatalához hétfőn az alábbi adományok érkeztek:

Ádámy Béla szfőv. gázgyári főfelügy.	100 P
Martényi György honvéd-tiszthelyettes	20 P
Nagy Géza művezető (Gázművek)	10 P
Özv. Frits Albertné	10 P
Dr. Kercsedy Endre ügyvéd	5 P
Sármán Tibor (Kispest)	5 P
Korábbi kimutatásunk	3000 P
Gyüjtésünk eredménye eddig	3150 P

Léon Blumot őrizetbe vették

Genf, szept. 16. (Német TI) Vichyi hivatalos jelentés szerint *Léon Blum* volt miniszterelnököt *őrizetbe vették* és a Riom melletti Chazeron várba szállitották. Blum a dordognei vármegyében tartózkodott, ahol „politikai tevékenységet fejtett ki". Sőt uj hirlapot is alapitott, amely *leplezett támadásokat* intézett a vichyi kormány ellen.

NAPI HIREK

Az ünneplő ország

Az Ereklyés Országzászló Nagybizottsága vasárnap ünnepelte meg a kormányzó ur kolozsvári bevonulását és az erdélyi részek visszaszerzését. A Ganz-gyár ezerfőnyi leventéje és munkásserege hozta az Erdélynek szánt zászlókat, a Kroupper-gyár munkásai pedig az első felajánlott országzászlót. Az EONB nevében vitéz *Faragó Ede* orsz. képviselő mondott ünnepi beszédet és ezalatt két székelyruhás munkás a közönség leirhatatlan lelkesedése mellett felvonta az országzászló lobogóját az árboc csucsáig. Vitéz *Kovács Károly* és *Lugosi Géza* igazgatók beszédei után dr. *Javornitzky Jenő* min. tanácsos köszöntötte a közönséget és felolvasta *Urmánczy Nándornak*, az EONB országos elnökének ünnepi nyilatkozatát.

Ugyanezzel az ünnepséggel egyidőben a vidék nagyobb városaiban is ünnepséget tartottak az országzászlóknál.

Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület Szombathelyen tartotta évi rendes közgyülését, dr. *Vladár Gábor* elnökletével. A közgyülés katolikus résztvevői *Grösz József* megyéspüspök szentmiséjén vettek részt, ugyanekkor a protestáns templomokban is istentiszteleteket tartottak. A közgyülésen dr. *Vladár Gábor* megnyitó beszédében megemlékezett Erdély egy részének visszatéréséről. A nagyszámu közönség perceken át ünnepelte a kormányzót, valamint a magyar államférfiakat. Majd dr. *Mendelényi László*, a pestvidéki törvényszék elnöke tartott nagy figyelemmel kisért előadást a jogról és méltányosságról. *A közgyülés elhatározta, hogy következő gyülését Kolozsvárott tartja.* A megüresedett társelnöki tisztségekre dr. *Alföldy Dezsőt* és *Mendelényi Lászlót* választották meg. Végül hódoló táviratot intéztek az országgyarapitó kormányzóhoz.

— **Kinevezések.** A földmivelésügyi miniszter a közép- és alsófoku gazdasági szakoktatási tanszemélyzet létszámába Hajdu Sándor, Pándy Árpád okl. középisk. tanárokat ideigl. minőségü h. tanárokká, Sefcsik Béla okl. gazdát pedig ideigl. minőségü gazdasági gyakornokká nevezte ki.

— **Külföldi kitüntetés.** Dr. Angyal Pál egyetemi tanár a magyar-olasz kulturkapcsolatok kiépitése körül szerzett érdemeiért az olasz koronarend parancsnoki keresztjét kapta.

— **A főváros uj kertészeti igazgatója.** Szendy Károly polgármester a Morbitzer Dezső kertészeti igazgató nyugdijazásával megüresedett kertészeti igazgatói állásra Szilágyi Józsefet, a főváros eddigi kertészeti aligazgatóját nevezte ki. Az uj kertészeti igazgató egyike az ország elsőrendü kertészeti szaktekintélyének. A Szabadság-téri Nagy-Magyarország virágtérképe is az ő eszméje és munkája volt.

— **Magyarországon át megy Besszarábiába egy német motorizált kórházoszlop.** Szerdán gépkocsisor halad át Magyarországon Jugoszlávia felé a német Vörös Kereszt ápolónőivel. A gépkocsik szállitható kórházat visznek, amelyet Jugoszláviában szerelnek fel megbetegedett besszarábiai német hazavándorlók ápolására. Az egyedülálló német kórházoszlop tiz vontatógépből és husz vontatott kocsiból áll. Az egész kocsioszlop nyolcszáz méter hosszu. A kórházoszlop személyzete egy főorvosból, 9 orvosból és 60 ápolónőből áll, valamint számos technikai és kisegitő alkalmazottból. A vonat személyzetének az a feladata, hogy a Besszarábiából és Észak-Bukovinából visszavándorló németek egészségéről gondoskodjék. A kórházoszlop a német technika egyik csucsteljesitménye. Személyzete másfél óra alatt 32 barakkot állithat fel 400 ággyal és teljes fölszereléssel. A kórház, felállitása után 2000 négyzetméter területen fekszik, el van látva saját villanyközponttal és villanyfejlesztő gépekkel, továbbá vizvezetékkel és fütéssel, valamint nagy konyhákkal, mosodákkal, operációs barakkal és kiválóan fölszerelt nagy gyógyszertárral.

— **Valótlan hirek románok bántalmazásáról.** A MTI jelenti: Bukarestben elterjedt hirek szerint Kolozsvárott több románt, köztük *Hatziegian Emilt* és *Hosszu Gyula* püspököt megölték volna. *Budapesti illetékes körök* kijelentették, hogy *a románok bántalmazásáról és megöléséről elterjedt hirek* rosszindulatu közlemények, amelyek *teljesen légből kapottak.*

— **A Meteorológiai Intézet** szeptember 17-től 19-ig a magasabb légrétegek tanulmányozására légkörkutató müszereket bocsát fel. A vesszőfonatu kosárban elhelyezett müszert körülbelül két méter átmérőjü gumigömb viszi fel a magasba. A gömb elpukkanása után a müszerkosár ejtőernyő segitségével ér földet. Az intézet kéri a megtalálót, hogy azonnal sürgönyözzön „Meteor Budapest“ cimre. A kosarat és a ballonalkatrészeket addig gondosan őrizze meg, amig a visszaszállitásra utasitást nem kap. Szigoruan tilos és büntetendő cselekmény az állami tulajdonu müszerkosár felbontása, mert a müszerek följegyzései tönkremennek. Aki a müszert sértetlenül beszolgáltatja, 20 pengő jutalmat kap és költségeit a Meteorológiai Intézet megtériti.

LEGUJABB

London északi negyedére nagy robbanóerejü bombák hullottak

London, szept. 16. (Reuter.) **A londoni körzetben reggel 9 órakor félórás légi riadó volt. A második légi riadó 9 óra 55 perckor kezdődött és 10 óra 38 perckor ért véget. A harmadik légi riadó 11 óra 12 perctől 11 óra 51 percig tartott. Negyedórával ezután negyedszer is el kellett rendelni a légi riadót. Délután 5 órakor rendelték el az ötödik légi riadót. Röviddel a szirénák üvöltése után a légelháritó ágyuk heves tüzelésbe kezdtek, az alacsonyan szálló felhők fölött pedig a levegőben a harcoló repülőgépek gépfegyverkattogását lehetett hallani. A negyedóra hosszat tartó támadás alatt többek között a London közelében levő raktárakra is esett két hatalmas robbanóerejü és több gyujtóbomba. Azután hosszabb szünet következett be, majd egymásután több hatalmas robbanást lehetett hallani. A negyedik támadás alatt több nagy robbanóerejü bomba hullott a város északi negyedére is.**

Romokban hever London négy legnagyobb pályaudvara

Róma, szept. 16. **A „Lavoro Fascista“ berlini tudósitójának jelentése szerint a legujabb német támadások mérlege a következő: London tiz legfontosabb repülőterét használhatatlanná tették. London négy legnagyobb pályaudvara, a Victoria, Paddington, Charing Cross és a Waterloo-pályaudvarok romokban hevernek. A Temze torkolatában levő dokkok lángtengerré váltak. A woolwichi fegyverraktár felrobbant. A Vickers Armstrong és Rolls Royce fegyver- és repülőgépgyárakban borzalmas pusztitást vittek véghez.**

Kánya Kálmán a gyógyulás utján

A töréseknél a csontszöveteket sikerült tökéletesen összeilleszteni

A lélekemelő kolozsvári ünnepségek előkelő résztvevőinek sorából hiányzott az az ember, akinek szivós diplomáciai munkássága, fölényes tudása, rendkivüli körültekintése 1938 őszén, az első belvederei döntéskor, meginditotta az ország gyógyulási folyamatát. *Kánya Kálmán* volt külügyminiszter, nem lehetett jelen a diszfelvonuláson, amely ország-világ előtt hirdette, hogy a csonka föld ismét gazdagabb lett egyik legszebb darabjával: az erdélyi részekkel. A nagy magyar diplomata a budapesti II. sebészeti klinika egyik betegszobájában fekszik, annak a szerencsétlen autóbalesetnek következtében, amelyről vasárnap reggel mélységes megdöbbenéssel értesült az egész magyar társadalom.

Kánya Kálmán szombaton délután Balatonalmádiból gépkocsiján igyekezett Budapestre, hogy *az esti különvonattal tovább utazzék Kolozsvárra.* Érd közelében a *gépkocsi gumidefektet kapott,* megcsuszott, az árokba fordult és utasait — a nyugalmazott külügyminiszteren kivül ennek inasa és soffőrje ültek rajta — maga alá temette. Néhány perccel később a baleset szinhelyére érkezett *Klimkó Dezső* orvostanár, aki *Balás-Piry László* művészettörténésszel a szerencsétlenül jártak segitségére sietett. Kánya Kálmánt, valamint az inast és a soffőrt a budapesti II. számu sebészeti klinikára szállitották. Itt dr. *Bakay Lajos* sebésztanár megállapitotta, hogy a volt külügyminiszter *középlábszárcsont- és többrendbeli bordatörést,* továbbá *több zuzódást* szenvedett.

Amint elterjedt a baleset hire, jóformán szünet nélkül csengett a klinika telefonja *Kánya Kálmán* szobája csakhamar megtelt virággal. Látogatókat egyelőre nem engedtek be hozzá s igy a részvétteljes érdeklődők csak névjegyeiket adhatták le a portásnál. Szerencsére a hétfői nap folyamán már *megnyugtató hireket* adhattak a kezelőorvosok a volt külügyminiszter állapotáról: *Kánya Kálmán* a hétfőre virradó éjszakát jól töltötte, láza nem volt. Az ellenőrző röntgenfelvételek kimutatták, hogy a töréseknél a csontszöveteket sikerült tökéletesen összeilleszteni. Természetesen a betegnek néhány napot a legtökéletesebb nyugalomban kell töltenie, de minden amellett szól, hogy *a zavartalan gyógyulás utján van.*

E jóhirek ellenőrzéseképpen hétfőn az éjszakai órákban ismét felhivtuk a Bakay-klinikát és a következő választ kaptuk:

— A kegyelmes ur állapota a körülményekhez képest *nagyon kielégitő.* Láza nincs, a fájdalmakat nagy önuralommal viselte el. Hétfőn már néhány látogatót is beengedtek hozzá, egy-két percre. Reméljük, *négy-öt hét mulva teljesen felgyógyultan távozhatik tőlünk.*

*

Az egész ország aggódó szeretete őrködik a volt külügyminiszter betegágyánál addig is, mig a felgyógyulás napja elérkezik.

A spanyol belügyminiszter berlini látogatása

Berlin, szept. 16. (Német TI) A német birodalmi kormány meghivására *Serrano Suner* spanyol belügyminiszter Párisból különvonaton kiséretével együtt többnapos látogatásra a birodalmi fővárosba érkezett. Az anhalti pályaudvaron *Ribbentrop* német külügyminiszter üdvözölte, majd az Adlon-szállóba kisérte.

Serrano Suner kevéssel ezután a külügyminisztériumba ment és hosszabb megbeszélést folytatott Ribbentroppal.

A *Völkischer Beobachterben* közölt nyilatkozat szerint Serrano Suner Spanyolország jelenlegi álláspontját nemhadviselőnek jelentette ki, azonban *nem szabad közömbösséggel magyarázni.* Spanyolországnak küldetése van az uj európai rendben és alkalmas órában Spanyolország vezetősége *megadja a cselekvéshez a parancsot.*

A miniszter leszögezte, hogy Spanyolországnak Európában nincsenek igényei, *mert lehetetlen igénynek nevezni azt, ami jóvátétel lenne.* Önmagunk és szétszaggatott hazánk egy részéről van szó. Olyan természetes jogokról, amelyek hagyományainkból és földrajzi helyzetünkbő adódnak. Országunk ugyanis az egyik kontinensnek előretolt bástyájaként szerepel a másik kontinenssel szemben.

— **A főváros kibőviti inségenyhitő tevékenységét.** A közelgő téli hónapokban az inségkonyhák számát a főváros 64-ről 80-ra emeli fel és a naponta kiosztandó ebédek számát is fölemeli. A szegénysorsu iskolásgyermekek az iskolaév kezdete óta az iskolákban ingyentejet kapnak. Az elmult félév alatt a budapesti községi iskolákban 663.149 adag 2 deciliteres palacktejet osztottak szét ingyen a szegény gyermekek között. A reggelihez és a tizóraihoz a gyermekek mintegy 30.000 kiló kenyeret kaptak.

— **Lányból — fiu.** Szófiából jelentik: Az egyik szófiai leányiskola Genecseva nevü növendéke az év folyamán mindinkább egy fiu természetét és formáit kezdte magára ölteni. Beszállitották a városi kórházba, ahol nehéz műtét után felgyógyulva, fiuiskolába iratták be. Érdekes, hogy az utóbbi 25 évben ez az ötödik eset már Bulgáriában, hogy lányból fiu lett.

— **Nánássy Imre képviselő meghalt.** *Nánássy Imre,* a nyirmadai választókerület kormánypárti képviselője, nyiregyházi ügyvéd, 48 éves korában Nyiregyházán elhunyt. Néhány év előtt került be az országos politikai életbe. Az 1935. évi választáson mint független kisgazdapárti képviselőjelölt kisebbségben maradt, a választást azonban megtámadta s a Közigazgatási Biróság azt meg is semmisitette. Ugyanabban az évben az uj választáson mandátumot szerzett s később a kormánypárthoz csatlakozott.

— **Budapest idegenforgalma juliusban.** A legujabb statisztikai adatok szerint juliusban a főváros szállodáiban és penzióiban összesen 15.905 idegen szállott meg és 49.539 éjjelt töltött el. A mult év julius havában a Budapesten megszállott idegenek száma 26.962 volt, akik 87.462 éjjelt töltöttek el a fővárosban. A nagymértékü csökkenés a külföldi idegenforgalom majdnem teljes elmaradásának tulajdonitható. A belföldről érkezett idegenek száma emelkedett. A külországokból Budapestre érkezett személyeknek 57.8%-a, és pedig 1198 utas Németországból jött, Olaszországból 132, Jugoszláviából 118, Romániából 101, Bulgáriából 139, Svájcból 45, az Egyesült Államokból 25 személy látogatta meg a magyar fővárost.

— **Magyar sikerek Belgrádban.** Belgrádból jelentik: A *„Politika“* cikket közöl a belgrádi árumintavásárról. A magyar pavillonról azt irja, hogy az mindig nagyon szépen volt berendezve és *az idén is nagyon szép.* Különösen *a közgazdasági kiállitás* elsőrangu. Nagy sikere van a *tokaji bornak* és a *magyar sörnek,* amelynek nagyon sok a vevője. A lap kiemeli a *magyar divatkiállitás* nagy sikerét is.

— **Rendőri hirek.** Egy munkás a Hernád-utca és a Garay-utca sarkán lévő ház tatarozási munkái közben a negyedik emelet magasságában lévő állványról lezuhant és szörnyethalt. — Varga Károly gépkocsivezető gépkocsijával a vecsési országuton kikerült egy szembejövő gépkocsit, de annak erős fényszórójától nem vette észre, hogy többen haladnak előtte az uttesten és elgázolta Kurdli Julianna varrónőt és Autsch György magántisztviselőt. Varga Károly letette utasait és a sebesülteket kocsiján a Rókus-kórházba vitte. A varrónő állapota életveszélyes. — Kelemen Sándor cipészsegéd a Gyömrői-ut 88 sz. ház harmadik emeletéről leugrott és meghalt. — Tóth Jenő cipészsegéd a Novibazár-tér 2. számu ház kapualjában revolverrel mellbelőtte magát. Sulyosan megsérült.

— **Kassa diszoklevelet küldött Nagyváradnak.** Nagyváradról jelentik: Kassa szabad királyi város többszinnyomásu művészi értékü diszoklevelet küldött az anyaországhoz visszatért Nagyvárad város közönségének. Az okirat felső részén a kassai székesegyház látható, alatta pedig igen lelkeshangu köszöntés, amelyben Kassa szabad királyi város törvényhatósága testvéri szeretettel és meleg örömmel köszönti Nagyvárad minden rendü és rangu polgárát abból az alkalomból, hogy visszatérhetett a Magyar Szent Korona uralma alá. Hangoztatja az oklevél, hogy a trianoni ármánykodással hasonló sorsot szenvedett végig Kassa város polgársága is, de a történelmi igazságtétel során szintén visszatérhetett már két évvel előbb az anyaország kebelébe. Köszönetét fejezi ki Nagyvárad város lakosságának a rabságban elszenvedett hüségéért. „Hiszünk az örök igazságban és az örök Magyarországban“ — igy fejeződik be a diszoklevél, amelyet augusztus 30-án irt alá dr. *Pohl Sándor,* Kassa szabad királyi város polgármestere.

— **Tanitói megerősitések.** Dr. Czapik Gyula veszprémi megyéspüspök Gadányi György, Herk Mihály, László Ferenc, Bencze György, Kemenes Pál, Bornemissza Jenő, Rozsnyói Lajos, Horváth József, Simon István, Varga Gyula, Heinczinger István és Marsal Lajos ujonnan választott tanitókat állásukban megerősitette.

— **Hol közlekednek autobuszok a visszacsatolt területeken?** A MÁV közli, hogy a visszacsatolt erdélyi területeken eddig a következő autobuszvonalakon indult meg a forgalom: Máramarossziget—Nagybánya, Szatmárnémeti—Técső—Máramarossziget, Szatmárnémeti—Nagybánya, Nagybánya—Nagyilonda, Nagyvárad—Bihar, Nagyvárad—Királyhágó, Kolozsvár— Bánffyhunyad, Kolozsvár—Zilah, Beszterce—Szászrégen—Marosvásárhely.

— **„A magyarországi németség erőssége mindig keresztény meggyőződése volt.“** A budavidéki német katolikusok ebben az évben is impozáns zarándoklatban vonultak Szentkereszt ünnepén Péliföldszentkeresztre, a hazai katolikusok ősi zarándokhelyére. A többezer főnyi zarándoksereghez *Pintér László* nagyváradi kanonok intézett beszédet. „A magyarországi németség erőssége — mondotta — mindig törhetetlen hite és keresztény meggyőződése volt. A németség változó viszonyokon és formákon át mindig hű maradt ősi hitéhez és ezt a hitet megvallani jött ismét Szentkeresztre.“

— **Pihenési és étkezési idő jár az alkalmazottnak.** Egy elárusitóleány munkaügyi pört inditott egy József-köruti cukrász ellen, akitől 220 pengőt követelt 314 tulóra dija fejében. Az ügyet föllebbezési tárgyaláson most tárgyalta a budapesti törvényszék Megyesy Ágoston-tanácsa. A leány keresetében előadta, hogy mint elárusitónak a cukrászdában sem pihenésre, sem étkezésre megfelelő szünete nem volt, mert reggel nyolc órától este nyolc óráig szakadatlanul dolgozott. A törvényszék az elsőbiróság itéletének megváltoztatásával elmarasztalta az alperest a tulóradijak megfizetésére. Az itélet indokolása hivatkozik arra a kormányrendeletre, amely a cukrászüzletekben alkalmazottak munkaidejét szabályozza. E szerint a személyzet munkaideje 24 óra alatt tiz óránál és hetenként hatvan óránál hosszabb nem lehet. Kimondja a rendelet, hogy az alkalmazottaknak munka közben pihenésre és étkezésre megfelelő szünetet kell adni. Mivel a munkaadó e rendelkezéseket nem tartotta meg, a törvényszék a tulóradijra vonatkozó igényt jogosnak ismerte el és e cimen a fölperes fizetésének figyelembevétele mellett tizenhárom hétre 182 tulóradij fejében 72 pengő 80 fillért itélt meg.

— **Agyonszurta a munkaadóját.** Orbán (Köles) Ferenc gazdasági cseléd Szegeden munkaadóját, Ábrahám Antalt, mert arra akarta kényszeriteni, hogy még ebéd előtt végezzen el egy munkát, a szóváltás hevében leszurta. Ábrahám meghalt. A szegedi törvényszék az enyhitő szakasz alkalmazásával szándékos emberölés bűntettéért hét évi fegyházra itélte Orbánt. A biróság enyhitő körülménynek vette, hogy éhes állapota idegeit felzaklatta és a büntetlen előéletü vádlott ilyen körülmények között követte el cselekményét. A tábla a törvényszék itéletét helybenhagyta és most a Kuria az itéletet jogerőre emelte.

— **Zsidó árusok kitelepitése a vásárcsarnokokból.** A második zsidótörvény alapján hétfőn a budapesti vásárcsarnokokból kétszáznál több olyan zsidó árust telepitettek ki, akiknek a meghosszabbitott felmondási határideje lejárt. Az érdekeltek küldöttsége hétfőn fölkereste a városházán Rosta János tanácsnokot, akitől ujabb haladékot kértek. A tanácsnok csupán azok részére adhatott haladékot, akik katonai szolgálatot teljesitenek.

Dr. Komin Jánosné és gyermekei: **Éva, Ferenc Ilona** és **Zita** fájdalomtól megtört szivvel tudatják, hogy a felejthetetlen férj, illetőleg édesatya

Dr. Komin János

a Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesületének nyug. igazgatója

folyó évi szeptember hó 15. napján, életének 69. évében, keresztényi türelemmel viselt hosszas szenvedés után, a szent kenet szentségével megerősitve csendesen elhunyt.

Kedves halottunk hült tetemét folyó hó 17-én délután 4 órakor fogjuk a római katolikus egyház szertartása szerint a **farkasréti temetőben** eltemetni.

Az engesztelő szentmiseáldozatot folyó hó 18-án reggel 9 órakor fogjuk a Szent Ferencrend Pasaréti-uti templomában a Mindenhatónak bemutatni.

Budapest, 1940 szeptember 16.

Áldás és béke poraira!

— **Erdély és az anyaország.** Ilyen cimen tartott előadást báró Wesselényi Miklós, a kitünő ujságiró és köziró hétfőn este a Rotary Club ülésén. Az előadó azzal kezdte fejtegetéseit, hogy van egy bizonyos erdélyi lélek, amely a magyarországi nemzeti lélektől sok tekintetben eltérő vonásokat tüntet fel s ez a jelenség századokon tartó elkülönülésben leli magyarázatát. Részletesen ismertette az erdélyi magyarság sorsát az elmult huszonkét esztendő alatt és jellemezte azt a hősies küzdelmet, amelyet az erdélyiek ezen a két nehéz évtizeden át önállóságukért és fennmaradásukért folytattak. Szólott még arról, hogy milyen feladatok várnak a magyar kormányra Erdélyben. Megállapitotta, hogy ezek a feladatok főképen szociális természetüek. Az érdekes és tartalmas előadást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta. Koós Zoltán a vasárnapi kolozsvári ünnepséget ismertette.

— **Ujabb postahivatalok nyiltak meg a visszacsatolt területeken.** A postavezérigazgatóság közli, hogy a visszacsatolt területeken szeptember 13-án a következő helyeken nyiltak meg postahivatalok: Apahida, Barátka, Borgóbeszterce, Csikszereda, Gyalu, Gyergyószentmiklós, Jád, Jádvölgy, Kézdivásárhely, Kisilva, Kolozs, Lekence, Magyargorbó, Magyarnádas, Mezőörményes, Mezőszentmihály, Nagyilva, Nagysikarló, Nagytarna, Oláhszentgyörgy, Ombód, Remetemező, Sepsiszentgyörgy, Szászfenes, Szászszentgyörgy, Székelyudvarhely, Szentjózsef, Szeretfalva, Sztána, Tartolc. Alsózsuk, Berettyószéplak, Bors, Csomaköz, Csucsa, Egerhát, Hidalmás, Ipp, Kárásztelek, Kémer, Kendilona, Királyhágó, Létka, Magyarkapus, Mezőterem, Nagyiglód, Petres, Selymesilova, Sülelmed, Szamosudvarhely, Szilágycseh, Szilágyillésfalva, Szilágyzovány, Szurduk, Válaszut, Váralmás, Zsibó.

— **A serfőzők ujesztendeje.** A régi jó időkben minden céhnek, testületnek külön ujesztendeje volt. A mészárosoké farsangidőn, a vendégfogadósoké Jakab napján, azaz május 1-én, a serfőzőké október 1-én kezdődött. Ekkor volt ugyanis az idei árpa- és komlótermésből főtt friss Őszisernek az évadja. Tavasz volt az ugynevezett Böjtösser, az ősz az Ősziser ideje. A régi magyar serfőzőcéhek ősi szokás szerint ünnepes menettel vonultak végig a régi városokon. Szentmisét hallgattak céhi védőszentjük, Szent Flóriánus oltára előtt, majd céhládájukat elkisérték a lelépő főcéhmester lakásától a fellépő uj főcéhmester lakásához, hol is a céh vénei céhelőlakomára gyültek össze. Az inasokat és a legényeket a Céhházban vendégelték meg, ezek azután a céhzászlók és a céhcimeres rudak alatt, felsallangozott sereskocsikkal az egyes sermérő vendégfogadókhoz vonultak, egy-egy hordócska friss Őszisert csapoltak meg jelképesen az uj Ősziser nyitásának jeléül. Ugyanitt ékesen csengő céhi köszöntőverssel üdvözölték a vendégfogadóst és annak vendégeit. Ez az ugynevezett sernyitó ünnep, melynek bájos régi magyar felvidéki és erdélyi hagyományait hazafias vendégfogadósaink vagy tiz esztendeje felujitották és pedig Haggenmacherék világhirü serremeke, az Ősziser nyitása alkalmából. A budapesti ősz ünnepe lett az Őszisernyitás, hozzátartozik a magyar ősz hangulatához és ennek helyi szineit adja meg.

— **Házasság.** *Schöber Marika* (Rákospalota) és *Mihály* (Mihálovits) *Ernő* Máv. tiszt., tart. zászlós (Miskolc sz. p. u.) jegyesek.

Egyesületek és előadások

A Magyar Földrajzi Társaság választmányi ülésén elhatározta, hogy október közepén rendkivüli diszközgyülést tart és hogy művészi kivitelü feliratban fejezi ki hódolatát a kormányzó urnak, gróf *Teleki Pál* miniszterelnököt *örökös tiszteletbeli elnökké, Csáky István* külügyminisztert pedig tiszteletbeli tagjává választja

Az Országos Gárdonyi-Társaság Székelyné Solymos Beát alelnökévé választotta.

A Szolnoki Müvésztelep szept. 15-én nyitotta meg őszi kiállitását, amely szept. 22-ig tart.

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő osztálya foglalkozott Sopron város törvényhatósági bizottságának a közalkalmazottak fizetését csökkentő rendelet hatálytalanitása érdekében inditott mozgalmával. Elhatározták, hogy ebben a kérdésben a FANSz-al együttesen járnak el. A Wurmb Elemér-ösztöndijakat a következők nyerték el: Boros Tibor, Halalek László, Joó Ilona, Jókuthy Jolán, Szabó Zsuzsanna, Asztalos Gyula, Bánóczi György, Gresits Iván és Viola Tamás.

Az V. ker. Vörös Kereszt a harmadik ápolónői tanfolyamát inditja október 1-én. Jelentkezni lehet akár levélben, akár személyesen az elnöknőnél: dr. Wilhelm Frigyesnénál V., Pozsonyi-ut 12. I. 6.

Gyülések. *Petőfi Társaság* (Akadémia). Vas. ½11 ó. felolv. ülés. — *Orsz. Stefánia Szöv.* (Vas-u. 10.) Szept. 30-án 12 ó. közgy. — **Különféle.** A volt *kolozsvári m. kir. 21. és a cs. és kir. 51. ezredek bajtársai* vasárnap a kormányzó kolozsvári bevonulásának napján a Hősök Emlékműve előtt tisztelegtek és azt megkoszoruzták. — A *Baross Szöv.* oly ifjak és lányok számára, akik hosszabb ideig tartó tanulmányokat nem folytathatnak, öthónapos kereskedelmi tanfolyamot nyit. Előadások kezdete okt. 1. naponta d. u. 3—7-ig Bővebb felvilágositás a szövetségnél (Vas-u. 14.) — A Magy. Nagyothallók Orsz. Egyesülete nagyothallók részére ingyenes szájról való leolvasási tanfolyamot rendez. Jelentk. minden kedden d. u. 5—7-ig: Mária Terézia-tér 8. I. 67. — *Sajtókiállitás* nyilik meg szept. 22-én Hódmezővásárhelyen. — **Találkozó.** A *Ludovika Akadémia* parancsnoksága felkéri az 1895, 1910, 1915, 1920, 1925 és 1930-ban felavatottakat, hogy idei találkozóikat okt. 27-re tüzzék ki. A rendezők okt. 3-án 10 órakor a részletek megbeszélésére jelenjenek meg a parancsnokságnál.

Szines hirek

A francia kormány legnagyobb gondja a munkanélküliség megoldása. A gyárak leállásának egyik legfőbb oka: a szénhiány. Franciaország szénszükséglete a háboru előtt naponta százharmincezer tonna volt. Jelenleg szó sem lehet arról, hogy Franciaország más államokból szenet behozhasson, másrészt az északfranciaországi bányák, mint ahogy azt Laval miniszter szemleutján megállapitotta, képtelenek a szükséges mennyiséget kitermelni. Éppen ezért a kormány a legnagyobb aggodalommal tekint a közelgő tél felé. A munkanélküliség másik legnagyobb oka, hogy a francia nagyipar teljesen haditermelésre rendezkedett be és most képtelen üzelmeit békebeli termelésre átállitani, mert ehhez hiányzik a megfelelő tőke és főleg a nyersanyag. A kormány már eddig is kettőszázezer munkást állitott be szükségmunkák elvégzésére, amelyek főleg utak javitásából, épitéséből, alagutak furásából állanak. De ezzel alig tudnak enyhiteni a munkanélküliek nagy tömegének helyzetén, akik ma közel kétmillióan vannak.

Az argentin vámhatóságok visszatartottak 22.000 méter impregnált selyemszövetet. Az anyagból Oliviero mérnök és Puige tiszteletes sztratoszféra-léggömböt akart késziteni Brüsszelben. A hatósági intézkedés következtében a ballont Buenos Airesben épitik majd meg, ahová még az ősz folyamán megérkezik a belga Piccard tanár is. A felszállást az argentin nyár idejére, december második felére tervezik. Az elgondolás az, hogy előbb tizezer méter magasságba emelkednek a készülékkel, a második kisérlet során azonban már harmincezer méter magasságba szeretnének eljutni. Az expedició célja ezuttal különleges: a kozmikus sugarakat kivánják tanulmányozni.

Finnország az elmult háboruban rengeteget vesztett épületekben. A svéd kormány egy korábbi gyüjtés eredményeképpen elhatározta, hogy kettőezerötszáz faházat ajándékoz a finneknek. Ezekből a házakból már hatszázharminchárom meg is érkezett rendeltetési helyére. Az épületeket természetesen darabokra szétszedve szállitják, minden gerenda és deszka számmal van ellátva, ugyhogy a hozzácsatolt tervrajz szerint, bármely ács könnyüszerrel összeállithatja. A svéd kormány ugy számitja, hogy az összes ajándékházakat még november előtt le tudja szállitani

Sóhaj

A telefonszámlát ezuttal
„Vevénnyel" hozzák, ami „térti".
A kézbesitést reformálják,
De az összeg marad a régi.

Őszi jelek

Már hullanak a levelek,
Jönnek-mennek az esőfelhők
S tegnapelőtt, a nagy esőben
Már — elvesztettem az esernyőt!

(*)

— **Uj postahivatal.** Az Aradi-utca 6. számu házban „Budapest 48" elnevezéssel távbeszélővel egyesitett felvevő postahivatal nyilt meg. A hivatal hétköznapokon 8—12 és 14—18 óráig tart szolgálatot. A hivatal távbeszélő hivószáma 125—417.

— **Halálos gépkocsiszerencsétlenség Budafokon.** Vasárnap délután egy gépkocsi, amelyet Szick Nándor gyári munkás vezetett, Budafok közelében az esőtől nedves talajon megcsuszott és fának rohant. A baleset következtében Szick azonnal meghalt, a gépkocsi három utasa, Bárányos András és Stefán Vencel munkás, valamint Stefán Vencelné életveszélyesen megsérült. A mentők mindhármukat a Szent János-kórházba vitték.

— **Két és félévi börtönre itéltek egy szülésznőt.** A törvényszék Krayzell-tanácsa kétévi és hat hónapi börtönre itélte halálosvégü tiltott műtétért Farkas Istvánné Papp Verona szülésznőt. Farkasné enyhitésért föllebbezett.

— **Megindult a postaforgalom a visszakerült terület és Románia között.** A bukaresti postavezérigazgatóság közli, hogy Románia és a Magyarországnak most átadott terület között megindult a levél- és csomagforgalom.

— **Hirtelen halál a pályaudvaron.** Buda Ferenc 64 éves erdővárosi műszaki főtanácsos hétfőn este a rákospalota-ujpesti állomáson összeesett és meghalt.

— **A külföldi magyarság ünnepe.** A külföldön élő magyarság lelkes hangulatban ünnepelte meg Erdély egy részének visszatérését. *Rómában* báró *Villani Frigyes* kvirináli magyar követ fogadást adott az olasz hivatalos világ, a római társaság, a római német nagykövetség, valamint a római magyar kolónia vezetőtagjai számára. *Szófiában* diszvacsorát rendeztek az ott élő magyarok; a vacsorán *Jungerth-Arnóthy Mihály* szófiai magyar követ is résztvett. Lendületes szavakban éltették a kormányzót. Az *athéni* és az *istanbuli* magyar kolónia is lelkes ünnepséget rendezett.

— **Halálos baleset.** Nagy Lajos gazdalegény vállán kaszával hazafelé indult a mezőről Mezőlak községbe. Utközben megcsuszott és a kasza elvágta nyakán az ütőeret. Mire megtalálták, elvérzett.

— **Halálozás.** *Bileczky Ede* nyugalmazott tábornok, több katonai kitüntetés tulajdonosa, rövid szenvedés után 82 éves korában Sopronban meghalt.

Dr. *Barts Jenő,* a debreceni Tisza István tudományegyetem gazdasági hivatalának vezetője, Debrecen város törvényhatósági bizottságának tagja, ötvenhatéves korában Debrecenben elhunyt.

Kölcsey Dezső ny. pü. főtanácsos elhunyt. Temetése szerdán d. u. 3 órakor lesz az uj köztemetőben.

Vadászfülesi dr. vitéz *Móritz Ernő* kuriai biró, tart. százados, *Budapesten* meghalt. Szerdán 4 órakor temetik a kerepesiuti temetőben.

Gajárszky József áll. vizsg. fogász váratlanul elhunyt. Temetése szeptember 17-én, d. u. fél 5 órakor a kerepesi temetőben.

Babinecz Tivadar ny. tanitó, v. állampénztári tanácsos folyó hó 13-án elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 4 órakor lesz a X. ker. uj köztemető halottasházából.

Özv. *Lajpczig Vincéné* 78 éves korában *Niklán* meghalt.

— **Orvosi hirek.** Dr. *Hárnik Heléna* kozmetikus-orvos ujra rendel IV., Petőfi Sándor-u. 16., I. Tel.: 188—406.

Dr. *Gelencsér Miksa* szemorvosi rendelését ujból folytatja naponta délelőtt és délután. József-körut 14. T.: 13—13—61.

— **Az osztálysorsjáték ötödik osztályának tizenötödik napi huzásán,** hétfőn a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

20.000 **pengőt nyertek** 12738 20536
5000 **pengőt nyertek** 18122 67913
4000 **pengőt nyertek** 15846 51116 57833
3000 **pengőt nyertek** 9480 19870 31819 35462 62984 65703
2000 **pengőt nyertek** 24959 31656 38584 80653
1000 **pengőt nyertek** 36834 59890 64156 81472
800 **pengőt nyertek** 34355 51141 56707 57224 60822 61668 71043 75498
600 **pengőt nyertek** 385 21101 44759 56521 80261 81105
500 **pengőt nyertek** 10727 29083 48845 49052 77118
300 **pengőt nyertek** 1148 1925 2614 4387 4798 7893 9728 11934 14393 17884 18028 19308 20513 21871 21983 22189 24520 25702 27747 31115 37445 38030 40120 42221 43892 45867 51099 51412 52352 52818 55769 58087 59673 61207 64773 64916 65971 67866 72017 72701 74062 75497 78179 78832 80752 84759 86620

Az esetleges számhibákért nem vállalunk felelősséget.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Régi erdélyi lakodalom

A század első esztendejében, az 1901 évi február hó 18-án nagy ünnepség szinhelye volt a kolozsvári Nemzeti Szinház. Erdély főuri társasága összefogott Kolozsvár uri társadalmával és olyan hetedhétországra szóló érdekességü előadást rendezett, hogy heteken, hónapokon át emlegették. Az előadás cime: „Régi Erdélyi Lakodalom" volt. A szinjátékot *Szádeczky Lajos* egyetemi tanár irta, egykoru emlékek, levelek, leirások alapján.

A játék egy régi főuri lakodalom korhü életképe volt. Az 1702 évben, Gyaluban zajlott le „groff *Bánffy Anna* és groff *Székely Ádám*" lakodalmas ünnepe. Ezt játszották el a kolozsvári Nemzeti Szinház tradiciókkal ékes szinpadán.

Az ünnepre a vendégeket ódon formáju Lakodalmas Invitáló Levellek hivták meg: „Nagyságtoknak, kegyelmeteknek, mint nekem becsülettel való jóakaró Uraimnak, Asszonyaimnak Istentől való hosszu életet kérünk megadatni kedveseivel egyetemben!"

Ami családi kincs, arany és ezüst ékszer, aranycsipke, ódon drágaság csak van Erdélyben, az mind ott pompázott a Régi Erdélyi Lakodalom szinterén. Számos ékszer, nem egy női köntös valóban ott volt a kétszáz év előtti gyalui lakodalmon. Igy például előkerült az arany, ezüst, virághimes szoknya, amely Bethlen Gáborné fejedelemasszony diszruhája volt és ama hires kétszáz éves skófiumos ruha, amelyet valaha báró Bánffy Jánosné Ugron Rozália viselt.

Egy kis házi ünnepség is lezajlott a szinpadon, a függöny felgördülése előtt. A szinijáték iróját, Erdély multjának költői lelkü iródiákját, *Szádeczky Lajost* gróf *Bethlen Bálint* régies hangu tirádákkal köszöntötte és átadta neki a szereplők szép ajándékát, egy nehéz aranyból készült régi formáju irótollat!

Igy mosolygott, igy tündökölt a mult Erdély szinpadán. De mosolygott akkor a jelen is, mert — 8500 korona volt a bevétel az „Emke" javára.

Szádeczky Lajos később értékes füzetben adta ki a Régi Erdélyi Lakodalom kéziratát. Igy hát a darab megvan, a régi „csodakellékek" is ott vannak Erdélyben. A kolozsvári rivalda nemzeti szinben ragyog, a régi nagy nevek is tündökölnek... Milyen nagy öröm volna, mily kedves ajándék, ha ezt a negyven év előtti gyönyörü előadást! „Erdélyért!" megismételnék! **F. I.**

• **Harmat Imre meghalt.** Budapest szinészvilágában mély részvétet keltett a hir, hogy kórházi betegágyán, ahol napok óta sulyos vérhasban a halállal vivódott, befejezte munkás és hányatott életét *Harmat Imre.* A szinpad irója volt, testestől lelkestől annak élt, annak szolgálatában váltotta aprópénzre nem mindennapos irói tehetségét. Tulajdonképpen szinésznek készült. El is végezte a színiiskolát, de már növendékkorában sikereket aratott ötletes, virtuóz verselésü dal- és kuplészövegeivel. Azután teljesen ennek a műfajnak szentelte magát. Hihetetlen mennyiségben termelt. A zenés szinházak, kabarék, mulatóhelyek műsorszükségletének legjavát hosszu éveken át ő látta el dalszövegekkel. Eredeti darabokat is irt, „Maya" és „Manolita" cimü operettjei tartós sikerek voltak. Nyilt vagy titkos társszerzőként igen sok más operett megirásában részt vett. Egy időben igazgatója volt a Royal Szinháznak, ahol saját zenés, revüszerü darabjait adatta elő. Negyvennyolc évet élt. Felesége, Szokolay Oly szinművésznő gyászolja.

• **„Az ördög nem alszik" zeneszerzője.** A *Pesti Hirlap* vasárnapi számában ismertettük a *Magyar Szinház* első idei ujdonságát, *Vaszary Gábor* kacagtató vigjátékát, amelynek, *Az ördög nem alszik* cimmel, szombaton volt a bemutatója. A birálatból véletlenségből kimaradt a darab zeneszerzőjének, *Fényes Szabolcsnak* neve, pedig a mulatságos bohózat neki köszönheti azt a pár friss és ötletes zeneszámot, amely jólesően füszerezi a cselekményt. Ezek közül különösen a második felvonás női indulója és a harmadik felvonás amerikaias ütemü táncdala számithat népszerüségre.

• **A Komédia Orfeum** vasárnap este mutatta be uj műsorát, amelynek artistaszámai között a két Cortez, de különösen a Hamilton-duo világvárosi nivót jelentettek. Türk Berta zajos tapsokra ragadtatta a közönséget, amely ismételten ujráztatta a kiváló előadót. A műsor gerincét jelentő derüs egyfelvonásosok nem lépik tul az izlés határát. *Barna Anci, Misoga László, Komlós Vilmos, Lórenz Márta, Kompóthy Gyula, Simonyi Magda* a műsor erősségei. *Fodor Artur* fellépése nagy nyeresége a kis szinháznak.

• **Fagottistát keres az Operaház.** Az operai zenekar egyik fontos szólamcsoportjában megüresedett egy hely: fagottisták pályázhatnak. Szeptember 18 déli 12 óráig lehet jelentkezni az igazgatósági irodában, a szükséges okmányokkal felszerelve.

Tovább javul az idő

A Kárpátok medencéje az utóbbi napokban igen különböző eredetü meleg és hideg levegőtömegek küzdőterévé változott. Szombaton és vasárnap országos eső öntözte hazánk földjét. A Balaton környéke, a Dunántul déli része és Kárpátalja kapott különösen nagyarányu esőt. Két nap alatt Balatonboglárон 78, Keszthelyen 77, Tihanyban 76, Barcson 75, Nagykanizsán 74, a kárpátaljai Kereckén 72 liter viz zúdult le négyzetméterenkint. A nagy esőzés a hétfői nap folyamán elvonult kelet felé és helyet adott a lassu javulásnak. Az esti órákban már felhőzetoszlató leszálló légáramlás alakult ki, ami egyelőre erős éjszakai lehülésre vezet, de napközben további javulást fog hozni. Vasárnap az erős felhőzet és esőzés ellenére többfelé emelkedett a hőmérséklet 20 fok fölé, hétfőn azonban a felmelegedés seholsem érte el a 20 fokot, pedig már elég sok napsütésben volt részünk. A hőmérséklet ilyen alakulását a különböző fajta levegőtömegek uralomrajutása okozta.

Meglehetősen erős éjszakai lehülés után már kevés lesz a felhő és sok a napsütés. A hőmérséklet lassan emelkedésnek indul, de az éjszakák továbbra is hüvösek maradnak.

Budapesten szeptember 16-án reggel a legalacsonyabb hőmérséklet 13 (a normális 12) fok, délben a legerősebb felmelegedés 18 (a normális 22) fok volt. (Előző nap 11 és 18 fok).

*

A Meteorológiai Intézet jelenti: Budapesten hétfőn este 9 órakor a hőmérséklet 12 Celsius fok volt, a tengerszintre átszámitott légnyomás 762 mm., erősen emelkedő irányzatu.

Várható időjárás a következő 24 órára: Erős éjszakai lehülés. Mérsékelt északnyugati szél. Kevés felhő. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik. **Z. A.**

*

Vizállás. Duna: Passauig és Komárom—Gombos között árad, másutt apad; közepes vizállásu. Bécs 473, Pozsony 325, Komárom 424, Budapest 370, Paks 230, Baja 293, Mohács 300, Gombos 324, Ujvidék 257, Zimony 202. Rába: Szentgotthárd 261. Dráva: Barcs —12, Drávaszabolcs 89, Eszék 146. Száva: Bród 179. Tisza: Vásárosnaményig és Tokaj—Csongrád között árad, másutt apad; Tiszaujlakig közepes, lejebb alacsony vizállásu. Faluszlatina 127, Técsőháza 145, Tiszaujlak 120, Vásárosanmény 68, Záhony —30, Tokaj 234, Tiszafüred 216, Szolnok 174, Csongrád 90, Szeged 128. Szamos: Csenger 8. Bodrog: Sárospatak 279. Sajó: Bánréve 70. Hernád: Hidasnémeti 62. Körös: Körösszakáll —2, Békés —6. Gyoma 36. Maros: Makó —3. Balaton: Siófok 88. Velencei tó: Agárd 155.

* **Borura derü.** E cimen fogta össze a *Kamara Varieté* uj műsorának apróságait. A szinre került tréfák, rövid jelenetek — *Kellér Dezső, Lőrinc Miklós* és a többi házi szerző fürge tollából — ügyesek és kellemesen mulattatók. *Szombathelyi Blanka*, aki csupa élet, frisseség, továbbá *Raffay Blanka, Halmai Imre, Boross Géza, Berczy Géza, Sárossy Andor* elismerésre méltóan gondoskodtak arról, hogy a kis szindarabok megfelelő hatást érjenek el és a közönség jól érezze magát. A varietészámok szereplői a szoboralaku és szépen táncoló *Dolly Hopkinssel* az élén, a *2 Tompson, Tibi Gro*, a jóhangu lengyel *Gerard Laboch, Aenn Carrée* lekötötték a figyelmet. A bemondó tisztét *Szendy Lajos* töltötte be, aki mint szinész, mint énekes előadó, mint zongorista előnyösen szerepelt. *(—rdy)*

* **Az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Szent István Bajtársi Szövetsége** okt. 26-án este 8 órakor az erdélyi magyarok fölsegélyezésére ünnepi hiszhangversenyt rendez. Kizárólag fiatal magyar művészek alkotásait neves fővárosi művészek adják elő. A szövetség a helyárakat 50 fillértől 3 P-ig terjedő összegben állapitotta meg.

MOZI

Salvator Rosa kalandjai

Décsi-mozi

A késői olasz renaissance vérbeli fia az a *Salvator Rosa* nevü festő, akinek nevét nemcsak a művészettörténet örökitette meg, hanem a kor lovagi és gáláns krónikái is följegyezték. Ugyanaz volt ő az elnyomott, zsarnokságban senyvedő olasz hercegségek népének, aki — néhány száz évvel korábban — Robin Hood volt az angol pórnépnek, kalandos lényében, lovagi romantikájában pedig *Dumas* Három testőrének D'Artagnanjához áll közel. Salvator Rosáról szól az a nagyszabásu olasz film, amelyet a *Décsi-mozi* mutat be, mint az olasz filmgyártás egyik kiemelkedő alkotását és ez a film azonnal elárulja Itália magas kulturáját, évszázadokra visszatekintő művészetét. Nem célja versenyre kelni egy Robin Hood amerikai méretü és iramu kalandorságával, izgalmasságával, inkább a kor és a környezet pompázó és hiteles rajzára helyezi a fősulyt és ezt nemcsak remek tájfelvételeivel, a XVII. század épitészetének és viseletének ragyogó csoportképeivel éri el, hanem a párbeszédek korhű elmésségével, a lovagi és gáláns históriák jellegzetes humorával és regényességével is. Olyan film ez, amelynek emelkedettebb célja van a puszta szórakoztatásnál, egy szines, érdekes és nagykulturáju korszakot támaszt fel a multból és ennek lelkét tárja fel a néző előtt. (—y)

* **Roland Toutain mégsem esett el.** A A „Paris-Soir" értesülése nyomán azt irtuk a minap, hogy Roland Toutain, a francia filmgyártás akrobatája, szabadalmazott fenegyereke, Belgiumban május 11-én hősi halált halt. Most aztán ugyanaz a „Paris-Soir" jelenti: nem a filmszinészt találta el egy tévedt gránát, hanem *névrokonát*, aki foglalkozásra nézve becsületes földmives volt.

SPORT

A labdarugóbajnokság

A nemzeti bajnokság labdarugómérkőzésein alig volt meglepetés nélküli eredmény. Az Ujpest igen nehezen győzött a Gamma ellen tizenegyesekben bővelkedő küzdelemben, a *Ferencváros* győzelme csak annyiban alakult ki nem várt gólaránnyal, hogy a védelem könnyelmüsége a gólarányt ujra alaposan elrontotta. A nap legnagyobb meglepetése, hogy a *Kispest* végre megszerezte az első győzelmet, még pedig féltucat gólos eredménnyel.

Eredmények: Ujpest—Gamma 4:3 (0:1), Ferencváros—Törekvés 6:3 (3:2), WMFC—Beszkárt 3:3 (3:2), Kispest—Salgótarján 6:1 (3:0), Haladás—Diósgyőr 3:3 (3:0), Szolnok—Elektromos 2:1 (1:0) és Tokod—Szeged 3:1 (1:0).

Kimagasló góllövő teljesitményt nyujtott a kispesti Hidasi öt góllal.

Sorrend: Ujpest 8, Ferencváros 7, WMFC 6, Tokod és Szolnok 5, Beszkárt és Salgótarján 4, Gamma, Haladás, Diósgyőr és Szeged 3, Kispest és Elektromos 2, végül Törekvés 1 ponttal.

Jövő vasárnap: az Elektromos-pályán Elektromos-Ujpest, a BEAC-pályán Gamma—Tokod, az MTK-pályán Törekvés—Haladás. Csepelen WMFC—Ferencváros, vidéken: Diósgyőr—Szolnok, Salgótarján—Beszkárt és Szeged—Kispest.

Magyar döntő az olasz tenniszbajnokságban

A milánói olasz nemzetközi bajnoki teniszversenyen nagy sikerrel szerepelnek a magyar versenyzők. A férfi egyes mindkét elődöntőjében magyar tenniszjátékos győzött, még pedig Asbóth Del Bello ellen 6 : 4, 6 : 4 és Gábori Vido ellen 6 : 3, 6 : 4 arányban, tehát Asbóth és Gábori személyében a döntő mindkét közreműködője magyar.

A férfi páros döntőjébe is bejutott az Asbóth—Gábori magyar kettős, amely az elődöntőben 4 : 6, 6 : 2, 3 : 6, 6 : 1, 6 : 1 arányban verte meg a Sada—Bossi-párt. A döntőben a Cucelli—Del Bello-pár a magyar kettős ellenfele.

A magyar-finn atlétikai viadalra, amely szombaton d. u. félnégykor és vasárnap d. u. háromkor kezdődik az FTC-pályán, jegyek elővételben kaphatók a Pesti Hirlap főkiadóhivatalaiban.

Ujból világrekordot uszott a dán Hveger, aki 400 méteren 5 p 0.1 mp-re és 300 méteren 3 p 42.5 mp-re javitotta meg a női világcsúcsot.

Az ezerötszáz méteres uszást a MUE vasárnap esti versenyén Vörös MUE nyerte meg, ideje 20 p 44.4 mp.

A magyar-horvát uszóviadalon a gyorsuszóstaféta uj europai csucseredményt ért el

Split, szept. 16. Nagy érdeklődés mellett folyt le szombaton és vasárnap Splitben a magyar és horvát uszóverseny, amelynek első napján a *Végházi—Eleméri—Gróf—Tátos* staféta 9 p 10.6 mp-re javitotta meg a fennálló európai csucseredményt, kitünő időt uszott még Tátos 400 méteren 4 p 49.5 mp-el és *Eleméri* 100 méteren 1 p 0.4 mp-el. A keretversenyek során *Novák Ilona* mindkét nap rekordot uszott a 100 méteres hátuszásban, még első nap 1 p 22.3 mp-el, második nap a 200 méteres hátuszás alatt 1 p 21.2 mp-el.

Első nap: 400 méter: Tátos 4 p. 49.5 m., Cisek 4 p. 50.6 mp., 200 m. mell: Fábián 2 p. 50.3 mp., Gokinics 2 p. 54 mp., 4×200 m. gyorsuszás: magyar 9 p. 10.6 mp., horvát 9 p. 25.4 mp. — Női számokban: 100 méter: Ács 1 p. 11.6 mp., Beara 1 p. 13.6 mp. 100 m. hát: Novák 1 p. 22.3 mp., Vimmer 1 p. 29.7 mp., 100 m. mell: Szigeti—Varga 1 p. 30.5 mp., Bozsics 1 p. 35.5 mp. — Vizilabdamérkőzésen: magyar-horvát 3:3 (2:0), Tarics (2) és Szivós, illetve Grinics, Polics és Ciganovics góljaival.

Második nap: 100 méter: Eleméri 1 p. 0.4 m., Gurtini 1 p. 2.2 mp., 1500 méter: Tátos 20 p. 13.6 mp., Cisek 20 p. 26.4 mp., 100 m. hát: Ciganovics 1 p. 12.5 mp., Galambos 1 p. 12.8 mp. — Női számokban: 400 méter: Ács 5 p. 59.4 mp., Bunics 6 p. 23.7 mp., 200 m. hát: Novák 3 p. 21.2 mp., 200 m. mell: Bozsics 3 p. 21.2 mp., Szigeti—Varga 3 p. 23.6 mp., 3×100 m. vegyes stafétában: magyar 4 p. 12.4 mp., horvát 4 p. 28.6 mp. — Vilabdamérkőzésen: magyar—horvát 4:3 (2:1), Tarics (2), Somóczi és Molnár, ill. Polics (3) révén.

Kijelölték a finn atléták magyar ellenfeleit

A MASz hétfőn este döntött a magyar-finn viadal magyar szereplőiről. A kijelöltek névsora:

100 m Gyenes és Sir, 200 m Gyenes és Pelsőczi, 400 m Góbi és Vadas, 800 m Harsányi és Szabó, 1500 m Harsányi és Szabó, 5000 m Kelen és Német, 10.000 m Szilágyi és Kelen, 110 m gát Hidas és dr. Szabó, 400 m gát Polgár és Karácsony, magas Gáspár és Cserna, távol Gyurica és Vermes, rud Zsuffka és Kovács, suly Németh és dr. Darányi, diszkosz Horváth és Kulitzy, gerely Várszegi és Rákhely, végül svéd stafétában Sir—Gyenes—Góbi—Polgár.

A német-olasz atlétikai viadalt Torinóban a németek nyerték meg 94 és fél—83 és fél pontaránnyal. Vasárnap is több kimagasló esemény volt: Lanzi 400 méteren 46.7 mp és diszkoszban Consolini 50.42 m Trippe 48.50 m előtt.

Az OTT és a MASz vezetősége fogadta vasárnap délben a nagyváradi futókat, akik stafétában tették meg Nagyvárad és Budapest között a 280 km-es távolt. A nagyváradiak koszorut helyeztek el a Hősök emlékkövénél.

LÓVERSENY

A vasárnapi versenyek eredményei

A Kettős Ivadékversenyben öt ló indult. A győztes Top weight-t másfélhosszal Brigi követte. Haladj két hosszal harmadik volt, azután Lancaster, majd pedig Kamarás következett. Top weight, miként istállója remélte, valóban elsőrangu telivér és nagyon jó versenyló Brigi is, amely az előző versenynapon győztesen szerepelt. Top weight és Brigi — apáról — testvérek, majd Haladj és Kamarás a kitünő Cagliostrót képviselik pályáinkon. A részletes eredmények:

1940 szept. 15. — I. 1. **Volcano** (Gutai), 2. Divina, 3. Bajvivó. F. m. 5 ló. Nyakh., fejh. Tot. 10:20, 13, 14, 22, 83. — II. 1. **Addio Mare** (Horák), 2. Albula. F. m. 4 ló. 1¾ h., 5 h. Tot. 10:31, 16, 15, 96. — III. 1. **Szajkó** (Gutai). 2. Nemes, 3. Csongor. F. m. 4 ló. Fejh., 6 h. Tot. 10:15, 10, 11, 12, 39. — IV. **Kettős Ivadékverseny** (1200 m.). 1. **Top weight** (Balog), 2. Brigi (Schejbal). F. m.: Haladj (III-ik), Lancaster, Kamarás. 1½, 2, ¾ h. Tot. 10:18, 13, 27, 221. — V. 1. **Symptom** (Klimscha), 2. Seregély, 3. Dankó Pista. F. m. 6 ló. ½ h, 6 h. Tot. 10:31, 14, 23, 19, 133—87. — VI. 1. **Jónás** (Pfendler), 2. Bona Fides és Darabont. F. m. 12 ló. ½ h., holtverseny a második helyre. Tot. 10:117, 41, 19, 76, 527—4671. — VII. 1. **Nótárius** (Keszthelyi). 2. Admiral, 3. Ábránd. F. m. 7 ló. Nyakh., nyakh. Tot. 10:82, 30, 32, 22, 192—301. — VIII. 1. **Fricska** (Csömöri), 2. Koma, 3. Couleur gagne. F. m. 6 ló. 3 h., nyakh. Tot. 10:33 (Fricska és Riadó), 25, 41, 15, 530—165.

KÖZGAZDASÁG

Egy pengő : harminc leu

Kormányrendelet a visszacsatolt erdélyi országrészek fizetési forgalmának szabályozásáról

A MTI jelenti: A hivatalos lap keddi száma közli a kormány rendeletét *a fizetési forgalom szabályozásáról* a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészeken. A rendelet kimondja, hogy a leu értékre szóló bankjegyek és érmék a visszacsatolt területen továbbra is törvényes fizetési eszközök maradnak. Kimondja továbbá, hogy a belföldi fizetési forgalomban az átszámitási árfolyam a következő: *1 pengő annyi, mint 30 leu,* illetőleg *100 leu annyi mint 3.33⅓* pengő. A Magyar Nemzeti Bank a visszacsatolt területen forgalomban levő leu-bankjegyeket és érméket az emlitett árfolyamon az általa megállapitandó határidőkön belül a pengőérték törvényes fizető eszközeire váltja át, de *csak abban az esetben,* ha a bankjegyek és érmék tulajdonosa a visszacsatolt területen lakó személy, vagy ott székhelylyel biró jogi személy vagy cég. Nem ilyen személy tulajdonában levő bankjegyek vagy érmék átváltását kérni tilos.

Az átváltási határidő utolsó napján és azt követően a leura szóló pénzjegyek *többé nem törvényes* fizetési eszközök. Ezt az időpontot a *Magyar Nemzeti Bank külön is közzé fogja tenni.* Leubankjegyeket és érméket a pénzügyminiszter további rendelkezéséig *a visszacsatolt területre bevinni tilos.* A rendeletben foglalt tilalmak megszegése büntetés alá esik.

Intézkedik végül a rendelet a Román Nemzeti Banknak a visszacsatolt területen levő vagyona tekintetében olyan irányban, hogy ennek a vagyonnak kezelésére, a Román Nemzeti Bank követeléseinek behajtására és kötelezettségeinek teljesitésére, a *Magyar Nemzeti Bankot* hatalmazza fel.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara elnöksége Miskolcon ülést tartott. Az elnökseg megállapitotta, hogy a mezőgazdasági terményárak nincsenek arányban a termelési költségekkel. A termelést csőd fenyegeti és a zsirellátás is nehézségekkel jár. Az uj sertésárak nem kielégitők. Egy évi kölcsönfizetési haladékot kér a kamara azoknak a gazdáknak, akiket elemi kár ért. Az elnökség meleghangu táviratban üdvözölte a felszabadulás alkalmából az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületet.

A Magyar Magtenyésztési Rt. Budapest—Monor helijelentése. A magpiac forgalma az elmult héten szük keretek között mozgott. Biborhere- és szöszösbükkönymag változatlan árak mellett talált vevőre. Tavaszi bükkönyben élénk volt a kinálat és ára valamivel javult. A mák piaca lanyha. A borsópiac elcsendesedett, kinálat alig volt. Kölesben élénkebb kinálat mutatkozott. Hivatalos nyersáruárak 100 kilónkint a feladóállomásról. Köles, vörös 36.50—38.50, köles, egyéb 32.50—34.50, káposztarepce 40—45, napraforgómag 28, lenmag 50, tökmag 35, szójabab 31.50, mák, kék 205—210, borsó, Viktória, sterilizált 50, borsó, zöld (expressz) sterilizált 40, lencse, nagyszemü, sterilizált 62, lencse, középszemü, ster. 50, lencse, kisszemü, ster. 40, biborheremag 135—140, bükköny, tavaszi 34—37, bükköny, szöszös 78—83, csillagfürt 21.50—22.50 pengő.

Értékpiac

A részvénypiacon tartott irányzat mellett továbbra is igen szük keretek között mozgott az üzlet. A bankrészvények piacán nem történt változás. A kötvénypiacon élénk érdeklődés mellett tovább emelkedett az 1914. évi

SZINHÁZAK		NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	KAMARA (4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	FŐV. OPERETT (½4, 8)	PESTI (5, 9)	KAMARA VAR. (½9)	KOMÉDIA (½5, ¼10)	ROYAL VAR. (4, 8)
Kedd		Döbrönte III.	XIV. René H.	**Minden jó**	Az ördög nem H.	**Bécsi gyors**	30 éves magy. kab.	**Borura derü**	**Uj műsor**	Uj műsor
Szerda		Tell Vilmos IV.	XIV. René S.	**Ki a harmadik?**	Az ördög nem L.	**Bécsi gyors**	30 éves magy. kab.	**Vigadó hiradó**	**Uj műsor**	Uj műsor
Csütörtök		**Döbrönte kürtje**	XIV. René K.	**Hajnalban**	Az ördög nem O.	**Bécsi gyors**	30 éves magy. kab.	**Vigadó hiradó**	**Uj műsor**	Uj műsor
Péntek		Tell Vilmos VI.	XIV. René L.	**Ki a harmadik?**	Az ördög nem T.	**Bécsi gyors**	30 éves magy. kab.	**Vigadó hiradó**	**Uj műsor**	Uj műsor
Szombat		Döbrönte VII.	XIV. René	Sorompó	Az ördög nem	**Bécsi gyors**	—	**Vigadó hiradó**	Uj műsor	Uj műsor
Vas.	d. u.:	Velencei kalmár	XIV. René	Minden jó	**Tokaji aszu**	**Bécsi gyors**	—	**Vigadó hiradó**	Uj műsor	Uj műsor
	este:	**Tell Vilmos VIII.**	XIV. René T.	Sorompó	Az ördög nem	**Bécsi gyors**	—	**Vigadó hiradó**	Uj műsor	Uj műsor

FŐVÁROSI CIRKUSZ (4, 8). Naponta kétszer: Togare. — A 3 Turul. — Pickard déltengeri revüzenekara.

SZINHÁZAK MÜSORA

Nemzeti. Döbrönte kürtje. Eszterhás I. 3 f. szinm. (Tőkés A., Kiss, Jávor) (III. bérl.) (½8). — **Vig.** XIV. René. Harsányi Zs., Zágon I., Eisemann 3 f. zen. vigj. (Tolnay K., Ajtay, Mezey M.) (H. bérl.) (8). — **Kamara.** Minden jó, ha jó a vége. Shakespeare szinj. (Táray, Somogyi E., Apáthy) (8). — **Magyar.** Az ördög nem alszik. Vaszary G., Fényes Sz. 3 f. zen. vigj. (Muráti L., Törzs, Hajmássy) (H. bérl.) (8). — **Fővárosi.** Bécsi gyors. Adonyi Keller L., Sándor J. 3 f. operettje (Kiss M., Gombaszögi E., Latabár) (8).

MOZIK MÜSORA

ATRIUM (T. 153—034). Erzsébet (½6, ½8, ½10; szo., v., ün. ½4-kor is).

CASINO, Eskü-ut 1. (T. 383—102). 2-ik hétre prol.! **Csak egyszer élünk.** (½6, ¾8, ¾10; szo., vas., ü. ¼4-kor is).

CITY (T. 111-140). **Dél csillaga.** — **Részletek az erdélyi bevonulásról** (¾6, ¾8, ¾10; szo., vas. és ün. ¾4-kor is).

CORSO (T. 182—818). **Válaszuton.** — **Bevonulás Erdélybe** (½6, ½8, ½10; v., ü. ½4-kor is).

DÉCSI (T. 125—952. **Salvator Rosa kalandjai** (6, 8, 10; szo., vas., ün. 4-kor is).

FÓRUM (T. 189—543). **Nápoly a csókok tüzében** (½6, ½8, ½10; szo., v., ü. ½4-kor is).

HIRADO (T. 222—499). **Magyar, Luce, Fox, Ufa, Rajzos hiradók.** — A bécsi döntés. — Különhiradó: a kolozsvári bevonulás. D. e. 9-től éjfélig folyt.

KAMARA (T. 144-027). **Nagyvárosi leány.** — **Csuf kis kacsa története** (11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt).

PALACE (T. 221—222). 2-ik hétre prol. **Bulldog Drummond titkos szolgálatban.** — **Weekend** (11, 2, 4, 6, 8, 10). Az első három mérsékelt.

RADIUS (T. 122—098). **Mária két éjszakája** (½6, ¾8, ¾10; szom., vas. és ün. ½4-kor is).

ROYAL APOLLÓ (T. 222—002). 2-ik hétre prol.! **Erzsébet királyné.** — **A történelmi Erdély** (¼6, ½8, ¾10; szo., v., ün. 4, 6, 8, 10).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Döbrönte kürtje

a Nemzeti Szinházban csütörtökön az első bérleti estünk, amelyre 30% engedménnyel árusitjuk a jegyeket minden csoportból. Oly nagy az érdeklődés, hogy ajánlatos a jegyekről már most gondoskodni.

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a műsortáblázatban vastag betűkkel emeljük ki.

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—95—94—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 1—352—96) — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—93) — Krisztina-körut 133. (Tel. 1-508-24). — Horthy Miklós-ut 29. (Tel. 2-695-95). — Margit-körut 8. (Tel. 1—520—25).

SCALA (T. 114—411). **Csintalan férjek** (¼6, ½8, ¾10; szo., vas., ün. 3-kor is).

URÁNIA (T. 146—046). **Bécsi történetek.** — A honvédség Erdély földjén (5, ¼8, ½10; szom. v. és ü. ¾3-kor is).

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Éjfél után (½4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Halhatatlan keringő (½4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** Isten vele, tanár ur! (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Erdélyi kastély (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Erdélyi kastély (½5, ¾7, 9). **Capitol.** Hulló csillagok (½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** N. N. és társa (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Jesse James (¾5, 7, ¼10). **Ipoly.** Hófehérke és a 7 törpe (½4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Erdélyi kastély (½4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** S.O.S. Sahara (½4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Erdélyi kastély (¼5, ¾7, ¼10). **Orient.** Veszedelmes életkor (½4, ½6, ½8, ½10). **Otthon.** Karosszék (¼4, ¼6, ¼8, ¼10) **Rialtó.** Erdélyi kastély (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Halálos tavasz (½4, ½[illegible], ½8, ½10). Tiszti kaszinó. Szept. 17-én: [illegible] asszony. 19-én: S.O.S. Szahara. 22-én: [illegible] éjszaka (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Erdélyi kastély (½5, 7, ½10). **Turán.** Éjfél után (4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MÜSORA

Budapest I. keddi műsora. 6.40 Ébr., torna. 7 Hir, étr., hangl. 10 Hir. 10.20 Előad. 10.45 Felolv. 11.10 Vizj. 12 Harang, időj. 12.10 Zongora. 12.40 Hir. 12.55 Ének zongorakisérettel. 1.20 Időj., vizállás. 1.30 Hangl. 2.30 Hir. 2.45 Müsorism. 3 Árf., árak. 4.10 Gyermekdélután. 4.45 Időj., hir. 5 Hir szlov. és rusz. ny. 5.15 Előad. 5.45 Szalonzene. 6.45 Versek. 7 Keringők és dalok. 7.15 Hir magy. és rom. ny. 7.25 Cigányz. 8.10 Felolv. 8.40 Tánclem. 9 Hir idegen ny., majd idő. **Budapest II.** 5.45 Ruszin hallgatóknak. 6.15 Francia nyelvokt. 7.25 Gazdáknak. 8 Hir, ügetőeredm., hir szlov. és rusz. ny. 8.25 Harmónika. 8.40 Előad. 9 A modern zene kedvelőinek. 9.45 Időj.

fővárosi kölcsön. A nem jegyzett értékek közül kényszerkölcsön és aranyjáradék iránt jelentkezett kereslet.

Részvények (zárjelben zárlat). Nemzeti Bank 179.50 (179.50), Foncière 38.10 (38), Első Bp. gőzmalom 13.50 (13.50), Bauxit 182—184 (182.50), Beocsini 12.10—12 (12), Aszfalt 5—5.10 (5), Kőszén 369.10 (369.75), Nagybátonyi 42.50 (42.50), Salgó 38.70—38.50 (38.40), Urikányi 32.50—32.80 (32.40), Fegyver 36 (36), Ganz 16.40 (16), Rima 88.30—89 (88.60), Délcukor 85—86 (85), Magyar cukor 91 (91), Georgia 21 (21), Dreher-Haggen. 169 (169), Pamutipar 35 (35), Brassói 23 (23), Gumi 49.50 (49.50), Vasuti forg. 17.95—18.25 (18.10), 1914. évi főv. 311—315.50 (313.50).

Valuta. Dinár 7.60—7.90, USA dollár 355—360, Kanadai dollár 250—300, Cseh-Morva protekt. 11.45—11.80, Szlovákia 11.55—11.90, Lei 3.20—3.40, Líra 17.40—17.90, Svájci fr. 78.10—79.10, Svéd kor. 81.70—82.70 pengő.

Zürichi zárlat. Páris 9.80, London 16.75, New York 439, Milánó 22.15, Madrid 40, Berlin 175.40, Stockholm 104.70, Szófia 5.35, Belgrád 10, Athén 3, Istanbul 2.80, Bukarest 2.25, Helsinki 8.87, Buenos Aires 102.50, Jokohama 103.

Termény- és árupiac

A gabonatőzsde forgalma élénkülő volt. Buzából 200, sörárpából 1650 mázsa cserélt gazdát. A hüvelyespiacon 300 mázsa babot értékesitettek. Kölesből igen nagy a kinálat, a vöröskóles árát további 1 pengővel leszállitották. A mák ára tovább esik, a kereslet jelentéktelen, az árak 3 pengővel olcsóbbodtak.

A gabona- és terménypiac áralakulása. Buza 78 kg. 23.20, rozs 71 kg. 19.20, zab 41 kg. 21.10. **Árpa:** sörárpa kiváló 26.20, elsőrendü 25.20, sörárpa 24.20, ipari 22.40, takarmány 63—66 kg. 20.40, középmin. 19.40. **Tengeri:** tiszántuli áll. 24.10, egyéb 23.05, Bpest közr. 22.85. Köles: vörös 34.50—36, egyéb 32—33.50. Káposztarepce 40—45, napraforgómag 28, lenmag 50, tökmag 35, szójabab 31.50. Mák 200—205. Borsó: Viktória 50, zöld 40. Bab: fehér gyöngy 43, fehér hosszu v. lapos 46—48, fehér szokv. 39—41, gömb. fürj 47, hosszu fürj 45, barna 38, tarka 37. Lencse: nagyszemü 62, közép 50, kis 40. Biborheremag 135—140, bükköny: tavaszi 32.50—35, szöszös 78—83, csillagfürt 22—22.50, buzakorpa 16.80—17, 8-as buzaliszt 18.95—19.70. **Buzaliszt:** dara 42.80—43.80, 0GG, 0G, OF 41.80—42.80, EB, EB1 35.40—36.40, SB 28.40—29.40.

Sertésfővásár. A felhajtott 526 darabban 411 volt a hussertés. Rögzitett árak: uradalmi Ia 140 kg. felül 144, szedett IIa 132, silány szedett 126, öreg Ia 132, IIa 126, töke- és sonkasertés Ia 136 fillér. A zsirsertések megszokott tömegének elmaradása nehéz probléma elé állitotta a vásárló henteseket és nagyvágókat. Husárak: szalonnás félsertés 180, félhus 180—186 fillér. Hátszalonna sózott 28 kg. 185 (előbbi ár 198), 20 kg. 182, zsirszalonna 182, háj 186, belföldi és márkás exportzsir 190, belsőrész 130, tepertő IIa 32—40, bél és gyomor 110—130 fillér.

Husvásár. Árak: marhahus IIa egészben 180—200, hátulja 190—210, eleje 170—190, tehén IIa egészben 136—172, hátulja 150—186, eleje 130—150, csontozni való 120—130, növendék Ia egészben 150, borju ölött bőrben Ia 170—176, IIa 160—168, IIIa 150—158, borju eleje 140—146, lebőrözött eleje 136—149, hátulja Ia 190—200, IIa 160—188, juh ölött nyuzott Ia 134—146, IIa 120—132, bárány 130—140, zsiger 100—110, faggyu 55—110, csont 40, marhafej (½ fej) 150—250, orr és köröm 30—50, láb 4 drb 60—100, pacal egészben 70—100, marhabél 300—450, borjufodor egészben 50—70, juhbél 70—107, marhavér egy tál 30 fillér kg-ként. Készlet: nagymarha 214 (eladás 124), növendék 9 (1), borju 161 (101), birka 237 (172), bárány 7 (7). A vásár irányzata lanyha.

Csepeli vásártelep. Élő csirke 170—200, tyuk 160. Tojás: ládaáru, eredeti 205 kiolvasva 210—220, selejtes, kiolvasva 200. Tejfel 1.10, teavaj 3.50, paszt. 3.80, tehénturó 0.60. Száraz borsó 88—98, zöld 78—84, bab, fehér, apró 51. Burgonya: rózsa, Gülbaba 11.65, Ella 9.55, vöröshagyma 11.50—13, fokhagyma 40—48, fejeskáposzta 7—10, kelkáposzta 8—12, kalarábé 1.50—3, fejessaláta 6—10, cékla 10—16, karfiol 15—25, tök 5—8, sóska 12—20, paraj 10—35, zöldborsó 20—35, zöldpaprika 16—40, tölteni 20—50, vajbab 10—30, uborka 22—60, paradicsom 7—20, tengeri cső 5—9 Alma 24—85, körte 32—130, szőlő 60—115, szilva 40—60, őszibarack 30—120, birsalma 50—65, sárgadinnye 10—35, görögdinnye 8—20 dió 70—120.

A szerkesztésért felelős:
Dr. LÉGRÁDY OTTÓ főszerkesztő

KISNYILTTÉR

Ara mm-ként hétköznap 30, vasárnap 52 fill. Gyüjtőhirdetések igen olcsó dijszabás szerint

MUNKA
Férfi állás

1000 P-vel jutalmazom, aki érettS. ker. urat nyug. állásba helyez. „Komoly 8057" jel. fők.

Pénztárnoki vagy ehhez hasonló állást keres 10—20.000 P.-ig terjedő kp. vagy ingatlan biztositékkal. Fedezetem biztositását és fizetés megjelöléssel levelet „Vidékre is 61320" jeligére főkiadóba.

Gyakornok, keresztény, érettségizett gyors- és gépiró némi gyakorlattal felvétetik. Ajánlatok „Nagykereskedés" jeligére Blockner hirdetőjébe, Városház-u. 10.

Ügyvédjelöltet felvesz ügyvédi iroda. „Csak keresztény 37246" jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba.

Házgondnok 30.000 jövedelmü házba 2000 biztositékkal kerestetik. „Háztulajdonos 31020" Erzsébet főkiadóba. •

Tisztviselő, keresztény, érettségizett gyors- és gépiró, könyvelésben jártas, nagykereskedésbe felvétetik. Ajánlatok fizetési igényekkel „Rövidáru 18449" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. 56317

Őskeresztény erdélyi menekült, szakiskolát végzett, elsőrendü nagy gyakorlattal rendelkező, faiparban nagyobb üzemnél, müszaki tisztviselői vagy pác és épitőmesteri állást keres. Cim: Knizse Lajos, VII., Damjanich-u. 26-a., I. 5. 31030

Erdőkitermelésben, fürészkezelésben, tutajozás, szállitásban perfekt őskeresztény „faszakember", magyar, német, szlovák, rutén, lengyel nyelvismerettel, „OTI", adóügyekben jártas, nőtlen, 38 éves, elhelyezkedne. Erdőgondnok, Zirc, Posterestante

Müszaki tisztviselőt keres villanyszerelési vállalat. „80% 8074" jeligére főkiadóba.

Gyakornokot gyors- és gépirót, ki pénztárkezeléshez ért, őskeresztény, vagy tanusitványost, férfiruha üzletbe felveszünk. Ajánlatok „Jövő" jeligére Arató hirdetőbe. Erzsébet-körut 14. 37274

Képviseleteket keres

két őskeresztény kereskedő bevezetettséggel Nagyvárad és környéke részére, füszer, élelmiszer, vegyi, timár, közhasználati cikkekben, nyilt üzlet és ingatlan garanciával. Szabó János kereskedő, Nagyvárad, Hitler Adolf-tér 6.

Nagyváradi müszaki

kereskedelmi cég elvállal rayonképviseleteket, esetleg bizományi raktárral, bármilyen szakmában. — Ajánlatokat „Fémipar előnyben" jeligére Rudolf Mosse, Nagyvárad, Rákóczi-ut 13. 56272

15 évi nagy bank- és vállalati prakszissal és könyvszakértői vizsgával rendelkező mérlegképes könyvelő, perfekt levelező és adminisztrátor elhelyezkedést keres, vidéken is. Elsőrangu referenciák, kitünő összeköttetések, német és rutén nyelvtudás. Szives ajánlatok: „Őskeresztény közgazdász 47058" jel. fők.

Tisztviselő, vidéki bányairodába, gyakorlott, nőtlen, felvétetik. Lakást, fütést, világitást természetben nyujtunk. Ajánlatokat „Fizetési igény megjelölésével" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10.

Jómegjelenésü 42 éves őskeresztény férfi, ki a szinház, film, ujság, divatlap, irodal. szervezés, akvizició, reklám, iparmüvészeti, fotó, könyomdai, elektromos, mechanikai stb. szakmákban eredményesen müködött, állást keres. Szives megkeresést kér „Univerzál 19763" jeligére főkiadóba. •

Őskeresztény kereskedelmi utazó utazói állást keres bármilyen szakmában. Magyar-román nyelven beszél. „Korrekt 7983" jeligére főkiadóba.

Képviseletet vállalok bármely üzleti ágban, őskeresztény, megfelelő ingatlangaranciával és raktárhelyiséggel rendelkezek. Elsőrendü és komoly vállalatok megbizását kérem. Kezdődy Gyula, Nagyvárad, Körös-utca 61. 56271

Nagyváradon garanciaképes, kereskedelmi bevezetett utazó bizományi lerakatot, képviseletet keres. Ajánlatokat „Komoly" jeligére Rudolf Mossehoz, Nagyvárad, Rákóczi-ut 13.

Aktuális irodalmi termék elhelyezésére propagandistát foglalkoztatnék. Magas jutalékkal. Baross-u. 98, III. 4.

Vezető vagy bizalmi állást keres müszakilag képzett ismert nevü arisztokrata „Perfekt német 47068" jeligére főkiadóba.

Bármilyen állást vállalok 1000 betéttel. Podmaniczky-u. 77., III. 3.

Ellenőr pénzbeszedő havi 220 pengő javadalmazással alkalmazást nyerhet. 5000.— P készpénz kaució szükséges. Ajánlatokat „Ellenőr 61124" jeligére a főkiadóba kérjük.

Festékkereskedő segéd felvétetik valláskülönbség nélkül. Gellért, Nagymező-u. 6—8. 61332

Őskeresztény, 38 éves pénzbeszedő állást keres. „Óvadék 7939" jeligére főkiadóba.

Pénzbeszedő, árukisérő vagy más állást keres biztositékkal fiatal, volt kereskedő. Sz. J., Peterdi-u. 34., II. 22. 8083

32 éve Máv. alkalmazott óvadékkal házmesterséget keres csak háziurtól. Monor, Kovács vasuti vendéglő. 47036

Házmesterséget keres 600 óvadékkal szereléshez értő közalkalmazott Radi, Nürnberg-u. 9.

Vidéki fiatal házaspár házmesterséget keres ingatlan óvadékkal. VII. Bethlen Gábor-u. 8. I. 14

Házfelügyelőt keresek 20.000 P bérjövedelmü uj bérházba októberre. Ajánlatok „3000 P óvadék 56288" Erzsébet-krt. főkiadóba.

Kettőezerötszázzal szerelő házfelügyelőt keresek. Hersko, Akadémia 11. Utólagos dijazás.

Nyugdijas volt házfelügyelőt keresek ingatlannal. Hersko, Akadémia-utca tizenegy.

Soffőr-lakatos nagy gyakorlattal, őskeresztény nőtlen fiatalember azonkönyvszakértői vizsgával felvétetik. Telefon: délelőtt 292—157. 8085

Kárpitostanuló fizetéssel felvétetik. Almássy-tér 16. szám. 8067

Nagy iparvállalat gyakorlattal rendelkező

rádiómüszerészeket keres

Ajánlatok „Elektro" jeligére Haasenstein és Voglerhez, Dorottya-u. 8

Vidéki fiatal urifodrász segéd ajánlkozik. Erdélyi-utca 7. I. 3. Kovács Gyula. 56295

Gépipari, elektrotechnikai rádió iparigazolványaimmal elhelyezkednék. Tőkés társulhat szabadalmaimhoz vezetőnek. „Biztos jövő 71278" főkiadóba.

Perfekt fogtechnikus segéd jó fizetéssel azonnal felvétetik. Erzsébet-körut 58. III. em. 61348

Gőzekegépész állást keres kovácsmunkát, esztergálást értem, azonnalra is. Cim a főkiadóban. 61340

Őskeresztény, 42 éves, szakiskolát végzett müvezető, ki jelenleg teljesen önállóan vezeti Románia egyik legnagyobb és komplett berendezett fémtömegcikk és dobozárugyárát, több elsőrangu patenttel elhelyezkedést keres csakis tőkeerős és komoly iparvállalatnál, esetleg mint szerszámkészitő müvezető is. Megkeresések „Müvezető" jeligére Rudolf Mosse Nagyvárad, Rákóczi-ut 13. 56269

Szobainas állást keres. Horváth Ferenc, Rákosszentmihály, Sas-utca 48.

Éves bizonyitvánnyal fiatal szobainas állást változtatna. Vidékre is. Thököly-ut 80., házfelügyelő. d. u. 3-tól.

Soffőr-inas, feleség szakácsnő, ajánlkoznak uri helyre. Simonyi Gyula, Soroksári-ut 84. fszt. 14.*

Női állás

Magyarul, németül hibátlanul gépiró, fiatal

tsz v selőnőt

keresünk. Ajánlatokat „Keresztény 6789" jeligére Pataki hirdetőbe. Vilmos császár-ut 29.

Gép- és gyorsirónő, őskeresztény, irodai gyakorlattal, állást keres. Cim: Balatoni Kurír, Keszthely. 7849

Perfekt magyar-német gyors- és gépirónőt, őskeresztényt keres azonnali belépésre előkelő belvárosi áruház. Ajánlatokat fizetési igényekkel „Gyakorlott munkaerő 18455" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. 56319

Százötven pengő jutalom, ki németül beszélő, irógépelni tudó őskereszténynek kezdő tisztviselőnői állást szerez. Cim főkiadóban.

Cimirást vállal „Ügyes 8049" jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba.

Fiatal jól számoló keresztény tisztviselőnőt fölvesz azonnalra Bischitz és Tsa, Garay-u. 6

Irodista nőt, OTI bérelszámolásban jártast gyakorlattal fölvesz papirnemügyár. Kézzel irott ajánlat igénymegjelöléssel „Őskeresztény" jeligére Singer hirdetőirodába, Wesselényi-u. 35.

Irodakisasszony gyors- és gépirónő, őskeresztény kerestetik azonnali belépésre. Ajánlatok curriculum vitae megadásával a főkiadóba „Kőbányai gyár 8084" jeligére.

Perfekt őskeresztény gép- és gyorsirónő. Ajánlatot kérem „Irodai gyakorlattal" jel. Ferenc J.-tér 5-6., trafik

Elsőrangu magyar, német gépirónő kisegitést is vállal. 384—256. 61250

Elsőrendü német-magyar, olasz gyors- és gépirónő, francia, angol, szerb-horvát perfekt forditó, levelezőnő, könyvelésben pénztárkezelésben jártas, elhelyezkedne. Otthoni munkát is vállal. „Megbizható 8080" jel. fők.

Többéves gyakorlattal női konfekció üzletbe ajánlkozom eladónőnek. „Keresztény 47046" jeligére főkiadóba.

Bármily megfelelő áll. vállal int. egy. álló fiatal assz. Türmerné, Lónyay-utca 18-b., III. 8. *

Pénztároskisasszony keresztény, fiatal, jól számoló, irodai munkában jártas, felvétetik. Merluszt, Dob-u. 53. 37256

Fiókvezető megfelelő biztositékkal és forgótőkével fix és jutalékra felv. Keresztények jelentkezzenek. Korona Tejcsarnok, Drégely-u. 15. szám. 56297

Gramofonüzletbe intelligens, zeneértő keresztény nőt felveszünk. — Ajánlatok „Gépirás" jeligére Blocknerhez, Városház-utca. 56327

Beszkárné 30 éves üzletbe elhelyezkedne. — Cim: XI. ker., Csóka-u. 5., II. 73. 37043

Figyelmes, ügyes, 14—16 éves keresztény leány, ki legalább négy középiskolát jelesen végezte, kassza kezeléshez betanitjuk, fizetést és teljes ellátást kap. Jelentkezés Budán, III. kér., Lajos-utca 46. vendéglőben. 47952

Trafik vagy söntés vezetését vállalja házaspár, 1000 P. X. ker., Gyömrői-ut 42. 8066

Trafikba elárusitónak urileány elmenne kaucióval és nagy gyakorlattal. „Azonnal 1900" jeligére a főkiadóba.

Keresztény pénztárosnőt keresek fél napra. „Gyógyszertár" jeligére Haasensteinhez, Dorottya-utca 8. 56261

Pénztárosnőnek ajánlkozik üzletvezetői gyakorlattal biró keresztény leány. „Biztositói jótállással 8054" főkiadóba.

Élelmiszerüzletbe intelligens nőt bizalmi állásba felveszek. Rákosy, Semmelweis-u. 4. I. 4.

Kozmetikusnő félnapi állást keres. „Őskeresztény 8037" jeligére fők.

Angol és francia szabásznő, szalonmunkás elmenne kisebb szalonba. „Esetleg vidékre is 8040" levél a főkiadóba.

Női ruhaszalonba tanulóleány fizetéssel felvétetik. IV. Havas-utca 5. Bujdosó. 61329

Felügyelőnői, házvezetőnői vagy hasonló bizalmi állásba mennék jó bizonyitványokkal. „Őskeresztény 31013" Erzsébet-köruti főkiadóba.

Házvezetőnőnek magányoshoz ajánlkozom. — „Kitünően főző, intelligens 47033" főkiadóba.

Házvezetőnőnek, kulcsárnőnek (hasonlónak) elmenne harmincegyes „Intelligens hölgy 90160" főkiadóba.

Házvezetőnőnek ajánlkozik özvegy asszony, ki a háztartás minden ágában perfekt. „Vitéz özvegy 19773" jel. a fők.

Középkoru asszony magányos háztartását vállalná, vidékre is. Tadics Jánosné, VIII., Tömő-u. 23/a. fszt 12.

Ügyvéd özvegye, szimpatikus egyéniség, magányosna ... női állást keres. Választ „Otthon 1000" jeligére Tenzer hirdetőjébe. Szervita-tér. 56330

Délutáni elfoglaltságot keres kat. urilány magányos urinőnél vagy gyermeknél. T. 149-550.

Házi kisasszonyt (nem házvezetőnőt) keresek, szerényet, főzni tudót. Kéttagu család háztartásának minden munkáját bejáró mindenes segitségével végzi. Havi 30 P, külön szoba. Szilágyi Benőné, ny. gimn. c. ig. felesége, Sárospatak. 89779

Középkoru házvezetőnő jó bizonyitvánnyal magános urhoz vagy hölgyhöz ajánlkozik. Hollán-utca 20., házfelügyelő.

Megbizható főző fiatal nő házvezetőnőnek magányoshoz ajánlkozik. Kis családhoz is menne. Megbeszélés d. u. 4—6. Bocskay-u. 60. fszt 8/a. szám. 71276

32 éves szobaasszony hosszabb bizonyitvánnyal, óvadékkal szállodába állást keres „Megbizható 31017" jeligére Erzsébet-köruti főkiadó.

Középkoru nő házvezetőnőnek elmenne, vidékre is. „Magányos előnyben 31018" Erzsébet főkiadóba.

Gyermek gondozását szeretettel vállalom. Cim Bpest, Kálvária-tér 10. fsz. 1. Nagy Ferencné.

Jól főzőnő szobalány mellé megy. Angyal-u. 41., 8.

Jól főző falusi szakácsnő, 39 éves, okt. 1-re elhelyezkedne Budapestre kis családhoz vagy magányoshoz. Cim Gila Róza, Felsőtold, up. Cserhátszentiván.

Szakácsnő v. mindenes hosszu éves bizonyitvánnyal azonnal is belép. Szondy-u. 63. fsz. 3.

Vidékre keresek 4 és 6 éves gyermekeim mellé intelligens gyermeklányt. „Megbizható 61322" főkiadóba.

Tökéletes, megbizható, fiatal mindenes szakácsnő, mindenes szobalány éves bizonyitványokkal, uri házba, 4—5-ig jelentkezzen Baross-utca 30., IV. 1. 61338

Perfekt főzőmindenest harmincast, szobaleány mellé, nagy háztartásba jó fizetéssel felveszek. József-körut 34., II. 1. Tizenegy óra után.

Mindenesfőzőnőt keres gyermektelen házaspár. II., Ostrom-utca 16. alá. Bővebbet házfelügyelőnél ugyanott. 8069

Perfekt főzőnő éves bizonyitvánnyal, uri házhoz ajánlkozik. Telefon 35—59—31 reggel 8—10, d. u. 5—7 között. 61319

Jobb nő mindenes szakácsnőnek ajánlkozik. III., Föld-u. 51., ajtó 6.

Rendszerető főző mindenes ajánlkozik gyermektelen keresztény uri családhoz. Kövérné, Nefelejts-utca 55. 61317

Mindenes főzőnő ajánlkozik, perfekt, fiatal. Ernő-utca 28., I. 17.

Bolvári Lászlóné, Dalszinház-utca 10. I. 10. rendes uri helyre ajánlkozik bejárónőnek délelőttre. 47045

Takaritásért lakást keres magányosnál. Danka, Maros-u. 30. fszt. 5. Butorom van. 61347

Gyüjtőh. Állást keres

Fogorvos asszisztensnő elhelyezkedést keres. „Gyakorlattal 96323" főkiadóba. — **Fiatal** kezdő házvezetőnő magányoshoz azonnalra ajánlkozik. „Főzést nem vállalok 31041" főkiadóba. — **Főzőmindenes ajánlkozik.** Faucsalszky Ilona, Dobozi-u. 25. fszt 9. — **Fiatal főzőmindenes** bizonyitvánnyal. Tisza Kálmán-tér 23. II. 56. — **Főzőmindenes bejárónő** ajánlkozik. Návay Lajos-utca 6. II. 1. — **Bejárónő ajánlkozik.** Dob-u. 41. II. 16. — **Bejárónőnek ajánlkozom.** Schmidt, Kenyérmező-utca 3/a. II. 23. — **Gyakorlattal** mosni, vasalni, takaritani házakhoz ajánlkozom. Mesterné, Csengery-utca 5. 31042

Oktatás

Nevelőnők, tanitónők, gyermekgondozónők, magyarok, idegennyelvüek legmegbizhatóbban

„PEDAGOGIA"

Andrássy-ut 77. (221-319)

Nevelőnőt keresek második gimnazista kisleányomhoz. Feltételek: német, francia nyelvtudás. Zongorát korrepetálók előnyben. Elfoglaltság délután 2—8 között. Ajánlkozás „Finom ház 8036" jel. főkiadóba.

Perfekt német középiskolai tanárnő délutánra ajánlkozik. Korrepetálja összes középiskolai tantárgyakat. Magánvizsgákra is előkészit. Tanit franciát, angolt, esetleg ebéddel kombinálva. Leveleket „Tanárnőnek", Muzeum-körut 6/8. egyetem portásnak. 56314

Német nevelőnőt keresek délutáni állásba. Ulmerné, Budapest, XIII., Huba-utca 8. tel. 291-522.

Keresek magyar-német tudással intelligens urileányt kisfiaimhoz. Lehetőleg református vallásu legyen. Dr. Tóth Sándor főorvos, Szekszárd. 61324

Német urinő gyermekeknél délelőtti, délutáni állást keres, esetleg háromszor délután. XI. Lágymányosi-u. 7. II. 5/B 47060

Német pedagógusnő délutáni állást keres. Klauzál-tér 13., I. 13. 56315

Külföldi fiatalember egyetemi végzettséggel, perfekt angol, német, orosz, spanyol nyelvtudással állást keres gyermekek mellé, esetleg lakásért, ellátásért. Nyelvórákat, kereskedelmi levelezést olcsón vállal. „Referenciák" jeligére Blocknerhez, Vilmos császár-ut 33.

Fiatal német nevelőnő délutáni állást keres. Jelige „Magyar állampolgár 56318" főkiadó.

Fiatal, angolul, németül is értő nevelőnő felvétetik. Népszinház-u. 51., I. 1. 61328

Intelligens német nőnek 9 éves leánykával való 3 órai elfoglaltságért külön szobát, vacsorát adok. Margit-körut 5/b. IV. em. 7. 61316

Házitanár, középiskolások előkészitésében kiválóan gyakorlott, bárhova ajánlkozik. — Simon, Szatmárökörító.

Polgári magánvizsga gyorsan, sikeresen. Megbeszélés d. u., este. Klotild-u. 12/B, VI. 1.

Magánvizsgára, érettségire, polgárira felelősséggel jutányosan előkészit tanár. Teréz-körut 26., III. 12. 46966

Tanitónő, magy. német dipl. v. iskolaig. korrepetálást, nyelvtanit vállal. T. 497—075. Törökőr-utca 66. 30951

Házitanitást vállal nyelvekben, mathematikában tökéletes pedagógus. Magánvizsgálatokra, érettségire előkészit Rózsa-u. 48. 77039

Angolt kitünő módszerrel, tökéletes kiejtéssel tanit 39 éves pedagógus. Levélcim: Dér, Nagymező-utca 26. 19716

Okleveles zongoratanár, volt Dohnányi-növendék, olcsón tanit. — Tétényi-ut 13. T. 456-237.

Külföldi egyetemi képzettséggel tanerő nagy gyakorlattal tanit németet, angolt, franciát. Telefon: 129—230.

Nyelvórákat adunk bárhol. Angol, francia, német, olasz, portugál, spanyol stb. Rózsa-u. 48.

Zongoratanárnő tanitást vállal. Ellenszámlára is. Tel. 142-008. 56292

Zongorázni (naturálisan is), tangóharmonikázni, énekelni gyors módszerrel tanit a Felnőttek Zenetanára. Felvilágositás délután. Dohány-u. 73—75. II. 28.

Német, francia oktatás, társalgás jutányosan nyelviskolai gyakorlattal biró hölgynél. Szent István-krt 25., III. 19.

Olasz, angol diplomás kezdőket is tanit. Práter-utca 20-b. I. 2.

Kitünően oktat németet Berlinben született hölgy. „Belváros 18415" Blocknerhez, Városház-utca. 56312

Angol, német, francia oktatás, korrepetálás német-angol egyetemet végzett tanárnőnél, Baross-u. 38. II. l. II. 21.

KIVÁLÓ NÉMET TANÁR CIME: Rökk Szilárd-u. 29., I. 2. 61198

Nyelvtanárnő, német, angol, francia. Magánórák, kurzusok. Nagymező-u. 43, II. 7a. Telefon: 329—326. 47035

Irodai gyorsiróvá, gépiróvá gyorsan, olcsón kiképezzük. Különórás kiképzés. „Stenográfia", Rákóczi-ut 14. T. 342-999

Mérlegképes könyvelővé gyakorlati uton gyors eredménnyel kiképez szakértő. 128—754. Értekezés 8—12 és 2—5. 8065

Német fordításokat, leirási munkákat vállal, német kereskedelmi levelezést, gyorsirást tanit gyors eredménnyel német levelezőnő: Király-u. 67., III. 14. •

Speciális férfiing és fehérnemü

szabás-varrás tanitás

legkiválóbb külföldi módszerrel. Andal-szalon, V., Erzsébet-tér 5.

Gyüjtőh. Állást keres

Keristákat, alsósokat jutányos áron korrepetálok. „Érettségizett leány 31026" Erzsébet-köruti főkiadóba.

Vegy. alk. munka

Szakképzett ápolónő ajánlkozik sulyos beteghez is. Cim: Ganzkertváros, Hargitta-u. 6. sz.

Dr. Békési Tibor ny. rendőrkapitány magánnyomozó, Erzsébet-körut 17. Tel.: 222-802.

ADÁS-VÉTEL
Butor

Tavalyi ujbutor, tavalyi ár!!! Vilmos cs.-ut 63. Székely. Berlini-térnél.

Megtalál mindenféle uj, keveset használt egyszerü és márkás mübutort Zimmermannál, VII. Akácfa-u. 7. Nemzetinél

Veszek használt butort

hálót, kombináltat. Goldner butorüzlet, Baross-utca 43. T. 136-943.

Butorvevők!

Háló 220, simaháló 335, ebédlő 365 P-ért. Részletre is. Wesselényi-u. 54.

Használt mübutorok Jókai-utca 36

Lingel-féle hálók, mübutor ebédlők, uriszobák, garniturák, olcsóbb használt hálók és egyéb mübutorok. Jókai-u. 36.

Olcsón, kis részletre is vásárolhat sezlont, rekamiét, matracot, konyhát, hálót, kombináltat. Károly király-ut 16. sz. Udvarban. 54864

Kamatmentes részletre gyönyörü hálószobák, szenzációs kombinált berendezések. Árban, feltételekben, minőségben vezetünk. Nagymező-utca huszonöt.

10 raktárban
100 késztő
1000 butora
UNIVERSAL
mübutorgyár, irodabutor gyár, VII., Wesselényi-u. 8. Tel. 137-242, 135-869.

Ujrendszerü butorhitel

Közalkalmazottak lakásukat berendezhetik minden 100 P után havi 5 P törlesztéssel Kardos Testvéreknél, Wesselényi-utca 13. 1 éven belüli törlesztésnél a kamatokat visszatéritjük.

Nagy Sándor Károly-körut 26.

Gyönyörü uj használt **BUTOROK.** Hálók, ebédlők, uriszobák, garniturák, irodabutorok, csodás kombinált berendezések.

ROYAL BUTOR részletre is

Baross-utca 34. Hálószobák, ebédlőberendezések, kombinált szobák. Választékunk ÓRIÁSI. Áraink OLCSÓK. Minőségért garantálunk.

Használt hálók, és uj ebédlők, kombináltak, konyhák, kárpitosáruk minden árban. Lászlónál, Jókai-utca 6.

Király-u. 112.

Jöjjön hozzánk, megláttja, érdemes! Használt és uj márkás mübutorok. Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, kombinált szobák, antikvitások, irodabutorok, egyes darabok olcsón. Butorüzlet, Király-utca száztizenkettő. (Lövölde-térnél.)

Részletre sezlonok, átvetők, ebédlő- és futószőnyegek. Paplanok, fotelágyak, függönyök, kárpitosáruk. Lakásberendezőnél, Baross-utca hetvennégy.

Kommód lakkcsiszolt, Thonet gyermekgarniturára eladó. Király-utca 58., III.

Szenzációs butorhitel!

Gyönyörü hálók, legujabb kombinált berendezések, ebédlők mesés olcsón. Óriási választékban. Minden 100 pengő után havi 7 pengő részletre. Egy éven belüli kifizetésnél kamatokat visszatéritjük. István-ut 22.

Sajátkészitményü szines butorok és konyhák részletre is Millernél, József-körut 49. Udvarban. 60690

Remek háló, ebédlő, kombinált butor eladó. Karpfenstein-u. 15. Asztalos. 60567

Károly-körut 3-a

Ön még nem tudja? Óriási választékot talál, ha megtekinti különleges márkás, alig használt Styl mübutorainkat, hálók, ebédlők, uriszobák, stilszalonok, garniturák olcsón.

HASZNÁLT MÜBUTOROK ÉBNERNÉL
KARPFENSTEIN-U. 2/A

Sajátkészitményü konyhák, rekamiék, sezlonok, részletre is, Nagy, Podmaniczky-utca 6.

Nagy asztalosnál hálók, konyhák, rekamiék, sezlonok részletre is. Szondy-utca 5. 55785

Ebédlő, modern mübutor eladó. Megtekinthető hétköznapokon d. u. 4—6-ig. III., Lajos-utca 49., I. em. 3. 19754

BUTORT LEGJOBBAN „Bog-Mill" r.-t. butorüzletében, VI., Vilmos császár-ut 43. vásárolhat

Gyönyörü háló, kombinált, jókarban, privátnak eladó. Mozsár-u. 10. I. 6. Nagymező-utcánál.

VESZ lakberendezést **ELAD** butort, szőnyeget, antikbutort. FRELLER, Lónyay-u. 27. T.: 18—72—77

Veszünk legmagasabban **hálót** ebédlőt, uriszobát, egyes butorokat. Penziás, Rákóczi-ut 86. Tel. 13-76-62.

Gyermekkocsi

gyermekágy, csőbutor legolcsóbban Prohászka gyárból, Gróf Zichy Jenő-utca 46. Fióküzlet: Üllői-ut 7.

Király-utca 82

SZTOPKA ASZTALOSMESTER. Butor asztalosnál mindig legolcsóbb. Keményfaháló 7 darabból 220, simaháló 7 darabból 335, ebédlő 9 darabból 365, konyha 5 darabból 145. Részletfizetési kedvezmény. Vidékre csomagolás.

Használt rekamiék, hálók, garniturák egyes darabok olcsón. Király-u. 28. udv. Vétel-csere.

Egy használt bőrgarnitura, egy uriszoba és egy ebédlő olcsón eladó megbizásból. Váci-utca 42. Kárpitosnál. 56324

Topolya hálószoba, bőrgarniturás uriszobával magánvevőnek eladó. Gömb-utca hetvenhat.

Használt butorok

vétele és eladása legkedvezőbben. Dessewffy-utca 47. szám.

Kombinált butor, alig használt, eladó. Erzsébet-körut 13., II. 4.

Uriszoba, kombinált szekrény, rekamié, fotelek, hálószoba, konyha, eladó. Nagymező-u. 37., fszt. 3. 37269

3 ajtós fehér- és diófaszekrény, comód, rekamié. Baross-tér 17. I. 9.

Tóth, Rákócz-tér 8.

Kárpitozott butorok, rekamiék, fotelek, biedermeyer, neobarokk és bőrgarniturák, hármasszekrények, könyvszekrények, iróasztalok, szekreteres sublódok olcsón. 61359

Oláh József
kárpitosmester

IX., Erkel-u. 20. Tel.: 185—136., legelőnyösebben vállal mindenféle uj munkát, javitásokat. Függönyfeltevések.

Modern konyhabutor, hármasszekrény és kombinált eladó. Német-u. 7.

Használt ebédlőbutor sürgősen eladó. Megtekinthető Fery Oszkár-utca 58., villa. 47005

Egyéb berend.

Keleti szőnyeget

(hibását is) magas árban veszek. Telefon 142-843.

Valódi keleti **perzsa szőnyegek** nagyobb és kisebb darabok, alkalmi áron eladók. Fehér János, Podmaniczky-u. 17. I. 2.

Használt keleti és magyarperzsákat olcsón adok. Wilhelm, Erzsébet-körut 50, udvar.

Keleti és egyéb szőnyeget vesz-elad, javit, tisztit Javitóműhely, József-körut 62. Tel. 142-926

Használt keleti és magyarperzsákat nagyon olcsón adok. Vogel László, Akácfa-utca 13.

Füszerüzlet berendezés olcsón, sürgősen eladó. II., Herman Ottó-u. 15. Kapus. 8082

Hangszer

Expresszfizetéssel legmagasabban megvásároljuk zongoráját, pianinóját. „LYRA", Erzsébet-krt 19. Telefonálion 222—607.

SCALA Erzsébet-körut 15

Világmárkás zongorák, pianinók legolcsóbban. Páncélszerkezetü rövid zongorák 650.— pengőtől. Részletfizetés.

ZONGORÁK

pianinók huszpengős részletre. Fenyőné. Erzsébet-körut 26

EHALL

Andrássy-ut 15. Zongorák, harmóniumok olcsón. Részletre is. Kölcsönzés. Legnagyobb keresztény cég.

Készpénzért veszek zongorát v. pianinót. Hornyák, Bajnok-u. 8. Tel. 129—734. 8850

Hivja 13-93-23. Veszek zongorát, pianinót. Fahn készitő, Rákóczi-ut 64.



Klinikán

— De tanár ur, ön a lázmérő helyett a töltőtollát nézi! Szerencsére a beteg nem vette észre.
— Rendkivül sulyos eset. Ugy látszik már önkivületben van. Frankfurter Illustrierte.

Tangóharmonika eladó sürgősen. Dob-u. 93. I. 19

Vennék zongorát v. pianinót priváttól készpénzért. T. 115—934. 37268

Bösendorfer zongora 500-ért. József-körut 18., villamossági üzlet. 76408

Cimbalom olcsón eladó. Rákóczi-ut 25., IV. 4.

Rövid zongorát v. pianinót vennék. T. 34-28-36

Angol- és bécsi mechanikás zongorák legolcsóbban beszerezhetők: Szávitsnál, Rózsa-u. 35.

Márkás zongorák 400-ért Fahn, Rákóczi-ut 64. Olcsó zongorabérlet. 37264

Legolcsóbban
vásárolhat utólérhetetlen választékbőségünkből részletre is:
LYRA
r. t. Magyarország legnagyobb zongoraterméében. Erzsébet körut 19.
Valódi BÖSENDORFER jókarban, 600. BÉRLET! CSERE! Hangolás! Szállitás! Telefon: 222—607.

ZONGORA HEGEDŰ HARMONIKA REMÉNYI-nél VI., Király-u. 58

Rövid fekete gyakorlózongora kettőszáz, zongorák, pianinók feltünő olcsón **huszpengős** havi részletre is. **Rákóczi-ut** ötven, zongorateremben

Keresztély hirneves zongoraterme, Vilmos császár-ut 66. Legjobb zongorák, legolcsóbban részletre is Csalódás sohasem érheti

Legolcsóbb
Sternberg
hangszergyár, Rákóczi-ut 60. Árjegyzék ingyen!

Zongorahangolást szakszerüen végez Blau Dezső, Lauberger-Gloss tanitványa, Eötvös-u. 28 T. 112—842. Vétel, eladásnál szakbirálat.

Ingatlan
Birtok—Telek

Kisujszálláson 70 hold tanyásbirtok eladó. Érdeklődni lehet özv. Láday Jakabnénál, Kisujszállás, Nyár-utca 13.

Balatonfüred közelében 3054 öl jól jövedelmező fajgyüjteményes csemegeszőlő gyümölcsössel, háromszobás villával eladó. Papp ingatlaniroda Balatonfüred. Válaszbélyeg. 89781

Fejérben 260 hold sik, buza-répatermő, épületekkel, fiz. feltétellel 900 P. **Délborsodban** elsőrendü, belterjes, állomásnál, patakkal, adómentes épületekkel 242 hold 162.000 P. Kovács birtokiroda. Ferenciektere 2. Tel. 189—709.

Eladó 510 négyszögöles telek Klotildligeten, állomással szemben. — „Fenyves ut 19774“ fők.

Remek közmüves saroktelek családi bérvilla épitésére Pasarét legelején, villamos, autóbusz megállónál eladó. „Feltételekkel tulajdonostól! 8062“ főkiadóba.

Svábhegyen 6000 □-öles központban, legszebb helyen fekvő telektömb parcellázásából 6—1200 öles, déli fekvésü, el nem épithető, körkilátásu villatelkek eladók. Császár. Tel.: 143—270. 37249

Bocskai-uti telek, 105 öl, felépitménnyel, tizenöt százalék nettó hozammal eladó. Tudakozódni Bocskai-ut 117., cukrászdában. 71275

Bérháztelkek Budán, Menkina János-utnál eladók. Telefon 457—062.

Bérház — Gyár

Ferenc-körutnál 1 em. adómentes 15700 bérjöv. 140 ezer, 95 ezerrel átvehető. Vénosz 135-275.

[illegible]oss-utcánál 7200 bér-[illegible] 50 ezer. Vénosz. 135—275. 7975

Háromemeletes bérház eladó. Telefon: 367-442.

Üzemház Nemzetinél, 700 m2. munkaterülettel, 80.000. Prima nagy bérház egynegyed része 75.000-ért eladó. Krisztina-krt. 155. Farkas (116—032.) 37254

Bérház Rákóczi-ut. Baross-térnél. 40.000-et hoz. 240.000-ért, átv. 100.000-rel. Feuerstein. 421—171.

Sarokbérház
nagyadómentes, 1—2—3—4 sz. lakásokkal, üzletekkel, jöv. 10.300, ennek 11xeséért eladó. Kovács-iroda, Vilmos cs.-ut 20. 115—891. 8977

57.000-el átv. belt. bérh. 10%-ra, átir. ment. eladó.. Feuerstein, 421-171.

Prima komfortos sarokház normális áron alul 180 ezerért. 140—907.

11 lakásos pestkörnyéki bérház főutvonalon, 600-as telekkel, mely kisebb gyár, üzem v. telepnek is alkalmas. Nagy beépitési lehetőségekkel. Telek árban. Cim a főkiadóban.

Erzsébet királyné-ut elejénél 6 komf. lak. adóm. 4700 bér, 50.000-ért, 35-tel átv.; **Horthy-körtérnél,** adóm. IV. em., hallos-komf. melegvizszolgálat, kislak. netto 7%-ra. 165.000-ért, fiz. felt. **Vérmezőnél,** V. em. bérpalota, hallos, luxusos kislak. adóm. 31.000 bér, 340.000-ért, fiz. felt. Dr. Hegyi, 13—96—83. 37244

Tőkeelhelyezésre vagy vendéglősnek (kocsmárosnak) párját ritkító alkalmi vétel! Bpesti Máv. állomásnál, adómentes, alápincézett szép sarokház, lakásokkal, szépen berendezett, átvehető, kerthelyiséges vendéglővel, 3500 P bérjövedelemmel, haláleset miatt 32.000-ért sürgősen eladó. Teher van. Megb. Diósy, 296—830. Gizella-ut 47., f. 5. 37242

Lipótvárosban adóm. 3 em. 6x2 komf. lak. 6500 jöv., 62.000-ért. 420—505.

Belvárosban 3 em. bérház 62.000-ért. **Horthy M.-utnál** adóm. emel. komf. lakások 24.000-ért eladó. Lónyay-u. 42-a, I. **Mérai.** Tel. 37258

Bérházak! Margit-körutnál II. em. adómentes, 6X2 hallosokkal, 7500 bérjöv. 82.000. **Krisztinában** III. em. adómentes, luxuskivitelü 2—3 sz. hallosokkal, 15.800 bérjöv. 165.000. **Solobank,** Hunyadi-tér 10. Telefon 220—835.

Vennék jövedelmező házat 50.000 készpénzzel. Baranyai, Csalogány-u. 16. T.: 155—106.

Gyüjtőfogháztól öt percre hétlakásos bérház huszonegyezerért eladó. „Magánhirdetés“ főkia.

Gellérti bérvilla! Knapik, Szentkirály-utca 4. (2—5.) 37260

Villa—Palota

Komfortos négyszobás, nagy kertes uriház, vizvezeték, csatornázás Budapest tövében, HÉV megállónál „Jutányosan feltételekkel tulajdonos eladja 8063“ főkiadóba.

Thököly-uti villarayonban, 1960-ig nagyadóm. 4 szobás összkomf. luxusvilla, 23.500-ért, fiz. felt.; **Márvány u.-nál** 600-as ősparkban, adóm. 6 szoba hall, közp. füt., m. viz, telekáron 60.000-ért, felével megv. **Városmajorban** 280 öles ősparkban, 2x4, 2x3, 2x2 szobás komf. luxuslak. 110.000-ért, fiz. felt. Dr. Hegyi, 13—96—83.

Főuri villa
Mátyásföldön eladó. Masszív épitkezés, val. márvány lépcsőzés, garázs. Parkirozás 1200 □-öl telek. Berendezéssel is. Császár, Kisstáció-utca 5. T.: 143—270.

Pest mellett nagy gyümölcsös tanya, kuria eladó, kiadó. Baross-utca 21. I. 4. 61360

Csal. ház—Örökl.

2 sz. komf. aláp. adóm. cs. ház 8000 P-vel átvehető. Szugló-u. 96. Hetyey. 8073

Modern uri villaszerü, összkomf. 3 szobás előnyösen. Német-utca hét vendéglősnél. 31039

Családiház 4 lakással, egybe vonható Budaörsi-utnál, 290 öl gyüm. 20.000. Tóth, tel. 154-036.

Kényszereladás! Kész adómentes öröklakás 1 sz. komfortos, 10.000, garszon 8000. Vilmos császár-ut 54. I. 8.

Öröklakások Böszörményi-ut és Ferry Oszkár-ut sarok mellett, Németvölgyi-ut 49-cel szemben levő Névtelen utcában, 3-as autobusz, 75-ös villamos megállónál déli fekvésü, 1 szobás hallos, 1 szobás garszon, valamint 2 szobás hallosak, központi melegvizzel, fafütéses cserépkályhával, mellékhelyiségek központi fütéssel azonnalra eladók. Önálló telekkönyvi tulajdon, bérbeadás esetén 8% jövedelem. Érdeklődés a helyszinen és 293—548. 56280

Öröklakások NAGYKÖRUTAK KÖZÖTT
VII., DOHÁNY-U. 30/b alatt (Ostende-kávéház mögött) luxuskivitelü, délkeleti, erkélyes 1—2 szobás hallosak, garderobeszobával és garszonok beépitett konyhabutorral eladók. Központi fütés, melegviz. Óvóhely. Minden lakás önálló telekkönyvi tulajdon. Vételnél vevő nevére azonnal átirva. Tőkebefektetésre nettó 7% kamatozás. Érdeklődés helyszinen egész nap, vasárnap is 2-ig. Telefon: 340—905.

Szent István Parkban
(Hollán-utcánál)
egyszobás hallos, egyszobás konyhás és garszon, valamint 2 szobás hallos, parkra, Dunára és Margitszigetre néző
öröklakások
keleti, nyugati fekvéssel, központi fütés, melegviz, nov. beköltözéssel eladók. Önálló telekkönyvi tulajdon. Érdeklődés a helyszinen egész nap.

November 1-re beköltözhető
kétszoba hallos öröklakások 22.000
P-től a Szent István-park mellett (V., Wahrmann-utca 28.) épülő társasházban. Ugyanott **egyszobás hallos garszon** öröklakások legolcsóbban. Közp. fütés, melegviz, luxuskivitel. Ugyanott **kiadó lakások is.** Érdeklődés helyszinen egész nap, vasárnap 10—1-ig. Tel. 298—273.

Uj egyszobás, közp. füt., melegvizes öröklakás Németvölgyi-ut, városi házaknál, eladó. Érdeklődés csak e héten Pázmány P.-tér 5., trafik.

Budafokon 1000 öles gyüm. kert, adóm. házzal, 16.000-ért eladó. — Bpest, Lónyay-u. 42-A. I. Mérai. Tel. 37257

Kiskörösön 4 szobás, összkomfortos, központi légfütéssel, nagy értékü pincével + 2 szobás melléképülettel uriház eladó. Cim főkiadóban.

Ruházat

Bundák olcsón Szemere szücsnél, Erzsébet-körut 26., második emeleten.

Használt férfiruhákért,
egyenruhákért óriási árat fizetek. Spiegel, Teréz-körut 2. T. 128-942.

Gyönyörü perzsabunda és szilbunda sürgősen eladó. Csengery-utca 49., II. 24.

Használt férfi, női és egyenruhákért, egész háztartásért, zálogjegyért **SZENZÁCIÓS** árat fizetek.
Szövetcsere. István-ut 28. Gerstl. Telefon: 13-46-85.

Használt férfi-, női és **egyenruhákért**
cipőért, egész háztartásért, jégszekrényért legtöbbet fizetek. Szövetcsere. **Freund,** Dobozi-utca 27. Tel.: 14-26-73.

Szép perzsabunda olcsón Szemere szücsnél, Erzsébet-körut 26., második emeleten. 56071

Ozelott bundát, használtat vennék. Telefon: 11—70—48. 2—4 között.

Viselt ruhát, fehérneműt mindent drágán vesz, szövetre becserél **Nutovits,** Népszinház-utca 26. Házhoz megy.

Üzlet

Vagyonszerző söntés 29 évi vezetés után sürgősen eladó. Rákóczi-ut 17. I. 1-a. 46917

Forgalmas söntést veszek. „Erős 31040“ jeligére Erzsébet-krt. fők.

Nagyforgalmu söntésvendéglő azonnal olcsón eladó. Érdeklődni egész nap Lujza-utca 3., vendéglőben. 61351

Söntés-vendéglő italjoggal, lakással, háromszáz pengő napi bevétellel eladó. Stern, Baross-u. 44., fszt. 2.

Forgalmas söntést keresek [illegible] 4000-ig, tulajdonostól. „Készpénz 18472“ jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. 56326

Vendéglő Zugligetben, 81-es végállomás tövében, más elfoglaltság miatt azonnal eladó. Petőfi-Tanya. 165—007.

Aruforgalmi kft. keretet veszünk „Univerzális 7779“ jeligére **az Erzsébet-köruti főkiadóba.**

Jómenetelü fodrászüzlet uri, női a Belvárosban, eladó. Váci-u. 68. 61346

Söntés vendéglő, 4 szobás lakással eladó. Eifermann, Rákóczi-ut 53. *37241

Átadó Rákóczi-ut közelében jól bevezetett uri leányotthon. „Biztos jövő 31028“ jeligére Erzsébet-köruti főkiadóba.

Főutvonalon cukrászda óvadékkal átadó vagy eladó. Klein, Jobbágy-utca 9. 61362

Krómozó üzem átadó v. eladó. Közvetitőt dijazok. „Biztos 47056“ jeligére a főkiadóba.

Trafikok vezetésre átadók 1500—5000-ig, kezdőknek is, havi összjövedelem 250—600-ig. József-krt 65, II. udv. 1/8.

Kerékpárüzlet eladó berendezéssel, áruval. „Kerékpárüzlet 8045“ jeligére főkiadóba.

Egyéb adás-vétel

Bugatti
GRAND SPORT
1000-ert. Ugocsa-u. 16.

Veszek készpénzért 4 üléses személyautót, amely 10.000 km. körül futott. Telefon 494—161.

D. K. V. Meister Klasse eladó. Dob-u. 69. Házfelügyelő. 8053

4 üléses, keveset használt, kisfogyasztásu, jó állapotban levő autót vennék készpénzért. Alfa csokoládégyár, Práter-u. 65. Tel. 14-46-98.

Autódukozás 80 P. Soffőrképzés 50. Viola-u. 45. Opel DKW-t bérelhet.

Rower-kiskocsi, kifogástalan, 2 üléses, lecsukható pótülésekkel, 45 benzinjeggyel. T.: 131—099. 61342

Jókarban levő 6 üléses Lancia Arténa eladó Érdeklődés István-ut 8. Elek-féle söntés. 61333

Opel prima kisautó Citroen gyorsteher, pótkocsik olcsón eladók. Zápolya-u. 25. 56304

Oldalkocsis motorkerékpár kényszerből 360 P. Rózsa-u. 35. Zongoraüzem. 37257

Zálogcédulát, aranyat, ezüstöt, brilliánsékszert bárkinél drágábban veszek. **Singer,** Egyetem-utca 11.

Kappel portable irógépek 145.— pengőtől közvetlen a gyárból, viszonteladóknak is. Édes és Decsy, Akácfa-u. 13.

Singer-varrógépek
használtak, jótállással, jutányosan eladók. József-körut 49., fszt 5.

VARRÓGÉP,
kerékpár, gyermekkocsi
nagy választékban. — **Használt** varrógépért magas árat fizetek. — **Gépkölcsönzés. Bachrach,** Dohány-utca 68. Telefon: 222—687.

Varrógép,
használt családi, iparlak legjutányosabban jótállással **Központi Gépraktár,** Rákóczi-ut 80. udvarban.

Varrógépet vennék
Telefon: 136—011.

Kesztyüvarrógép, Kugler tipus, jókarban lévő megvételre kerestetik, ugyanitt képzett kesztyüvarrónő alkalmazást kaphat. Géppel rendelkező előnyben. Lázár kesztyüs, Kolozsvár, Porond-utca 3. 8077

Keresek keveset használt, üzembiztos, 50—60 KW-os 3x380/220 V. váltóáramu, vagy 2x200 V. egyenáramu generátort feszéngáz vagy nyers olajmotorral. Ajánlatok „Azonnalra 47037“ fők.

Paradicsom
7. 11, husos paprika 42, dijtalanul szállit: Zöldség és Gyümölcsértékesitő, VIII., Sándor-u. 18. Tel.: 336—634. 56262

Alpesi quarzlámpa eladó. Mozsár-utca 9. I. 8. 2—4 között. 31011

Transporthordókat veszek ecetnek. Sebők, Sobiesky János-u. 18.

Egy vagon prima Jonathán alma és 1 vagon vegyes alma eladó. Cim Debreczeny Barnáné, Bocskay-kert, Hajdu vm. 61321

Szépirodalmi és orvosi könyvtár eladó. Levél-u. 3. Vaszari. Rózsadomb. 89776

Bélyeggyüjteményt veszek. Barcsay-u. 11. f. 3.

BÉRL.-ELLÁT.
Lakás

Budapesti
Lakásközvetitő összes kiadó lakásokat nyilvántartja. Alapitási éve: 1906. év. Muzeum-körut öt.

Budán, Vöröskeresztkórháznál, Avar-u. 11. (Bán-u. sarok) épülő bérházban (elérhető 8 és 9 autobusz, vagy 61 villamossal) nagyméretü
2 szoba hallos lakások
november hó 1-re kiadók a helyszinen. Telefon: 111—150. 7819

Horthy-körtérnél, Fadrusz-utca 17., különböző 1-2 szobás hallos, garszonlakások novemberre kedvező feltételekkel kiadó 56002

Szép lakások kiadók
olcsó bérrel Pesten, Budán kiz. a jobb körök keresztény közvetitőjénél, Teréz-körut 37. I. 5. Telefon: 120—001. 47051

Lakások:
Szép Ilonánál 1 sz. luxus 1000. **Körtérnél,** 1 sz. komf. 840.— U. o. 4 sz. összk. 1900. **Városmajorban** 4 sz. összk. 1800. **Kálvin-térnél** 4 sz. hall 1700. **Magyar Szinháznál** 2 sz. összk. 1100. **Omniánál** 4 sz. összk. 2000. **Délivasutnál** 4 sz. összk. 1600. **Lipótmezőnél** 4 sz. hall, villa 1500. **Rádiusznál** 2 szobás 600. **Baross-utcánál** 2 szobás 700. **Rádiusznál** 2 sz. komf. 1000. **Széna-térnél** 5 sz. összk. **Vigszinháznál** 1 sz. hall 1200. **Másik** 1 sz. hall 1250+25%. **Nemzetinél** 1 sz. hall 900. **Délivasutnál** 2 sz. összk. 1000. **Sashegynél** 3 sz. főuri villa 2400. Ezenkivül lakások bármerre.

Lakásnyilvántartónál
Horn Ede-utca 8.
Telefon: 121-173, 125-782.

Elcserélném Városligetnél 2 utcai szobás komfortos lakásomat hasonlóval Opera környékén, vagy bérelnék. Levelek „Akármikor 19772“ jeligére főkiadóba.

Kétszobás összkomf. lakást keresek. „Honorárium 47048“ jel. a fők.

Keresek szoba-konyhás fő- vagy albérleti lakást. „Olcsó bér 8060“ fők.

Erzsébet királyné-utnál, Ilosvay-u. 49., kettőszobás és egyszobás komfortos és félkomfortos lakások októberre kiadók. Telefon 349—993.

EXPRESS
gyorsan ajánl lakást bármilyent, bármerre. **Dijtalanul kiadom** államinak, városinak főbérletét. **Express,** Erzsébet-körut 16. földszint 3. Telefon 422—156.

Kár kisérletezni
főbérleti 2—3—4 és többszobás olcsóbérü lakások kizárólag **Fortunánál** kaphatók. Teréz-krt 12. I. 3. Tel.: 118—511.

ELSŐ KERESZTÉNY LAKÁSKIADÓNÁL,
Alkotmány-u. 19 I. 5
Az összes kiadó olcsóbérü egyszerü és luxuslakások, villák bejelentve. Telefon: 127—031.

Lakását kiadom
Bejelentőt dijazom. Telefon: 121-173, 125-782.

Rákóczi-ut legszebb pontján elcserélném 2 szoba hallos lakásomat belterületen fekvő modern 1 szoba hallos vagy 1 szobás összkomfortos garszonlakással. Lebonyolitás azonnal történhet. Telefoni érdeklődés reggel 8—9-ig: 132—997.

Két szoba hallos központi vagy etagefütéses villalakást keresek Rózsadomb vagy Gellérthegy aljában, villamosvagy autobuszvonal közelében. Huszár, Klauzál-tér 6. 61353

Épülő tágasméretü
1 2 sz. hallosak, erkélyesek.
Mviz! Pazar kivitel! Pasaréten, Nagyajtai-ut 4-a. Telefon: 127—171. Tervek Vilmos cs.-ut 29. Lakásforg. irodában.

80 pengővel **dijazom,** aki 1 vagy 2 szobás olcsó **lakáshoz** juttat. — Ügynökök kzárva. Tel. 139—796. 37275

2—3 szobás komfortos, olcsóbérü lakások kiadók. Cimszerzőket felveszek. Miksa-utca 9., III. 17. 37276

3 szobás összkomfortos lakás kiadó. XI., Ballaghi Mór-u. 12. Házfelügyelő. 76407

Kétszobás utcai lakás kiadó. Táltos-u. 16. sz. Házfelügyelő. 37277

Körutnál 1—2 gyönyörü utcai szoba, telefon, fürdőszoba, központi fütés, elegáns butorral, vagy anélkül, esetleg konyhával kiadó. Telefon: 111—739.

Kettősszobás, balkonos, összkomf. modern lakás 1200 P évi bérrel, november elsejére, elutazás miatt átadó. Nürnberg-u. 36., III. 8. 61343

Épülő Fadrusz-utca 14. ben nagyméretü 1 és 2 szobás hallosak novemberre bérelhetők helyszinen. 56305

Műegyetemnél, utcai, napfényes, egyszobás, komfortos lakás átadó. Budapesti Lakásközvetitőnél, Muzeum-körut 5

Lakások
Horthy Miklós-uton 2 szobás, összkomf. 960-ért. **Erzsébet-körutnál** 1 szobás komf. 740-ért, azonkivül bármerre kisebb-nagyobb lakások, olcsóbérüek nagy választékban Központi lakáshirdetőnél, Teréz-körut 5., fszt., lépcsőház. T.: 122—175. 61355

Garsz. 800+1 hall 1100.— 6:2000. **Knapik** 349—896. (2—5.) 37259

FIGYELEM!
2—3—4 és többszobás régibérü lakások kaphatók! **Belvárosi** 6 sz. közp. füt. azonnal is. **Iroda:** Kisstáció-utca 5. Tel. 143—270. 37248

2 szoba hallos Mexikói-uti lakásomat átadom, berendezését eladom. Érdeklődés Szt. István-krt. 17. I. 5. T. 129—003.

Szép négy utcai szobás, olcsóbérü lakást szerzek. „Azonnal beköltözhető 61352“ főkiadóba.

Szoba—Ellátás

Nagyon elegáns utcai és kisebb udvari fürdőszoba, telefonhasználattal uri helyen azonnalra. Wesselényi-utca 35. I. 1.

Tisztviselő család teljes ellátással, külön szobában való gondozással magához venne idősebb urinőt Óbudán, fizetés megjelöléssel, vagy az idős urinő életének időtartamára való gondozási összeg előre fizetésével. Levelet „Nyugodt otthon 19775“ jeligére a főkiadóba kérem.

Ruhaszalon keres belvárosban 2 üres szobát telefon- és fürdőszobahasználattal, esetleg rokonszakmánál szalonhasználattal azonnalra. Telefon: 316—554. 8068

Utcai szoba központi fütéssel idősebb urnak magányosnál kiadó. Telefon: 29-81-64. 47050

Butorozott szobák
garszonbérletek, átutazószobák olcsón, napibérért, főlépcsőházi, főbérleti lakások. — Tel.: 422-156. **EXPRESSNEL,** Erzsébet-körut 16. f. 3.

Rátky Pensio, Rákóczi-ut 36. (Corvin Áruházzal szemben.) Központi fütéses, folyóvizes elegáns, balkonos szobák, elsőrendü ellátás (diéta), mérsékelt árak. Állandóknak kedvezmény. Dijtalan lift. Telefon: 332—097. 61232

Uri helyen 2 személyes szép utcai szoba teljes ellátással kiadó. Molnár-utca 22—24. II. 7. 8047

Urinőnek világos udvari szoba fürdőszoba használattal, esetleg üresen kiadó. Paulay Ede-utca 7—9. III. 26. 8038

Főlépcsőházból luxusszoba gőzfütéses fürdőbenyilóval országháznál urnak vidékinek. 118-395.

Atutazónak Mária Terézia-téren központi fütés, melegviz, telefon 338-404.

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. V., Nádor-u. 18., I. 18.

Keresek üres szobát Pesten. „Állandó 56320“ jeligére főkiadóba vagy Tel.: 382—401. 56320

Egy különbejáratu utcai és egy udvari szoba teljes ellátással egy vagy két személy, esetleg tanulók számára fürdőszoba használattal azonnal kiadó. VII., Damjanich-utca 9. I. 2. Telefon: 332—061. 19776

Különbejáratu erkélyes, elegáns utcai szoba zongorával, fürdőszobával, kiadó 70 pengőért. Thék Endre-u. 20., I. 1.

Margithid-pensió, Szent István-körut 2. Komfortos szobák kitünő ellátással. 114-875. 56289

Utcai szoba-konyhás, komf. lakrész, berendezve. Lövölde-tér 3. I. 7

Szentkirályi Pensió, Szentkirályi-u. 6. Olcsó családi otthon. Állandóknak nagy árengedmény. 56294

Casino-pensió. Erzsébet-körut 19. Tökéletes komfort, kitünő konyha, meglepően olcsó árak. Telefon 222-716.

Utcai szoba légfütéssel, kitünő ellátással keresztény uri helyen. Ráday-utca 43. I. 4. 76395

Uj házban szoba, hall, butorozva, mv. fürdősz-val. XI., Kanizsai-u. 18. II. 1. 71277

Dunaparton telefonos szobák légfütés, melegvizzel, kitünő ellátással. Kossuth Lajos-tér 4. I. T: 1246—[illegible]0. Pensio.

Gőzfütéssel elegáns 1—2 személyes szoba kitünő ellátással olcsón. Irén Penzió, Klotild-u. 3/b. III. em. 8041

Különbejáratu szoba fürdővel, olcsón kiadó. Városmajor-u. 42. II. 10.

Fasor penzió, magánpalota, erkélyes szobák ellátással 7 P. Vilma királynő-ut 20. 421—384.

Átutazóknak gyönyörü szoba 4 P. Vilma királynő-ut 20. 421—384.

Különbejáratu, féregmentes, elegáns uri szoba, fürdőszoba, telefon. Damjanich-u. 52., III. 6.

Átutazó és havibéres szoba Nemzetinél vidékieknek. T. 130—952.

Belvárosban folyóvizes, központi fütéses 2 személyes, ellátással személyenként 100 P-től, Váci-u. 17. III. 5. Tel. 382—338

Lépcsőházi elegáns szoba átutazó urnak havonta is kiadó. Kresz Géza-u. 17. II. 16. 47069

Kétszemélyes elegáns szoba ellátással azonnalra is. Ferenc József-rakpart 6. I. 10. 38-40-72.

Belvárosban főlépcsőházi garszon szoba urnak 384—256. 2 órától. 61349

Krakovits-penzió, Kossuth L.-u. 13. Telefon 18-65-90. Folyóvizes szobák kitünő ellátással.

Elegánsan butorozott szoba, nagyméretü utcai magasföldszinten, fürdőszoba és telefonhasználattal kiadó. Uj-Lipótvárosban. Telefoni érdeklődés 4—6 között: 111—312, 111—313. 19777

Közp.-fütéses 2 szoba, konyha, telefonhasználattal. Dohány-u. 30, II. 4

Teljes ellátást kaphat 1—2 diák, diákleány uri családnál szép, utcai szobában. Király-utca 100., I. 9. 47054

Dr. Visegrádyné urileány-otthona, kitünő ellátás, olcsó árak. Üllői-ut 4

Andrássy-uti villában gyönyörü szoba (üresen is) fütés, melegvizzel, elsőrendü ellátással, 1-2 személynek kiadó. Tel.: 115—162. 56266

Központifütéses utcai szoba, fürdő, telefon, melegviz azonnalra 1—2 személynek. V. Klotild-utca 10/c. I. em. 5.

Széna-térnél modern
1 sz. lakás
berendezéssel albérletbe kiadó. Telefon: 125—782, 121—173. 56278

Olcsó és jó pensióház Margit-körut egyhiányszáz (99). T. 15—02—88.

Gyüjtőh. Szobát keres

Butorozott gőzfütéses szobát harmincig keres uriember. Réthy, Nagyszombat-utca 25. — **Szabadság-tér** közelében keres szobát melegvizes fürdőszoba használattal tisztviselő. „Ármegjelöléssel 96320“ főkiadóba

Egyéb bérlet

Trafik-helyiség felszereléssel, lakással kiadó. Cime főkiadóban. 47071

Fadrusz-utcánál, Kanizsai-u. 35. uj házban üzlethelyiség kiadó. Telefon 349—993. 56321

Évek óta bevezetett fűszerüzlethelyiség 65-ért Sándor-utcában kiadó. Tel. 127—171. 56274

Önálló garázs 35-ért azonnalra kiadó. Róna-u. 153. Thököly-utnál.

15 holdas pestkörnyéki tanyásbirtok lakóházzal bérbeadó. esetleg eladó Király-u. 99. II. 6. 56303

Ruhatár átadó, nivós kávéház és bár, 12.000 pengő bérért. Mulatóruhatár 4500 pengős. 11-1-ig. Hársfa-u. 27. I. 15.

Ruhatárbérletet keresek ügyfeleimnek 1000—10.000-ig. Kender-utca 3. Benedekné. 37283

Telket bérelnék 5—10 évre épülettel is. Jelige Pesten 31044“ főkiad. *

Bérelnék vegyeskereskedést, vidéken is. Társulnék biztositással 2—4000 bármihez. Ács, 813.

KÜLÖNFÉLE
Házasság

SEBESTYÉN
TERÉZ-KÖRUT 17.
ÉVTIZEDES CÉG!

Nagyszerü nősülési, férjhezmenési lehetőségek! Alsóerdősor 8. fszt. 2. Telefon: 141—506. 37238

Társaságbeli legdiszkrétebb házasságközvetités. Tel.: 42-19-30. Doctorné, Király-utca 67. I. 3.

Férjhezmenne félárva 60.000 P-vel. Megbizott Nagy Jenő, Rákóczi-ut 61. szám. 37273

55 éves dipl. MÁV főtanácsos vagyok, nagy elfoglaltságom miatt ez uton nősülnék. Megbiz. Klinovszkyné, Csáky-u. 16. I. em. 7. 47055

Nagy Jenő 30 éve közvetit házasságokat. Rákóczi-ut 61. Telefon.

Férjhezmenne urileány 80.000 P-vel. Megbizott Nagy Jenő, Rákóczi-ut 61. szám. 37271

Győződjön meg komoly gyors házassági ajánlataimról. Utólagos dijazás. Ivánfiné, Csáky-u. 16. fszt. 7. 61331

23 éves keresztény árva urileány 400.000 ingatlan vagyonnal és kp-vel férjhez menne. Megbizva Ivánfiné. Csáy-u. 16. fszt. 7. 61330

Miniszteri tanácsos, nőtlen, 38-as ker., adósságmentes, 650 havi, ideálisan nősülne. „Belügy 8051“ főkiadóba.

Havi 350-nel 28 éves ősker. tisztv. nősülne keresővel. „Szigoruan magánhirdetés 8058“ jel. fők

Benősülne 39 éves, jó megjelenésü. rk. fiatalember kereskedő családba. „Borkimérés 31031“ jeligére főkiad.

Kétszáz holdas tanyásbirtokba nősülne vagyonos „Nyugdijas ur 76396“ Apponyi-tér 5. fiókkiadóba.

Házias, otthontszerető, szerényigényü, magányos urinő megismerkedne házasság céljából középkoru uriemberrel. „Meleg téli esték 31022“ jeligére főkiadóba.

Édes mostohája lennék egy pici babának, kinek apukája nagyon tudna szeretni. Ev. áll. tisztv. vagyok. „Magasabb rangu 45-ig 30977“ Erzsébet-krti fők. Ügynök kiz.

100.000 kp. hozománnyal férjhezmenne uriemberhez 26 éves ker. érettségizett „Árva leány 8052“ jeligére főkiadóba

Fiatal özv. asszony intelligens ur ismeretségét keresi 45—50 évesig. „Házasság 8044“ főkiad.

Társ

Ugynökségi iparengedélyest, társat keresek. Napi 100—200 pengőt kereshet. — „Bombaüzlet 47047“ jeligére fők.

Megfelelő helyiséggel étkezdéhez iparengedélylyel, edényfelszereléssel társat keresek. Telefon: 121430 délután 2—6 között

Keresztény rentabilis üzlethez társat keresek „5000, vallás mellékes“ Blocknerhez, Városház-utca. 56325

Uj füszer üzlet pénzes társat keres. Körmendi, Nagymező-utca 32.

Huszonötezerrel társulna életrevaló őskeresztyén közreműködéssel kimutathatóan életképes ipari-kereskedelmi vállalathoz. „Tőkebiztositással 61323“ fők.

Engedélyezett gépleiró, levelező, hirdető, stb. irodához szakmabeli társat 2500-zal keresek „Közös munka 31035“ Erzsébet-köruti fők.

Részvénytársasághoz 20-50 ezerig bekapcsolódhat, tőke ingatlannal biztositva. Nagy kereseti lehetőség. Kovács iroda, Vilmos cs.-u. 20. 115—891. 89778

Őskeresztény szabócég szabni tudó fiatal társat keres. „Prompt 8035“ jeligére főkiad.

Vegyes

KÁR kisérletezni!!! Olcsó kölcsönök. **Bruckner** bankigazgató. Erzsébet-körut 18.

Előköltségmentes személykölcsönök jobbállásu tisztviselőknek. Rottenbiller-u. 27. I. 16. Du.

Pénzkölcsön 6%-al
6 évre. Előköltség nincs. Mórocz bankcég, Erzsébet-körut 58. T.: 222-823.

6%-os kölcsönöket
folyósit 5 évre bankcégvezető. Erzsébet-körut 1., II. 52. Tel.: 137—167.

Kétezret keresek „Zöldmáli villára 31034“ főkiadóba.

Többezret felaprózok tisztviselőknek, ingatlantulajdonosoknak, más hitelképeseknek. Ferenc-körut 24. II. 2. 56296

Ugyfelem megvásárolta Braun Ignác, IV., Gerlóczy-u. 1. szám alatti söntésüzletét. Felkérem nevezett hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 3 nap alatt jelentsék be, mert különben ügyfelem azokat nem veszi figyelembe. Dr. Szekeres Zoltán ügyvéd, V., Kálmán-utca 21. 8039

Ugyfelem megvette Vogronecz Julia, VIII., Práter-utca 36. sz. élelmiszer üzletét. Felhivom hitelezőket, követelésük 3 napon belüli bejelentésére. Későbbi bejelentés nem vétetik figyelembe. — Takács, Prohászka Ottokár-u. 8.

V. 7. Már csak két szavas levelével üdvözöl, nemsokára elfelejti a magát nagyon szerető C.

„Augusztus 24—46996“. Levelet várok a főkiadóba.

Kutya fiatal, fajtiszta, simaszőrü foxi jó helyre elajándékozandó. Telefon 35-79-86 reggel 8—10.

Elveszett szombaton déli 1 óra körül arany női karkötőóra a Horthy Miklós-körtér és Orlay-utca közti szakaszon, esetleg onnét a 33-as villamoson a Szent János-térig, a becsületes megtaláló 20 pengő jutalmat nyer. I., Attila-krt 2. f. e. 6.

Elveszett Keletinél irattáska. Találó megtarthatja, de kéretik francia könyvet elhozni 10 p-ért. Tisza I.-utca 10., II. 17. 56329

Pesti Hirlap rt. kiadása. Légrády Testvérek rt. nyomása Budapest, V. Vilmos császár-ut 78. sz. A kiadásért dr. *Kovács Dezső,* a nyomdáért *Kertész Árpád* felelős.